

# BERXWEDAN

HER TÎŞT JÎ BO ENÎYA RÎZGARÎYA NETEWA KURDÎSTAN

Sayı 50 / 15 Mart 1988 / 2.50 DM

## Faşist Türk Sömürgeciliğinin Savaş Esirlerini İmha Planına Karşı Çıkalım

8-22 Şubat tarihleri arasında gerçekleşen Kürdistan ve Türkiye tarihinin en görkemli cezaevi direnişi karşısında Türk devleti geri adım atmak ve tutukluların birtakım taleplerini karşılamak zorunda kaldı.

Gerçekte ise, Türk faşist devleti, insanlıkla alay ediyor. Savaş esirlerini dağıtarak, imha etme planını hayata geçiriyor. PKK'lı savaş esirlerinin toplandığı ve ikinci bir Diyarbakır imha merkezi haline getirilen Eskişehir cezaevinde olanlar, bunun açık bir göstergesidir. Şimdiden Diyarbakır Askeri Cezaevi'ndeki savaş esirlerinin önemli bir kesimi sürgün edilmiş durumdadır.

Faşist Türk hükümeti, kendi deyimiyle "ibret-i alem" için bir kısım idamları gerçekleştirmeyi planlıyor. Türk devleti, uluslararası hiçbir kural tanımadan imha planlarını hayata geçirmeye hazırlanıyor...

Halk olarak, savaş esirlerimize sahip çıkıyoruz. Başta Birleşmiş Milletler İnsan

Hakları Komisyonu, Helsinki Gözlem Grubu, Uluslararası Af Örgütü olmak üzere dünyanın insan hakları savunucusu tüm güçlerden Kürdistanlı politik tutuklular adına, faşist Türk devletinin imha planlarını durdurmak için uluslararası güvence talebinde buluyoruz:

1. Türk devletinin savaş esiri tutuklulara yönelik faşist imha plan ve uygulamalarına karşı durulmalıdır, 2. Savaş esirlerinin sürgününe karşı durulmalıdır, 3. Politik tutuklulara insanca bir yaşam ve adil bir yargılama koşulları garanti altına alınmalıdır. Bununla yükümlü olacak uluslararası denetleme komisyonları oluşturulmalıdır, 4. Türk devletinin soykırımcı ve insanlık dışı uygulamaları ve hiçbir hukuki ölçü tanımayan yargılamaları mahkum edilmelidir. Türk devleti, uluslararası insan hakları ve hukuk kurallarına karşı işlediği suçlardan dolayı yargılanmalıdır.

PKK Genel Sekreteri Abdullah ÜCALAN'ın "Aralık '87 Konuşmaları"ndan

### Yurtseverlik Üzerine

"...Yurtseverlik gerçekten ülkeden kolay kolay kopmayı, milliyeti ne kadar geri olursa olsun, onu devrimci yapmayı -ki devrimci yurtseverlikten bahsediyoruz- dağına, taşına sahip çıkmayı, havasına, suyuna kavuşmayı bir kutsallık, ulaşılması gereken bir hedef olarak görmeyi; insanlığın kimliğini, insanlığa katılımın veya uluslararası çağa katılımın yurtseverlikten geçtiğini, bunu bir kavga olarak görmeyi; vatandan, ülkesinden, değer üretmekten vazgeçmenin aslında önemli oranda toplumsal gerçekten kopmayı içerdiğini, bunların da gerileşme, her türlü gerileğe alet olma, kendini yitirmekle eş anlamda olduğunu bilmek ve buna karşı koymayı içerir..."

YAZISI 14. SAYFADA



### Eskişehir Cezaevinden Mektup:

#### Eskişehir'de Yeni Bir Diyarbakır Yaratılıyor

Eskişehir'de Esat Oktay Yıldırım'ın yerini ırkçı-faşist savcı Cengiz Çetin aldı. PKK'lı savaş esirlerine karşı imha planları uygulanmak isteniyor.

YAZISI 3. SAYFADA

\*\*\*

#### Eskişehir Cezaevinde Sömürgeci Vahşet

Askerler tutuklulara silahla saldırdı. Çok sayıda yaralı var. Adlarını öğrenebildiğimiz ağır yaralı PKK'lı savaş esirleri:

Şükrü Göktaş, Sait Korkmaz, Hasan Şerik, İbrahim Buba Aslan, Mahmut Aktaş, Mustafa Özdemir, Mehmet Şah Sürek, Hüseyin Acar, Recep Nurengiz, Mehmet Doğan, İsmet Açıka.

Kafasından ağır darbe alan Şükrü Göktaş, cezaevi doktorunun raporuna rağmen, hastaneye kaldırılmıyor.

### ● Diyarbakır'da Direniş Durdurulamaz

Savaş esirleri ve yakınları 8-11 Mart tarihlerinde sürgünleri protesto amacıyla uyarı direnişi yaptılar.

● Sağmalcılar ve Buca cezaevlerinde direniş sürüyor. Polis tutuklu ailelerine saldırdı.

● Sabri Ok, tıbbi müdahale bekliyor.

Cezaevi Haberleri 3. Sayfada

Şehitler ve devrimci-yurtsever tutuklularla dayanışma hareketi örgütleniyor.

Bildirisi 7. sayfada



## ARGK EYLEMLERİ

- Gercüş'te ajan-öğretmen yargılanarak idam edildi.
- İdil'de askeri birliğe pusu kuruldu.
- Dicle'de bildiri dağıtma eylemi gerçekleştirildi.
- Ovacık'ta ARGK bombalı pankart astı.
- Siverek'te düşman operasyonları fiyaskoyla sonuçlandı.

HABERLERİ 4. SAYFADA

## Tarihten Günümüze Dersim

Tarihte yaşanan işgal ve katliamlar, belki büyük tahribatlar yaptı, ama Dersim'in bu güzel adını, gelenek ve kültürünü ortadan kaldıramadı. Yapılan ve var olan tüm zulüm ve barbarlıklara karşın, Dersim halkı bileğinin gücüyle varlığını korumasını bildi.

1938 direnişi ardından gelen katliam ve sürgünler, Dersim'in kaderinde olumsuz gelişme ve anlayışların başlangıcı oldu. Düşmanın alçakça propaganda ve tahripkar yöntemlerine yenik düştüğümüz

dönemler oldu. Geriye dönüp tarihi gelişmelere bakmadan ulusal değerlerimize sırt çevirdik. Kimimiz kendimizi Arap kökenine, kimimiz Horasan'dan gelme Türklere bağladık. Bir millet için bundan kötü bir gelişme olamazdı. Bu inkarcı anlayışta diretmek, kanla yoğrulmuş ama şerefli olan kendi kimliğimizi inkar, bir o kadar da sefil bir kimliği kabullenme anlamına gelir. Bu onursuz tutum ve anlayış mutlaka aşılmalı ve terkedilmelidir.

Yazısı 15. sayfada

### İçindekiler

Direnış Kahramanlarımız .....	sayfa 2
8 Mart, Dünya ve Kürdistan Kadınına Kutlu Olsun .....	sayfa 2
Sömürgeci Vahşetin Boyutları .....	sayfa 10
Eski TİKKO, Yeni Kontraları Tanıyın .....	sayfa 16-17
35. Ölüm Yıldönümünde Stalin .....	sayfa 20
Kültür Sayfası: Newroz .....	21

### Yurtseverler Almanya Sınırına Protesto Yürüyüşüne Geçtiler

Fransa, Hollanda, İsviçre ve Danimarka'dan büyük gruplar halinde yürüyüşe geçen yüzlerce yurtsever, Alman sınır gümrük görevlilerine bir protesto ve talepler metni bıraktılar. Bildiride, Tutuklu yurtseverlerin derhal serbest bırakılması, Alman yönetiminin saldırılarına son vermesi ve Alman yönetiminin uygulamalarını araştırarak bir komisyonun kurulması istendi.

● Bonn ölüm orucu ve Cenevre açlık grevleri devam ediyor. ● Norveç'te başarılı açlık grevi. ● İsveç'te işgal eylemi. ● İsviçre'de kitle ve dayanışma toplantıları. ● Stockholm-"Kürt Halkının Dostları Derneği" kuruldu. ● Fransa'da YJWK 1. Konferansı yapıldı. ● Köln ve Duisburg'ta YJWK'nin 8 Mart toplantıları yapıldı.

Haberi 6., 7. sayfada

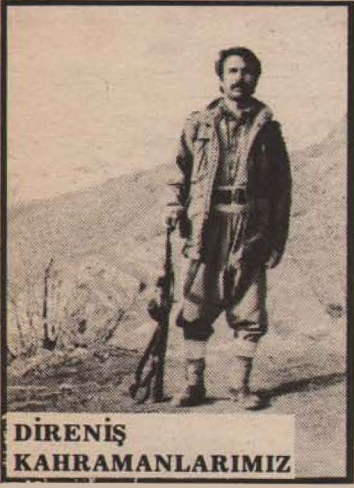


### Birlik, İsyan ve Direniş Geleneğimiz Newroz '88 Kutlamaları Devam Ediyor

Batı Berlin, Nürnberg, Saarbrücken, Köln-Bonn, Genk'te (Belçika) yapılan kutlama toplantılarına binlerce yurtsever katıldı

Haberi 5. sayfada





## Nafiye Yoldaşın Anısı İhaneti Yok Etmek İçin Bir Meşaledir

manlıklarına şahit oldu. Azime Demirtaş ve Çiçek Selcan sadece bunlardan simgeleşenleriydi.

Onların taşıdığı ulusal kurtuluş ve kadın olarak kurtuluş bayrağını yere düşürmeden yükselten seçkin örneklerden biri de Nafiye ÖZ oldu. O, inanç ve büyüklüğünü sarılsmadan yürüttüğü mücadelesi ve sömürgecilikle ihanete karşı görkemli direnişi ile ispatladı.

Orta halli bir ailenin çocuğu olan Nafiye yoldaş, yine Dersim'de kız meslek lisesini okudu. Okul yıllarında devrimci mücadele ile tanıştı. Kısa sürede PKK ideoloji-politikasını kavradı, sosyal-şovenizm ve sömürgecilğe karşı tutulacak yolu tanıdı. Çalışkanlığı ve fedakarlığıyla ar-

patlayınca O da kararını verdi. Artık geç bile kalınmıştı. Silahı kuşanmalı, gerillalara katılmalı, Azimelerin nöbetini devr almalıydı.

Dersim'de, Bingöl'de, Elazığ'da köylülük arasında gerilla olarak devrimcilik yaptığı ve ölümüne kadar geçen iki yılı aşkın süre Onu daha da güçlendirmiş, geliştirmiş, hiçbir yerde erkek yoldaşlarından geri kalmıyordu. Atalarımızın özdeyişi olan 'Şêr şêre, çi jin çi mêre' sözünü diğer ulusal kurtuluşçu kadın devrimciler gibi Nafiye yoldaş da mücadelesiyle sergiledi.

Ölüm, Onu 30 Mayıs 1987'de yakaladı. Ölüm yine ihanetle gelmişti. Haydar KURU adlı yoldaşıyla beraber uğradığı evin sahibi düşmanla işbirliği yapıyordu. Geç saatlere kadar faşist sömürgeciliğin Der-

**Kavgaya durmuş bu topraklar**  
**Bu dağlar kavgaya solur**  
**Kavgaya büyütür ağaç ağaç**  
**Kavgaya büyütür çiçek çiçek**  
**Suyun kandan almış bu bereketli topraklar**  
**Bu toprağa su katmak gerek**  
**Bu toprağa sıcak sıcak**  
**Bu toprağa kızıl kızıl**  
**Bu toprağa can katmak gerek**  
**Sürmek gerek bu toprağı**  
**Bu toprağı mavzer mavzer**  
**Bu toprağı kurşun kurşun**  
**Bu toprağın altını üste getirmek gerek**



kadaşları arasında birleştirici bir öge oldu. Kişiliği ve durmadan etrafını mücadeleye katma mahareti, Onu halk arasında sıyrılan ve tanınan bir kişilik durumuna getirdi.

Nafiye yoldaş, kısa süre Elazığ-Keban'da dikiş öğretmenliği yaptı. Halkı soykırıma uğratılan, her an utanç verici sömürgeciliğin halk üzerindeki baskısını yaşayan, bir ülkenin devrimcisi için öğretmenlik vasfının bir değeri olamazdı. Nafiye yoldaş da öyle hareket etti. Mesleğini de kullanarak var gücüyle etrafına ulusal kurtuluş bilincini taşıdı. O, Kürdistan halkı gibi, sömürgeci 12 Eylül faşist darbesinin vahşetini yaşadı. Halkın içine düşürüldüğü sefalet hiçbir onurlu insana durma hakkı tanııyordu. Sömürgecilğe karşı savaşmanın ulusal kurtuluşçuluğun yaşı ve cinsiyeti olamazdı. Dersim'de devrimciler şehit oluyor. Küçük-burjuva ve sosyal-şoven saf-larda ihanetler gelişiyor, buna karşılık PKK'nin itinayla koruduğu direniş, Dersim dağlarından eksik olmuyor, daha gürbüz olarak ses veriyordu.

15 Ağustos, halk için, bütün dürüst Kürdistan insanları için çağrı oluyordu. Örgütle bağlarının koptuğu aylar yıl gibi, bir iki yıl asırlar gibi gelmişti Nafiye yoldaşa. Ama O inatla inancını korumuş, beklemişti. Beklemekle kalmamış etrafına umut aşılamıştı. Silahlar

sim'e ve Kürdistan halkına yaptıklarını ve direnişin anlamını anlatan iki devrimci, hainin komplosuyla karşılaşırlar. Hain, Dersim'in yiğit evladı Haydar KURU'yu bal-tayla vurur. Nafiye yoldaş, silahına uzanır. Ama geç kalmıştır. Hain alacağı 'mükafatın' beklentisiyle ölüm pususunu kurmuştur.

Ertesi gün düşman radyo ve gazeteleri 'zaferlerinin' haberini yayarlar. Anlatılanlar, mehmetchiklerin iki 'terörist'i nasıl hakladıkları şeklindedir. Ama yanıldılar. Halk sömürgecilerin insanlık dışı özel savaş yöntemini biliyor ve haini tanımıştır. Haydar KURU, Dersim'in zorluk ve korku bilmeyen yiğit devrimci evladıydı. Nafiye ÖZ, Dersim'in şirin devrimci gelini, öğretmeni-ydi. Nafiye ÖZ'ün adı şehitler kervanına eklendi, kanı Azime'nin kanına karıştı, direnişi ve anısı halkın dilinde destan oldu.

Yok oluşa, ihanete, köleliğe karşı isyanı, savaşı, ölümü seçen Nafiye yoldaş, mücadelesi ve anısı ile ulusunun ve emekçi Kürdistan kadınının mücadelesine ölümsüz bir basamak olmayı becerdi. Bütün devrim şehitleri gibi ölümsüzleşti.

Halkımızın kalbinde, ulusal kurtuluş mücadelemizde yerini alan Nafiye yoldaş, Kürdistan kadınının kurtuluş mücadelesinde bir meşale olarak anılacaktır.

## 8 MART, DÜNYA VE KÜRDİSTAN KADININA KUTLU OLSUN

Kürdistan kadını, bir 8 Mart'ı daha bağımsız ve özgür bir ülkeye kavuşmanın mücadelesi ile karşılıyor. Kürdistan kadını, bugün toplumun en fazla ezilen ve ulusal kurtuluşa en yatkın kesimi olarak, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi saflarına akmaktadır.

Dünya kadın hareketinin ulusal ve toplumsal devrimlere günümüzde daha çok katıldığı bilinmektedir. Kadınlar, gerçek kurtuluşları olan sosyalizme geçmek için büyük mücadeleler vermekteler. Sosyalizm, kadını toplumdaki gerçek yerine oturtmuş ve özgür bir ortam tanımıştır. Bu konuda, hala bazı eksiklikler yaşansa da, sorun büyük oranda çözümlenmiştir.

Kapitalist-emperyalist sistemde ve sömürgelerde ise, kadının kölelik statüsünde tutulması ve bir süs eşyası gibi görülmesi varlığını devam ettirmektedir. Türk faşist rejimi de bugün Türk ve Kürt kadınlarını en vahşi bir zulüm altında tutmakla yetinmiyor, ağır ekonomik bunalımının yükünü kadınları öne çıkarak, aşmak istiyor. Ekonomik olarak alabildiğine yoksullaştırılmış olan kadınları piyasaya sunarak, pazarlamaktadır. Toplumun dikkatini bu sorun üzerinde yoğunlaştırıp krizini aşamaya çalışıyor.

Bütün bu oyunları boşa çıkarmak, kuşkusuz Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine, Kürt kadınının daha aktif katılımını gerçekleştirmek ve yine, Türk kiye devrimci-demokratik hareketinin gelişmesi ve faşizme karşı mücadeleyi yükseltmekten geçer.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinde sayıları şimdiye kadar azda olsa, pek çok kadın militan ve yurtsever yer aldı, büyük kahramanlık örnekleri sergiledi. Bu örnekler, Kürdistan kadınının ulusal kurtuluş savaşına nasıl katılması gerektiğini de göstermektedir.

Dağlarda olsun, cezaevlerinde olsun, dışarda olsun kadın hareketinin öncüleri nasıl savaşılması ve yaşanması gerektiğinin de güçlü örneklerini sergilediler.

Dağlarda şehadet gibi büyük bir mertebeye ulaşan Azimeler, Beseyler, Hanımlar, Çiçekler, Rahimeler, cezaevlerinde büyük direniş örneği gösteren Sakinel, yine dışarda tutuklu analarının gösterdiği kahramanlıklar birer örnek olarak görülmelidir. Diyarbakır zindan şehidi M. Emin YAVUZ'un annesinin, şehit düşen oğlunun ardından "gururluyum" demesi vd. örnekler... Bütün bunlar kadın hareketinin çıkarlarının ulusal kurtuluş mücadelesinde olduğunu göstermektedir.

Kürt kadını, bugün en önemli sorunlarından biri olan YJWK etrafında örgütlenme, ERNK bayrağı altında yer alma görevini tamamlaması ve kendisinin de büyük bir çıkarı olan ulusal kurtuluşa aktif olarak katılmasıdır. Kürdistan kadın hareketi daha yeni yeni bir örgütlülüğe yöneliyor. Bugüne kadar çıkan örnekler küçümsenemezse de, bunların sayısı olarak yetersizliği ortadadır. O halde, Kürdistan kadın birliğinin en önemli bir görevi, kadınların ulusal kurtuluşa her düzeyde katılımını sağlamaktır. Azimelerin, Beseylerin, Rahimelerin sayılarını çoğaltmalıdır.

Kadının gerçek kurtuluşu da ancak bu şekilde mümkün olur. Yoksa, basit çıkarlar ve talepler etrafında ve sorunu salt aile içinde bir hak tanıma olarak görmek, en büyük yanılgılara düşmeyi de birlikte getirir. Bu nedenle soruna ne klasik anlamda bir yaklaşım ne burjuva ne de küçük-burjuva bir yaklaşım doğru olur. Bu konuda da devrimci yaklaşım esas alınmak zorundadır. Kadının gerçek özgürlüğü ise, ancak bu temelde yaratılabilir.

YJWK, kadını bu doğru yolda yürütecek ve ulusal kurtuluşa onun aydınlanmasını sağlayacak biricik örgütüdür. Daha fazla kadının özgürlük saflarına çekilmesi ve bunlara Kürdistan ulusal kurtuluş ve özgürlük mücadelesinde daha fazla söz hakkı, savaşma ve kararlara katılma inisiyatifi tanınması, sorunun geleceğe bırakılmadan günümüzde de belli bir çevre içinde bile olsa çözümünü birlikte getirecektir. Bu çözüm geleceğin şimdiden cephe saflarında yaratılması anlamına da gelecektir. Bu aynı zamanda bugün ertelemeyiz bir görev olarak da kendisini dayatmaktadır.

Bir 8 Mart'ı daha geride bırakırken, kısa olarak bu konuda bunları söyleyebiliriz. 8 Mart dünya emekçi kadınlar günü, Kürdistan kadınının da mücadele azmini bilemekte ve onların kendilerini yeniledikleri, mücadelede çelikleştirdikleri, bir gün olmaktadır. Yeni 8 Martlarda Kürdistan kadını, dünya insanlığına karşı daha fazla görevlerini yapmış olarak savaş arenasına girecektir.

Biz bu inançla, bir kez daha dünya emekçi kadınlar gününün kutlu olması dileğinde bulunuyoruz.



## Diyarbakır'da Direniş Durdurulamaz

Savaş esirleri, faşist-sömürgeciliğin sürgün ve imha planına karşı uyarı direnişi yaptılar.

8-11 Mart tarihlerinde yapılan direnişe, tutukluların bir parçası haline gelen aileleri de katıldılar. Sömürgeci devlet, hızla Diyarbakır cezaevini dağıtıyor. PKK'li savaş esir-

leri gruplar halinde Türkiye'nin başka cezaevlerine dağıtılıyor. Planın hedefi açık. Diyarbakır askeri cezaevindeki direniş ateşini söndürmek. Sürgün edilen devrimciler imha uygulamalarına alınıyorlar.

Savaş esirleri son uyarı direnişleriyle Kürdistan halkının ve uluslararası kamuoyu

ile insan haklarından yana kurulumların dikkatini çekmeyi ve dayanışmalarını arttırmalarını hedeflediler.

Büyük askeri koruma altında ve gizlice dağıtılan, sürgün yerlerine gönderilen savaş esirlerinden bir kısmının aileleri çocuklarının hangi cezaevine konduklarını henüz bilememekte, Adalet Bakanlığı ve cezaevi yetkilileri ailelerle, avukatlarının bu yönlü taleplerini cevaplamamaktadır.

## Eskişehir'te Direniş ve Gerginlik Sürüyor

Tutuklu aileleri ve yakınlarının cezaevi yakınlarında, Eskişehir SHP binası ve Ankara'da yürüttükleri direniş değişik biçimlerde devam ediyor. 100'e yakın tutuklu ailesinin çocukları ile görüşmesi ise sağlanmıyor.

Faşist devletin bütün baskı ve gizlemelerine rağmen Es-

kişehir cezaevindeki direniş, tutukluların tümünü sararak devam ediyor.

Bir imha odağı haline getirilen Eskişehir özel cezaevinde PKK'li savaş esirleri öncülüğünde başlayan direniş, askerler tarafından kanla bastırılmak istenmesine rağmen sürüyor.

## Buca'da Direniş Sürüyor

### Çocukları ile Görüşmek İsteyen Tutuklu Yakınları Gözaltında

Buca cezaevinde faşist baskılara karşı geliştirilen direniş üzerine, cezaevi yetkilileri üç aylığına görüş yasağı koydular.

Cezaevi etrafında biriken tutuklu aileleri ve yakınları çocuklarıyla görüşmelerinin yasak edilmesi üzerine durumu protesto ettiler.

Polisler görüşmecilere saldırarak 100'nü gözaltına alıp, izinsiz gösteri suçundan DGM'ne sevk etti.



## Sağmalcılar'da Direniş Polis Saldırısı

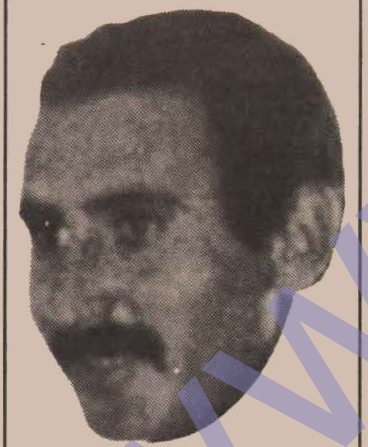
Kitlesel olarak devam eden direnişe dışarıdan destek amacıyla çoğu Tayad üyesi tu-

tuklu ailesi, cezaevi bahçesinin parmaklıklarına elleri ve ayakları zincirli maketler astılar. Polis göstericilere karşı şiddet kullandı.

Sağmalcılar ve Buca cezaevleri önünde yapılan gösterilerde polis fotoğraf çeken gazetecileri de tartaklayarak engelledi.

Türkiye'de cezaevlerini desteklemek için çeşitli şekillerde öğrenci gösterileri oluyor. Mahkemelere çıkarılan bazı tutuklu gruplar, toptan 12 Eylül yargılamalarını protesto ediyorlar.

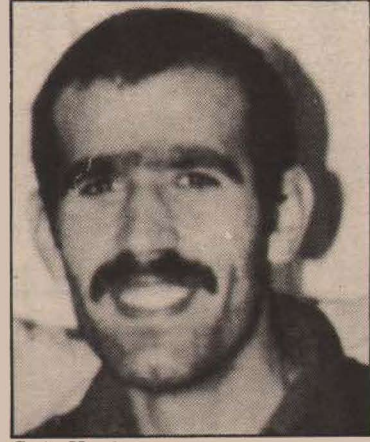
### Sabri Ok'a Tıbbi Müdahale Yapılmalıdır



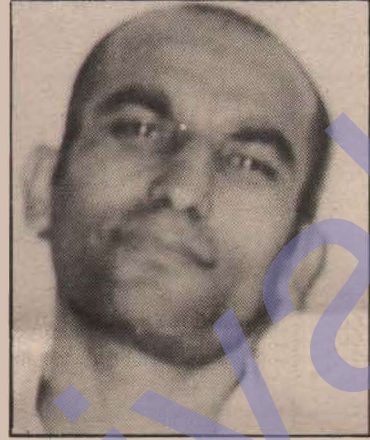
1985 Şubat'ta yaralı olarak esir düşen Sabri Ok, aylarca işkenceye tabi tutuldu. Diyarbakır askeri mahkemesi tarafından idam cezasına çarptırıldı. Ardından Aydın cezaevine sürgün edildi. Sabri Ok, gördüğü işkenceler sonucu kafasından ağır tahribata uğradı. Halen ağır hastadır ve acil tıbbi müdahaleye gereksinimi vardır.

Sömürgeciler, bütün başvurulara rağmen, tıbbi müdahaleyi yapmıyorlar.

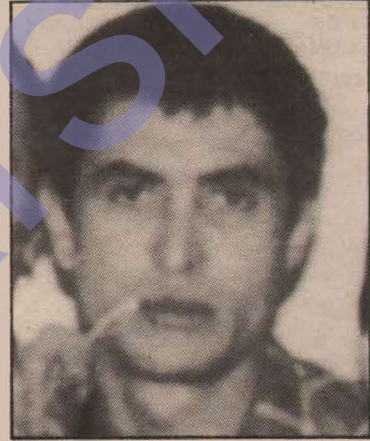
İnsan haklarından yana kurumları, Kızıl Haç ve uluslararası sağlık örgütlerini, Sabri Ok'a tıbbi müdahalenin yapılması için Türk devletine baskı yapmaya çağırıyoruz.



Sait Korkmaz



Mahmut Aktaş



Hasan Şerik

### Eskişehir cezaevinden mektup:

## ESKİŞEHİR'DE YENİ BİR DİYARBAKIR YARATILIYOR

Şu anda içinde bulunduğumuz koşulları ve bize yönelik uygulamaları kısaca belirticeğim. 27 Ocak çarşamba günü idarece saldırı başlatıldı. Bizler sadece şebekenin önünde yığılmış, havalandırma sorunumuzun çözülmesini istiyorduk. Sorun aslında çok basit: İdare, havalandırmaya sekizer kişilik gruplar halinde çıkılacak dedi. Biz de yok, alt kat ayrı üst kat ayrı çıksın dedik. Her katta 11-12 kişi var. Yani onlar 8, biz ise 11-12 kişi çıksın dedik. Görünürde sorun bu. Fakat idarenin niyeti ve hesabı başka. Daha önce verilen tüm hakları gaspetme, bir saldırı düzenleyip tutuklulara gözdağı vererek sindirme ve bize getirme hesap ve planlarıyla bu 8 kişi çıkacak sorununu dayattılar. Sorun basit olduğu için fazla ciddiye almadık ve çözülmesini bekleedik. Sorun 26 Ocak salı günü çıktı. Salı akşamı bizlere yemek verildi. 27 Ocak çarşamba günü ise sabah ve öğlen yemeği verilmedi. Öğleden sonra bir baktık ki, Eskişehir'den arabalara doldurulup getirilen yüzlerce asker, diğer cezaevinin (Eskişehir Kapalı Cezaevi) gardiyan ve başgardiyanları ve polislerden oluşan baskı kuvvetleri içeri girerek, cıplarla kapıya dayandılar. Önce bizim bulunduğumuz C bloka saldırdılar. Bizler sadece kolkola girip "Kahrolsun işkence" sloganını attık, başka herhangi bir karşılıkta bulunmadık. Onlarsa özellikle kafalara vuruyorlar, düşenleriye tekmeleyp çigniyorlardı. C blokla F blokta sadece bizim PKK'li arkadaşlar kalıyorlar. Belli arkadaşlar ise C bloktadır. Biz kol kolayken bu saldırılar sürüyordu. Diyarbakır'daki ölüm orucunda beyni zedelenen Şükrü Göktaş'ın kafasına vurularken bazı arkadaşlar müdahale ettiler, arkadaşın beyninden rahatsız olduğunu söylediler. Saldırıyı yöneten subayın ise, "Tohumunuza para mı verdik, kim ölürse ölsün" oldu. Ve bu arkadaş komaya girdi. Buna rağmen o arkadaşla vurmaya kesmediler. Bizi tepe-

leyip sürükleyerek ana koridora tek tek çıkardılar. Koridorda da hazır bekleyen bir birlik vardı. Onlar da jop ve tekme yağmuru altında bizi ileri gönderdiler. Bir ara içeriye bir birlik silahlı asker getirilip bekletildiğini gördük. Işın boyutunu anladık. Cumhuriyet savcısı baskın düzenleyip bizi tahrik ederek bir kargaşa ortamı yaratma ve bir katliam düzenleme planı içindeymiş. Soğukkanlı davranıp askere karşılık vermeyişimiz bu katliam planını çıkmaza soktu. Ve bize ateş açma ortamı bulamadılar. Bu plan tutmayınca bizi geniş bir koridora atıp orada dayığa devam ettiler. Baskından eli boş dönmeme hesabıyla bu defa bizi zorla saymaya ve tek tip elbiseyi giydirmeye çalıştılar. Tek tip giymeyeceğimizi söyledik. Karşılığımız karşısında tek tip giydirmeye işini fazla uzatmadılar. Yalnız hepimizi soyup elbiselerimizi aldılar ve bizi götürüp hücrelere attılar. Elbise giydirmeye yerine, ayrıca Eskişehir Kapalı Cezaevinden birçok gardiyan getirilmişti. Bunlar işkence için getirilmişti. Her iki cezaevi de aynı savcının denetimindedir. Bu uygulamalara bizim bulunduğumuz cezaevinin gardiyanları katılmadılar. Bunun nedeni ise, baskı ve işkence yapmayı kabul etmeyişleri ve idarenin bu aşamada bizlerle onları karşı karşıya getirmeme niyetleri olabilir. Sonuçta gardiyanların 8 saatlik mesai süreleri tekrardan 12 saate çıkarıldı. Böylece onları bize karşı kullanabilme, üzerimize gönderebilme bu süre kullanılmak istenmektedir. Sorunun kaynağı biz gösterilerek hedef haline getirilmek isteniyoruz.

İşkence ve operasyonu, askeri birliğin başında bulunan albayla beraber Savcı Cengiz Çetin bizzat yönetiyordu. Tüm emir ve talimatlar onlardan çıkıyordu. Albaylar onun verdiği emirlere göre hareket ediyorlardı.

F ve C bloklar boşaltıldıktan sonra bizimle aynı tavır takınan D ve E bloklara sıra geldi. Bu iki blokta genellikle Türk solundan olanlar kalıyor. Bizim iki blok boşaltıldıktan sonra albay, D ve E bloklara dokuzmamamızı, sadece boşaltılmasını söyledi ve onlar da boşaltılıp elbiseleri alındıktan sonra hücrelere atıldılar. Albay ve savcının bu tavrı PKK'ye yönelik yaklaşımının ne olduğunu ortaya seriyor.

Hücrelere çıplak konulduk. Hücrelerde hiçbir şey bırakılmamış, tamamen boşaltılmıştı. Bizim getirileceğimiz gün sabahtan öğlene kadar döşek vs. ler alınarak hücrelerin bulunduğu blokta ikinci kattaki bir odaya doldurulmuş. Çıplak bir vaziyette demir ranzadan ibaret hücrelere konulduk. Komaya giren Şükrü Göktaş'ı da getirip hücrenin birine koymuşlar. İki saat sonra gardiyanların girip çıkmasıyla Şükrü'nün hücrede olduğunu farkettiler. Kendinde değildi. Bağırımız sonucu alınıp revire götürüldü. Yaralıları için cezaevine doktor çağırılmış; gelen doktor, saatler sonra Şükrü arkadaş hastaneye sevk etmiş. Kısacası, ölümü bekleniyor. Ölümcül bir bir duruma saatler sonra müdahale edilmesi idarenin yaklaşımını ele vermeye yeterlidir. Bu arkadaşta hastanede işkence gördüğüne dair rapor verilmiş. Diğer yaralıları Sait Korkmaz, İbrahim Buba Aslan, Mahmut Aktaş, Mustafa Özdemir, Mehmet Şah Sürek, Hasan Şerik, Hüseyin Acar, Recep Nurengiz, İskan Açıkça, Mehmet Doğan rapor almasın diye hastaneye sevk edilmemiş, revirde idareten bir pansumanla durumları geçirtilmiştir.

Çıplak atıldığımız hücrede ilk üç gün ne yemek verildi ne de döşek ve battaniye. Üç günü soğuk beton üzerinde aç ve çıplak vaziyette geçirdik. Dördüncü gün birer pislik yuvası olan döşek ve battaniye verildi. Temizlik için bir sabun bile vermediler. Yüzden fazla insan tek kişilik hücrelerde açlığa ve soğuğa terk edilerek ölümün kollarına bırakıldı.

Çok sayıda arkadaş hastalandı, hastalığı olanlarınkiye daha da azdı. Tıbbi bakım yapılmıyor. Bu konularda ilaç vs. nin bir yararı olmayacağı da açık.

Uygulamalar sonucunda ağır yaralı olması nedeniyle savcı işin içinden sıyrılmada kendisine hukuki dayanak bulabilmede zorlanmış olacak ki, ikinci katta depoya alınmış yatakları, hücrelere alınıldığımız ilk günün akşamı ateşe verip yangın çıkartıyor. Eğer ölü olursa, yangın çıkardılar, isyan ettiler şeklinde gösterebilmek için bir kompo olarak yangın çıkartılıyor. Yangına yakın olan hücrelerde bulunan arkadaşlar duman ve sıcaktan boğulma tehlikesiyle karşı karşıya olmasına; ve bunu defalarca görevlilere iletmemize rağmen arkadaşları boğulmaya terk edip yakın hücrelerden çıkarmadılar. Daha sonra yangın söndürüldü. Ve savcının söylediği şu "Kaç kişi ölürse ölsün, isyana sokar işi kapatırım" sözleri de gösteriyor ki, Eskişehir Özel Tip Cezaevi'ndeki uygulamalar basit yasak ve kısıtlamayla ilgili değildir. Katliamcı ve imhacı bir politika gündemde. Buna ayrıca değineceğiz.

Günler geçmesine rağmen idareden hiçbir yetkili hücrelere uğramadı. Yasal, idari hiçbir işlem yapılmadı. Defalarca durumumuzun tebliğ edilmesini istememize rağmen, bu yapılmadı. İlgili makamlara dilekçe yazmak istedik. Bunun için kalem kağıt istedik, kalem kağıt dahil hiçbir şey verilmeyerek, her şey yasaklanmıştır denildi. Evet yirmi gündür hücrelerdeyiz. Dilekçe yazmak için hala kalem kağıt alabilmiş değiliz. Temel insani, sosyal, kültürel, tüm ihtiyaçlarımız yasaklanmış. Ne giyeceğimiz verildi, ne sigara, ne gazete, ne de temizlik maddesi. Kısacası öldürmeyecek kadar verilen iki kaşık yemeğin dışında bir şey verilmiyor.

Bizler hücrelere kapatıldıktan sonra savcı, askerleri koğuşlarımıza götürüyor. Koğuşlarda bulunan her şey dışarı atılıyor. Koğuşta bulunan sazlar kırılıyor, her şey tahrip ediliyor. Sığır sürüsünün karpuz bostanına girmesi gibi milyonlarca liralık eşyamız tam anlamıyla talan ve tahrip ediliyor. Ayrıca üzerimizden soyulan milyonlarca liralık elbiseyi tüm ısrarlarımıza rağmen vermediler. Yangın söndürme sırasında yerler göle döndü ve elbiselerimiz su ve pislik içinde günlerce bekletilip çürütüldü.

Yirmi günden beri insanlıkdışı koşullarda ölmek için tutuluyoruz. Bize hiçbir tebligat yapılmış değil, bir gardiyan bize onbeş gün hücre, mektup ve görüş yasağı verildiğini söyledi. Bu süre geçmesine rağmen koğuşlara verilmiyoruz. Burada olup bitenlerin kamuoyuna yansımaması için tüm tedbirler alınmış, ziyaret, yazışma ve haberleşmenin tüm yolları yasaklanarak tıkatılmış. Cezaevi özel bir amaca uygun olarak, şehir dışında inşa edilmiş; ne yapılsa, ne edilse kimsenin gördüğü yok.

Bu cezaevinin özel bir durumu, daha doğrusu hizmete sokulma amacı var. Bu özel amaç da PKK'ye yöneliktir. Burası bizim için yeni bir Diyarbakır olma yolundadır. Türkiye'de hiçbir cezaevinde buradaki gibi oyun ve komplonun olmayışı, koşullarının nispeten iyi olması, burada PKK'ye yönelik özel amacı gözler önüne seriyor. Cezaevinin mevcudu 250'ye yaklaşırken, bunun 100'ü aşkın kişisi PKK'lidir. Ve ağır ceza alan, cezası onaylanan arkadaşları buraya topluyorlar. Özel uygulamaların, işkence ve katliamların gündeme geleceği ve gündemde olduğu anlaşılıyor. Bunu anlamak için kahin olmaya da gerek yok. Devletin PKK'ye yönelik politikası biliniyor. Faşist, ırkçı bir savcı da vermişler cezaevinin başına. Buranın PKK kaniyle sulanacağı aşikar. Bu konu anlaşılabileceğinden daha fazla uzatmayacağım.

Savcı Cengiz Çetin, personeli toplayıp şunları söylüyor: "İnsancıl duyguları olanlar, ya bu duyguları terkedecek ya da istifa edip gidecek. Bundan sonra burada insanlık olmayacaktır." Ve sağlık, açlık, baskı, ceza vs. ile irademizi kırma, teslim alma, bize getirme politikasını yürürlüğe koymuş bulunmaktadır. Burası infaz kurumuna yerine cezaevi cellat kurumuna işlevini görüyor. Dünya kadar kısıtlama var. Buna tepki gösteren tutuklulara olur olmaz cezalar veriliyor. Dört hücre cezası alanların infazı yakılıyor. Şimdiden çoğu insanın infazı yakılmış, diğerleri de yakılacaktır.

Eskişehir Cezaevinden bir grup PKK'li savaş esiri



## İdil'de Askeri Birliğe Pusu

Mart ayı başlarında gerçekleştirilen pusuda çok sayıda düşman askeri öldürüldü. Sömürgeciler, kayıplarını bir ölü ve bir yaralı olarak açıkladı.

Mardin'deki gelişmeler sadece bunlar değil. ARGK birlikleri kış koşullarından dolayı siyasi çalışmalarına, iç eği-

time ve atılım hazırlıklarına ağırlık vermişlerdir. Ardarda yapılan köy toplantıları ile halk üzerinde büyük etki yaratmaktadır. Şehrin bütün kazalarına yayın sokulmakta, özellikle gençlik hızlı bir bilinçlenme ve gruplaşma sürecine girmiştir.

## Gercüş'te Faşist Bir Öğretmen Yargılandı ve Cezalandırıldı

Aydınca köyü öğretmeni Hüseyin Aydemir, köyü basan ARGK birliği tarafından yargılandı. Suçları ağır olan bu faşist unsur idam edildi. Eylem yerine gerillalar, "Halkımıza karşı suç işleyen hiçbir canı cezasız kalmayacaktır" yazılı bir bildiri bıraktılar.

Cezalandırılan öğretmeni, köyde öğrencilere kemalist-faşist ideolojiyi şırınga etmenin yanı sıra, yurtseverleri şikayet ediyor, köyde milisliği geliştirmeye çalışıyor, okulda telsiz bulunduruyor, kontr-gerilla

birlikleriyle ortak çalışmaktaydı. Bilindiği gibi, Türk devleti son dönemde ajanlarını öğretmen, imam, sağlık memuru vb. şekillerde halkın arasına yerleştiriyor. Ayrıca öğretmen ve imamlara Olağanüstü Hal Yasası gereğince ek ajanlık primi veriliyor.

Sömürgeci-faşist bir kültür ve eğitimin temsilcileri, ARGK'nin eylem hedefleri arasındadır. Son cezalandırma eylemi, sömürgecilere ajanlık yapan öğretmen vd. memurlar arasında büyük bir paniğe ve istifalara yol açmıştır.



## Dicle'de Bildiri Dağıtıldı

25 Şubat'ta Dicle kaza merkezine giren ARGK birliği bildiri dağıttı. Ayrıca duvarlara ARGK ve ERNK pulları yapıştırıldı. Eylem sırasında herhangi bir çatışma olmadı. Diyarbakır'ın köy ve kazalarında ARGK'nin çalışmaları yoğunlaşmış bulunmaktadır.

Askeri cezaevi ve tutuklu yakınlarının direnişi, bu çalışmalarını daha da hızlandırıyor. Şehirlerde çok sayıda bildiri dağıtılıyor, duvarlara pullar yapıştırılıyor. Şehir kitlelerindeki bu siyasi kabarma ve ARGK'nin örgütlü çalışmaları yeni gelişmelerin habercisi.

## Ovacık'ta ARGK Pankartı

Şubat ayının sonlarında Dersim alanında faaliyet yürüten ARGK birliği Ovacık merkezine Diyarbakır cezaevi direnişiyle dayanışmayı ifade eden ve faşist-sömürgeci zulmü mahkum eden pankartlar asıp, bildiri dağıttılar.

Öte yandan Partizan denen grubun bölünmesi ve ardından gelişen teslim olmaları bahane eden sömürgeciler, yoğun operasyon yapıyorlar. ARGK gerillaları bu operas-

yonları boşa çıkarıyor. Kışın başlangıcında aralarında sömürge valisi dahil, devlet ve ordu yetkilileri, durmadan verdikleri demeçlerde "bu kış köklerini kurutacağız" diyorlardı. Şimdi ise sesleri kesilmiş durumdadır.

Düşman cephesindeki suskunluğa rağmen, ARGK birlikleri yoğun kar engelini aşarak köylere ve kazalara inmekte, her köyde siyasi toplantılar yapmaktalar.

## Siverek'te Boşa Çıkan Düşman Operasyonları

Siverek ve Hilvan'da ulusal kurtuluş çalışmalarının yoğunlaşması, sömürgecilerin tedirginliğini arttırdı. M. Emin YAVUZ'un cenazesi büyük bir kitlenin katıldığı törenle toprağa verildi. Siverek ve Hilvan'da yine en büyük kabarma gençlik arasında. Ellere geçen bir Serxwebûn ya da Berxwedan gazetesini kapışıyor, elden ele gezdiriyorlar.

Telaş sadece sömürgecilerde değil, halkın ve devrim-

cilerin kanına giren işbirlikçilerde ve milislerde de gözleniyor. Bucak çetesi, eski gücünü kaybetmiş görünüyor. Şimdilik sayıları 50 kadar olan çeteler, özellikle 1985 baharında aralarında Bilge Yumuşak'ın da olduğu 3 devrimciyi şehit eden Kirvar ağalarına bağlıdır. Sömürgeciler, yeni silah dağıtımına başladılar. Şubat ve Mart aylarında Siverek, Hilvan ve Çermik'te yapılan operasyonlar başarısızlıkla sonuçlandı.

## Faşist Hükümet, İdam Uygulamalarına Hazırlanıyor

Türk devleti, bir yandan iç ulusal-toplumsal muhalefet ve dış kamuoyu baskısı karşısında geri adım atar görünürken, diğer yandan insanlık dışı uygulamalarına devam ediyor. Özellikle Kürdistan halkı ve ulusal kurtuluş mücadelesine karşı intikama hazırlanıyor. Faşist devletin başı Kenan Evren "ben onları asmayayım da kimleri asayım" demişti. O günden bu yana on civarında devrimci idam edilmiş, yüzlerce cezaevlerinde ve dışarda hunharca katledilmişti.

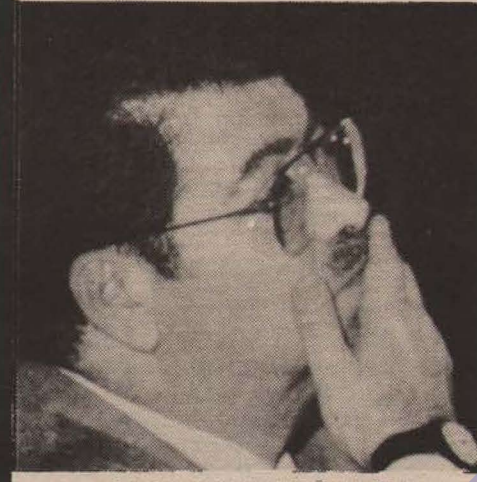
Şubat ayında 20 PKK'li savaş esirine verilen idam cezaları bu sinsi faşist yönelimin bir parçası... Faşist hükümetin başbakanı T. Özal'ın açıkladığı gibi, eğer cesaret edip güç getirebilse, bazı savaş esirini idam etmeyi düşünüyor. Düşünmekle de kalmamakta cezaevlerinde imha planını adım adım hayata geçiriyor.

Savaş esirleri hayatlarını ortaya koyarak bu caniler topluluğuna karşı direniyorlar. Tüm yurtseverler olarak faşist-sömürgeciliğin, soykırım planlarına karşı durmalı direnişimizi yükseltmeliyiz.

### İDAM CEZASI HÂLÂ TARTIŞILIYOR

## Özal kimi asacak?

"Her köşe başında bir tane sallandırın mı tamam..."



Adalet Komisyonu'na Özal vetosu

Adalet Komisyonu'nun Meclis'te bir yıl bekleyen idam dosyalarının 30 yıl hapse çevrilmesine ilişkin yasa önerisine Başbakan Özal'ın tepkisi, ancak yukardaki beylik, ama tüyler ürpertici "çözüm" önerisi ile açıklanabilir. ANAP Grup Yönetim Kurulu toplantısında konuşan Özal, yasa tasarısına karşı çıktı ve "Yeni bir formül bulup, şimdiye kadar Meclis'te bekleyen dosyaları affedip, bundan sonra gelecekler arasında seçim yapalım ve birkaç tanesini infaz edelim" dedi. Şimdi yanıtlanması gereken soru, ipe gönderilecek bu "birkaç" kişinin hangi yöntemle seçileceği. Acaba "bölücü", "bölmevici" gibi ayırmalara mı gidilecek, yoksa Özal'ın "hesap adamı" olduğu iddiasından yola çıkılarak hükümlünün öl-

## SHP'DEKİ BUNALIMIN İÇ YÜZÜ

SHP Genel Başkanı Erdal İnönü parti içerisinde ortaya çıkan sorunlar nedeniyle geçtiğimiz günlerde istifa etti; daha sonra istifasını geri aldı. Erdal İnönü'nün politik kişiliğinden çok, burada istifasının altında yatan nedenler üzerinde durmak istiyoruz. Bu kişi, faşist rejim tarafından sahte muhalefet için icazetli olarak SHP'nin başına getirildi. Görevi, faşist rejimin yaşatılması için ayak oyunlarına başvurmaktır.

SHP Genel Başkanının en önemli rolü ise, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi karşısında ortaya çıkıyor. Sahte sosyal-demokrat çıkışlar ile yaygınlaşan kitle muhalefetini kendi potasında eritmek istiyor. Erdal İnönü'nün Kürdistan'da yükselen gerilla savaşına karşı daha etkin tedbirler almadığı için, ANAP iktidarını eleştirdiği göz önüne getirilirse, bu şahsın misyonu da ortaya çıkmaktadır.

SHP'de ortaya çıkan bunalım, bu partide eskiden beri var olan hiziplerin arasındaki bir çelişkinin sonucu gibi gösterilmeye çalışıldı. Tabii istifada bu çatışmaların da payı var, ama esas nedeni bu oluşturmuyor. Bazı gazetelerin sayfalarına da yansıdığı gibi, çelişkinin ana noktasını SHP'de Kürt meselesi üzerine yürütülen tartışmalardan kaynaklandı.

SHP İstanbul milletvekili M. Ali Eren'in mecliste Kürt halkının varlığından bahsetmesi, SHP Kars ve Mardin milletvekili Mahmut Alınak ile Adnan Ekmen'in Diyarbakır cezaevindeki açlık grevi ile dayanışma eylemine tutuklu aileleri ve yakınları ile birlikte SHP Diyarbakır il binasında katılması, yine bazı milletvekillerinin Kürdistan'da uygulanan devlet terörünün kinamaları, adeta bardağı taşıran son damla oldu. Bu gelişmeler sonucu, SHP içindeki çelişkiler daha da derinleşmeye başladı. Hatta Erdal İnönü, SHP Diyarbakır binasının, açlık grevi



yapan tutuklu yakınlarına verilmemesini ve Kars milletvekili Mahmut Alınak ile Mardin milletvekili Adnan Ekmen'in açlık grevine katılmasını engellemek istedi. Buna rağmen, milletvekilleri açlık grevine katılmaktan vazgeçemediler. SHP Diyarbakır il binası da açlık grevi yapan tutuklu aile ve yakınlarına tahsis edildi.

Gerek SHP içinden gerekse dışından SHP içindeki bu gelişmelere karşı yoğun bir tepki geldi. Birçok çevre, Kürt sorunu üzerine kapatılmak istenen kara perdenin aralanmasını savunurken, birçok çevre ise, Kürtlerin inkarı temelinde propagandalarını yürüttüler. Tercüman gazetesi bu konuda yoğun bir çaba sarfetti. Lozan vb. antlaşmalardaki belgeleri yayınlamak baba İnönü ile oğul İnönü'nün farklı tutumlarından bahsetmeye başladı. İsmet İnönü'nün Lozan'da Kürtlerin varlığını kabul etmediğini, oğul İnönü'nün ise bugün tersini savunduğunu yazmaya başladı. Kısa, çeşitli siyasal çevreler ile basın kuruluşları vd. kuruluşlarda bu konuda birbirine farklı iki görüş ortaya çıktı.

SHP Genel Başkanı İnönü ve çevresinde yer alan bir grup, parti içerisinde Kürtlerden bahsedilmesi ve Kürdistan'da uygulanan devlet terörünün kınanmasını hazmedemiyorlar. Bu kesimler aynı zamanda büyük bir tepki göstermekte. Bunun en son örneği ise, Erdal İnönü is-

tifa gerekçesinde bu konuya da değinmiş ve parti içerisinde söz dinlemediğinden yakınmıştı. Kendi isteğine rağmen, bazı gelişmelerin ortaya çıkması SHP içindeki bunalımı da su yüzüne vurdu. Ve bunların sonucu, İnönü parti başkanlığından istifa etti.

İnönü istifasını daha sonra geri aldı, gerçi. SHP içindeki çelişkiler ne kadar duruldu ne kadar sürüyor şimdiden kesin bir tahmin yapmak doğru olmayacaktır. Görülen odur ki, daha başka konularda da SHP içindeki çelişkiler devam ediyor. Parti meclisinin yaptığı son toplantıda da ayrılıklar gündeme geldi, parti meslisinde istifa edenler ortaya çıktı. Bütün bunlar neyi gösteriyor? Egemen sınıfların kendi içinde bir alternatif bile oluşturmamakla ilgili gösteriyor. SHP ana muhalefet partisi durumunda. Şimdiye kadar ana muhalefet rolüne yakışır bir tek adım bile atmış değilken, hep kendi iç sorunları ile uğraşmaktadır. İşte, Türk burjuvazisi yeni yöneticilerini ortaya çıkarmakta zorlanmaktadır. Salla-pati yöneticilerle işi yürütmeye çalışmaktadır. Bütün bunlar da gerçeğin boyutlarının ne kadar derin olduğunu göstermektedir.

SHP'de ortaya çıkan bunalım üzerine daha çok söz söylebilir. Biz sadece bir yönüne dikkatleri çekmek istedik. Tabii ki, olayın boyutları biraz daha geniş ve kapsamlıdır.



## Birlik, İsyân ve Direniş Geleneğimiz Newroz'u '88 Yılında Halkımız Derinleşen Ulusal Kurtuluş Özlemi ile Karşılıyor

Halkımızın tarihinde büyük bir öneme sahip olan Newroz, coşkuyla kutlanıyor. Kürdistanlı yurtseverler, Birlik, İsyân ve Direniş geleneği olan Newroz'u Kürdistan'da büyüyen savaş ve derinleşen ulusal kurtuluşçu bilinç ve özlemiyle karşılıyor.

Feyka-Kürdistan (Federasyona Yekitiya Karkerên Welatparêzên-Çandîya Kürdistan) ve Hunerkom'un (Komela Hunermenden Welatparêzên Kürdistan) ortaklaşa organize ettikleri Newroz gecelerine ilişkin bir bildiri yayınladı. Bildiride Newroz'un önem ve anlamı öz olarak şöyle dile getiriliyor:

"Newroz, halkımızın tarihinde baskıya, zulme karşı başkaldırının, bağımsız ve özgür yaşamın adı olarak geçmiştir. Asur despotluğuna karşı Demirci Kawa'nın yakıldığı isyan ateşi ile yeni bir güne başlayan halkımız, aynı zamanda bölgeyi de zalim bir düşmandan kurtarmıştır. O günden bu güne (M.Ö. 612) Kürdistan halkı, bu yeni günü bir bayram olarak kutlamıştır.

Newroz geleneği yıllar önce-sine dayanmakla birlikte, modern ulusal kurtuluş mücadelemizin tarihinde yeni anlamlar da kazanmıştır. Demirci Kawa, binlerce yıl sonra, bu kez yine 21 Mart günü isyan ateşini Diyarbakır zindanındaki hücrelerinde yakacaktır. İşte bu isyanla, halkımız binlerce yıllık geleneğini günümüze taşımış ve Mazlum DOĞAN yoldaşın şahsında Çağdaş Kavasını yaratmıştır. 21 Mart 1985'te ERNK'nin ilanı ile Newroz daha da anlamlı kılınmış ve Çağdaş Kawa'nın yakıldığı isyan ateşi ile karşılık verilmiştir.

Halkımız, bugün de zalim Dehakarın başını ezmek için, yeni bir Newroz hareketini çağa uygun olarak geliştiriyor. Bu hareket bugün önemli boyutlara ulaştı. Bütün dünyada yankılandığı gibi, zalim, faşist-sömürgecileri de büyük bir çıkmaz içerisine soktu."

Kürdistan dağlarında çağa uygun olarak gelişen ulusal bağımsızlık hareketi ile Avrupa'daki yurtseverler, derinleşen bağımsız ülke özlemiyle, mad-di-manevi tüm gücünü harekete geçirerek dayanışma gösteriyor. Birlik, İsyân ve Direniş geleneğimiz Newroz gecelerine olan ilgi bunun somut ifadesidir. ERNK saflarında halkımızın her kesiminin içinde yer aldığı birliklerin oluşumu ve etrafında örgütleniş pratik ispatıdır. Halkımız, Newroz '88 Birlik, İsyân ve Direniş Gecelerini kutlarken daha bilinçli, daha kararlı, daha örgütlü ve emin adımlarla ilerliyor.

Şu ana kadar gerçekleştirilen gecelerde sunulan programlar büyük bir beğeni ile izlendi. Birçok örgüt, kuruluş ve dayanışmacı güç, gönderdikleri mesajlarla halkımızın Birlik, İsyân ve Direniş geleneği olan Newroz'u kutladı. Newroz '88 Birlik, İsyân ve Direniş Geceleri bugüne kadar şu bölgelerde yapıldı.

### BERLİN:

1200 civarında kitle katılımının olduğu gece Qulîkên Newroz (Newroz çiçekleri) adlı kısa bir folklor gösterisi ile başladı. Dünya ve Kürdistan devrim şehit-



ri adına bir dakikalık saygı duruşundan sonra, Türkçe, Kürtçe, Almanca gece programı okundu.

Koronun okuduğu üç direniş marşından sonra, Berlin çocuk folklor ekibi, Kürdistan'ın değişik yörelerinde derlenmiş oyunlar sergiledi. Berlin Koma Botan müzik grubunun sunduğu direnişçi türkülerden sonra Türkçe siyasi konuşma yapıldı. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin içinde bulunduğu sürecin önemini ve Avrupa'da yoğunlaşan komploların nedenlerinin izah edildiği konuşmayı kitleler dikkatle dinledi.

Gecenin önemli bir özelliği, Almanya yönetiminin Kürdistanlı yurtseverlere yönelik uygulamaları protesto etmek amacıyla sürdürülen açlık grevi eyleminin sergilediği folklor gösterileriydi. Üzerlerinde "Açlık Grevi" yazılı, keten beyaz gömlekle sergilenen folklor oyunları, kitlelerin büyük coşkusıyla karşılandı. Ardından Ozan Sefkan devrimci-direnişçi türküler söyledi. Almanca yapılan siyasi konuşmadan sonra, tiyatro programına geçildi. Sömürgeci-faşist Türk devletinin, Kürdistan'da sinsice uyguladığı, köylülere Avrupa'ya göç ettirme politikasını, Avrupa'ya göç ettirilen ve tüketilmeye sürüklenen ailelerin dramını ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi etrafında yurt dışında kenetlenen aileleri konu alan iki ailenin şahsında dile getirilen tiyatro, kitlelerin en çok ilgiyle izlediği programın başında yer almaktaydı.

Ozan Dilgeş'in sunduğu devrimci-direnişçi türkülerden sonra, Kürdistan'ın değişik alanlarında derlenmiş folklor gösterisi, merkezi Hunerkom folklor ekibi tarafından sergilendi. Koma Berxwedan müzik grubunun sunduğu devrimci-direnişçi halk türkülerinden sonra, gece geleneksel "Apo Hatê Hilvanê" türküsü ve kitlelerin eşlik ettiği folklorik oyunla sona erdi.

Berlin'de yapılan Newroz '88; Birlik, İsyân ve Direniş Gecesine, Yekitiya Xwendevanên Sosyalistên Kürdistan, THKP-C (Acilciler) Berlin taraftarları,

Av. Dev-Genç Batı Berlin, TKP-B Batı Berlin örgütü, Batı Berlin İşçi Merkezi, Komela Xwendekarên Kürdistan li dervayî Welat (AKSA), Kreuzberger Kadınları, Volksfront örgütü içinde yer alan Filistinliler, Filistin Halk Mücadele Cephesi, Libya Halk Sosyalist Arap Cumhuriyeti Öğrencileri (DDR), Özgür İşçiler Birliği/ Komünist Temsilcileri (FAU/R-WB), von BWK ve Batı Berlin Kürdistan Halkının Dostları dayanışma mesajlarını sundular.

### BELÇİKA:

27 Şubat'ta Belçika'nın Genk şehir merkezinde 500'ün üzerinde bir katılımı gerçekleşen gece, büyük bir coşkuyla kutlandı. Geceye katılanlardan 150'ye yakını yabancı ilericiler oldu.

Hunerkom'un hazırlayıp sunduğu program büyük ilgiyle izlendi. Ayrıca programa Stuttgart folklor ekibi, yurtseverlerden oluşan Belçika müzik grubu, Stuttgart Koma Jıyan müzik grubu, Hollanda Koma Zilan müzik grubu, Hollanda folklor ekibi de katılarak geceye renk kattılar.

Gecenin en ilgi çeken noktalarından biri de Nikaragua devrimci direnişinde kardeşi şehit düşen bir Belçikalı öğretmenin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini desteklemeye ilişkin yaptığı konuşmaydı. Konuşma, kitlelerin coşkun sloganlarıyla desteklendi.

Geceye, Dev-Sol Belçika taraftarları ve 10'a yakın Holanda ilericisi kuruluşundan dayanışma mesajı geldi.

### NÜRNBERG:

Bavyera polisi, bir gün önce-den Nürnberg Kürdistan İşçiler Derneği'ne gecenin yasaklandığını bildirdi. Anti-demokratik karar mahkemeye intikal ettirildi. Aynı gün yurtseverler, harıl harıl ulusal direniş gününü kutlama hazırlıklarını sürdürdüler. Saat 9.00'da başlayan acil mahkeme, iki oturum halinde saat 20.00'ye kadar sürdü. Mahkeme, gecenin yapılması doğrultusunda karar aldı.

Polis, anti-demokratik uygulamalarını sürdürerek, gece ye-

ri etrafında barikatlar kurdu ve gece yerinin tutulmadığını ileri sürerek geceyi engellemeye çalıştı. Fakat yurtseverlerin kararlı tutumu ve polisin karşı koyuşuna rağmen, kutlama için tutulan sâlonu doldurmaları sonucunda polis geri adım atmak zorunda kaldı.

5 Mart'ta saat 18.00'de başlayan Newroz Gecesi'ne 700'ün üzerinde yurtsever kitle katıldı. Hunerkom'un hazırlayıp sunduğu özel programa katılan Ozan Cemal, Ozan Xemgin ve Ozan Zozan'ın yanı sıra Nürnberg Folklor Ekibi de devrimci-direnişçi türkülerini Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden derlenen folklor gösterileriyle geceye renk kattılar.

Geceye BWK-U, VSP, TKP (B) Nürnberg Örgütü ve Av. Dev-Genç Nürnberg Örgütü dayanışma mesajı sundular.

### SAARBRÜCKEN:

6 Mart'ta yapılan Saarbrücken Newroz Gecesi'ne çoğunluğunu yeni çevrelerin oluşturduğu 500'ün üzerinde bir kitle katıldı. Hunerkom'un hazırlayıp sunduğu gece, büyük bir beğeni ile izlendi. Tiyatro bölümünde kendi yaşadıkları gerçekleri gören yurtsever kitlelerin düşmana olan kin ve nefreti had safhaya ulaştı. Yaklaşık 8 saat süren programın bitiminde, kitle salonu terketmeyerek, gece programının uzatılmasını istedi.

### KÖLN-BONN:

12 Mart tarihinde St. Augustin şehrinde gerçekleşen Newroz Gecesi'ne 1500'e yakın bir yurtsever kitle katıldı.

Hunerkom'un hazırladığı program, ilgiyle izlenerek büyük bir beğeni kazandı. Hunerkom'un hazırladığı program dışında ayrıca Köln Folklor Ekibi ve bir yurtseverin sunduğu halk türkülerini de geceye renk kattı. Gecenin en ilgi çeken noktası ise, Bonn'da, Alman devletinin Kürdistanlılar üzerinde anti-demokratik uygulamalarına son vermesi için sürdürülen ölüm orucu eylemcilerinin geceye katılışıydı. Ölüm orucu eylemcilerinin bir temsilcisi, tüm eylemciler adına kürsüye çıkarak söz-

lù mesaj sundu. Geceye katılan tüm yurtseverlerin Newroz'unu kutlayan eylemciler, eylemin amacını izah ettikten sonra, istekleri yerine getirilinceye kadar eylemlerini sürdürmekte kararlı olduklarını haykırarak, "Direnmek yaşamaktır" sloganıyla mesajlarını sonuçlandırdılar. Sahnenin önünde ayakta ve elleri yukarıda, yumrukları sıkılı, geceye katılan tüm kitleyi selamlayan ölüm orucu eylemcilerini, tüm kitle de ayakta alkışlayarak selamladı ve sloganlarla, eylemi desteklediklerini haykırdı.

Yapılan Türkçe siyasi konuşma ilgiyle dinlendi. Yapılan konuşmada, Birlik, İsyân ve Direniş geleneği Newroz'un anlam ve önemini vurgulayan konuşmacı, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin bugünkü durumunu ve TC'nin uygulamalarını izah ettikten sonra, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Yalancının mumu yatıya kadar yanar diye bir söz vardır. Türk faşist rejiminin mumu yatıya kadar da yetmemiş, öğle zamanına bile varmadan sönmüştür. Faşist-sömürgeci rejim, 'bir avuç eşkıya' olarak tanımladığı gerilla ordusu karşısında mumu öğle zamanına kadar bile yetişmeden sönen yalancının sefil durumuna düşmüş; savaşın uzatmalı karakteri ile onun halkçı niteliğini de onaylamıştır. Bugün Kürdistan'da Türk faşist sömürgeciliğinin azgın saldırılarına karşı kahramanca direnen güçler sadece 'bir avuç eşkıya' olarak tanımlanan gerilla değil, bütün yurtsever Kürdistan halkıdır. Eğer bu yurtsever halk yığınları olmasaydı, çakal sürüleri gibi ölkemizin dört bir yanını işgal eden faşist sömürgeciler karşısında değil bunca yıl, birkaç hafta direnmek bile mümkün olmayacaktı. Bugün bu yığınlar Ulusal Kurtuluş Cephesinin kutsal bayrağı altında kenetlenmekte, kendi bağrından en yiğit ve fedakâr evlatlarını Halk Kurtuluş Ordusu'nun saflarına göndermektedir. Günümüzde Kürdistan'da gelişen devrimci savaş kitleleşmiş; gerilla savaşı, vatanın işgal ordularından kurtarılması amacıyla tüm halkın yürüttüğü bir savaş haline gelmiştir. Bağımsızlığı ve özgürlüğü uğruna mücadelesini bu düzeye ulaştıran bir halk yenilmezdir. Yüzyıllar boyunca kölece yaşamaya mahkûm edilen halkımız, kölece yaşamayı kabul etmediğini ve kölelik zincirlerini kırmakta kararlı olduğunu kanıtlamıştır."

Konuşmasını, Alman yönetiminin son uygulamalarının nedenleri ve buna karşı konulması gereken devrimci önlemlerle sürdüren konuşmacı, Mart ayının Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesindeki önemini izah ettikten sonra, ERNK bayrağı altında halkımızın örgütlenmesi için çağrıda bulundu ve tüm Kürdistan halkının Newroz'unu kutlayarak konuşmasını sonuçlandırdı.

Geceye, Yekitiya Xortên Sosyalistên Kurdistan ve Irak-Kürdistan Sosyalist Partisi dayanışma mesajlarını sundular.

Avrupa çapında Newroz '88 Birlik, İsyân ve Direniş Geceleri kutlanmaya devam ediliyor.



## Yurtseverler Fransa, İsviçre, Hollanda ve Danimarka'dan Almanya Sınırına Yürüyüşe Geçtiler

Avrupa'nın çeşitli ülkele-  
rindeki yurtseverler büyük  
gruplar halinde Almanya sını-  
rına doğru yaptıkları yürüyüş-  
le, Alman devletinin siyasi  
baskı ve tutuklamalarını pro-  
testo ederek, haklarını koru-  
mak için sonuna kadar direne-  
ceklerini gösterdiler.

### İsviçre:

12 Mart'ta Basel'den baş-  
layan yürüyüşe 800-1000 ara-  
sında kitle katıldı. Yurtsever-  
lerin planlı ve örgütlü yürüyüş  
kortejinin en önünde kadın ve  
çocuklar, arkalarında davul-

zurnalı folklor ekipleri ve on-  
ların da ardında kollar halinde  
kitle bulunuyordu.

Kitle, ERNK bayraklarının  
yanısıra, üzerinde Almanca  
"Almanya'da polis terörüne  
son", "Tutuklu yurtseverler  
derhal serbest bırakılsın" slo-  
ganları yazılı pankartlar ta-  
şındılar

Sloganlar ve folklor göste-  
rileriyle Alman gümrük kapısı-  
na yaklaşan yurtseverler, kar-  
şılarında büyük bir Alman po-  
lis kordonu buldular. Alman  
devleti, Münih'ten özel güç ge-  
tirerek aşırı önlem almıştı.

Kitle adına bir grup Kürdis-  
tanlı yurtsever ve İsviçreli  
dayanışmacı, Alman savcılığı  
ve İçişleri Bakanlığına veril-  
mek üzere birer protesto me-  
sajı verdiler. Alman gümrük  
polisi, mesajları almak zo-  
runda kaldı.

Protesto mesajı şu nokta-  
ları içermekteydi:

"1- Tutuklu Kürdistanlı poli-  
tikacı-yurtseverler derhal ser-  
best bırakılmalıdır.

2-Alman devleti, Kürdis-  
tanlılara yönelik saldırılarına  
son vermelidir.

3- Alman polisi, MİT'le Kür-

distan yurtseverlerine yönelik  
ortaklığına son vermelidir.

4- Alman yönetiminin Kürt  
yurtseverlerine yönelik poli-  
tika ve uygulamalarını araş-  
tıran bir komisyon kurulma-  
lıdır.

Yürüyüşe çok sayıda İsviç-  
reli dayanışmacı katıldı. Yü-  
rüyüşçü kitle, güzergah bo-  
yunca biriken halka bildiriler  
dağıttı. Protesto ve kararlılık  
yürüyüşünü İsviçre basınından  
çok sayıda muhabir de izledi.

Benzer protesto yürüyüşle-  
ri Fransa, Hollanda ve Dani-

marka sınırlarında da oldu  
Fransa'nın Strasburg kentinden  
başlayan protesto yürüyüşüne  
200'ün üzerinde kitle katıldı.  
Kitle, Almanya sınırından 16  
km içeri girerek seslerini Al-  
man halkına da duyurdular.  
Hollanda yürüyüşüne 150, Da-  
nimarka yürüyüşüne de 20 ci-  
varında yurtsever katıldı.

Açlık grevleri, toplantılar,  
işgaller, basın toplantıları ile  
süren komploları boşa çıkar-  
ma ve kararlılık kampanyası  
amacına ulaşana dek çok daha  
değişik ve etkili demokratik  
eylemler sürecektir.

## Bonn Açlık Grevinde Yeni Gelişme

20 Şubat'ta başlayan ve Mart  
başlarında ölüm orucuna dö-  
nüştürülen Bonn'daki direniş  
sürüyor. Feyka-Kurdistan der-  
neğinde sürdürülen direniş  
büyük dayanışma desteği gö-  
rüyor. Yurtseverler, Alman-  
ya'nın her şehrinde gruplar  
halinde ölüm orucu eylemci-  
lerini ziyaret ediyorlar. Ziya-  
retçilerin arasında çok sayıda  
Alman demokrati da bulun-  
yor. Eylem yeri her akşam bir  
miting yerine dönüşmektedir.  
Her akşam direnişle ilgili de-  
ğerlendirme yapılmakta ve ka-  
muoyuna bilgi verilmektedir.

Yurtsever doktorlar sık sık  
ölüm orucu direnişçilerini zi-  
yaret edip, muayene etmekte-  
dirler. Büyük bir moralle ölüm  
orucunu sürdüren direnişçiler,  
istekleri yerine getirilinceye  
kadar eylemlerini sürdürme-  
ye kararlıdırlar.



1. Alman yönetiminin tu-  
tukladığı yurtseverlerin der-  
hal serbest bırakılması,

2. Alman yönetiminin Kür-  
distan yurtseverlerine ve öncü  
güçlerine saldırılardan, Alman

polisinin MİT'le işbirliğinden  
vaz geçmesi,

3. Alman yönetiminin anti-  
demokratik siyasal uyula-  
malarını araştıracak bir ko-  
misyonun oluşturulması.

## CENEVRE'DE AÇLIK GREVİ

29.2.1988 günü Cenevre'de  
20 Kürdistanlı'nın katıldığı bir  
açlık grevi başlatıldı. 1 hafta-  
dır devam eden açlık grevi,  
PKK'li savaş esirlerine  
verilen idam cezalarını  
protesto etmek, emperya-  
lizmin saldırılarını teşhir et-  
mek ve Kürdistan cezaevle-  
rinde bulunan savaş esirle-  
rinin direnişleriyle dayanış-  
maya girme, amacını taşı-  
yor. Grevin başlangıç günün-  
de yapılan basın toplantısına  
30 basın mensubu katıldı. Baş-  
langıcından günümüze kadar  
çeşitli tanınmış demokrat ve  
hümanist çevreler, grevcileri  
sık sık ziyaret ettiler. Eyleme  
İsviçreli demokrat örgütler de  
dayanışma gösterdiler. Eylem  
büyük bir kararlılıkla  
devam ediyor.



## İsviçre'nin Çeşitli Kentlerinde Kitle Toplantıları

Diyarbakır cezaevlerin-  
deki açlık grevine ve Türk  
burjuvazisinin bu gelişmelere  
karşı "sol"dan (SHP vb.'nin  
vasıtasıyla) geliştirmeye ça-  
lıştığı tasfiyeci politika üzeri-

ne geniş kitle toplantıları ya-  
pıldı.

Bu toplantılara Basel'de  
300, Zürih'te 200, Friebourg'da  
200 ve Cenevre-Lozan'da 100  
civarında kitle katıldı.

## NORVEÇ'TE AÇLIK GREVİ

Norveç'in Trondheim şeh-  
rinde 24.2.1988 günü 3 ERNK  
tarafтары açlık grevine başla-  
dı. Açlık grevinin amacı, Di-  
yarbakır zindanında savaş  
esirlerinin yükselen direnişine  
ve haklı davalarına destek  
sunmak ve uluslararası ka-  
muoyuna yansımaları güçlü  
kılmaktır.

Eylem hem uluslararası,  
hem de mevcut konumdaki  
güncelliği nedeni ile epey ka-  
muoyu yarattı. Birçok Nor-  
veç milletvekili ve belediye  
başkanı açlık grevini ziyaret  
etti. Ayrıca Dışişleri Baka-  
nı, eylemcilere söz vererek,  
Ankara'daki Norveç konsolos-



luğu aracılığıyla TC'yi uya-  
racaklarını ve bu konu ile ilgile-  
neceklerini bildirdikten sonra,

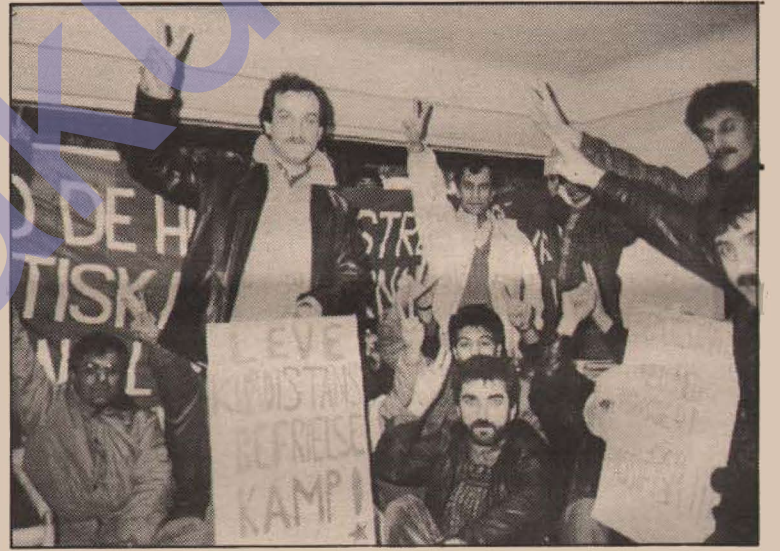
eylem, 2.3.1988'de bir bilgilen-  
dirme toplantısı (gazeteci-  
lerle) ile sonuçlandı.

## İSVEÇ'TE İŞGAL EYLEMİ

Stockholm'de 15.2.1988 gü-  
nü, 25 kişiden oluşan bir grup  
yurtsever BM (Birleşmiş Mil-  
letler) binasını işgal etti. Yurt-  
severler, Diyarbakır cezaevin-  
de 2000 savaş esirinin başlattığı  
açlık greviyle dayanışma  
amacıyla basın konferansı yap-  
mak istediklerini BM Stock-  
holm temsilcisine bildirdiler.  
İstekleri kabul edilen yurtse-  
verlerin basın konferansına  
çok sayıda gazete muhabiri,

radio ve TV kuruluşları katıl-  
dı. Ayrıca TV ve radyo eylem-  
cilerle, eylemlerinin amacı  
üzerine röportajlar yaptı. Bu-  
nun dışında, BM Stockholm  
Temsilcisi, basına, yurtsever-  
lerin işgal eyleminin amacını  
belirten bir açıklama yaptı.

Eylemci yurtseverler, ey-  
lemlerinin amacını belirten  
pankartlar açtılar. Eylem ba-  
şarıyla sonuçlandı.



## İsviçre'de Yabancılarla Dayanışma Gecesi Yapıldı



5 Mart 1988'de İsviçre-İtal-  
ya kantonuna bağlı Lugano  
kentinde Avrupalı demokrat  
ve ilericilerin isteği üzerine  
bir dayanışma gecesi düzen-  
lendi. Dayanışma gecesine  
150'nin üzerinde ilercici-demok-  
rat ve yurtsever Kürdistanlı  
kitle katıldı.

Dünya ve Kürdistan dev-  
rim şehitleri adına bir daki-  
kalık saygı duruşundan sonra,  
son siyasal gelişmeleri içeren  
bir konuşma yapıldı. Konuş-  
manın sonunda tüm ilericiler,  
Kürdistan Ulusal Kurtuluş  
Mücadelesiyle daha etkin da-  
yanışmaya çağrıldı. Geceye  
çok sayıda gazeteci ve avukat  
katıldı. Radyodan yayınlan-  
mak üzere İtalya'da gelen  
RSTI Radyosu tüm programı

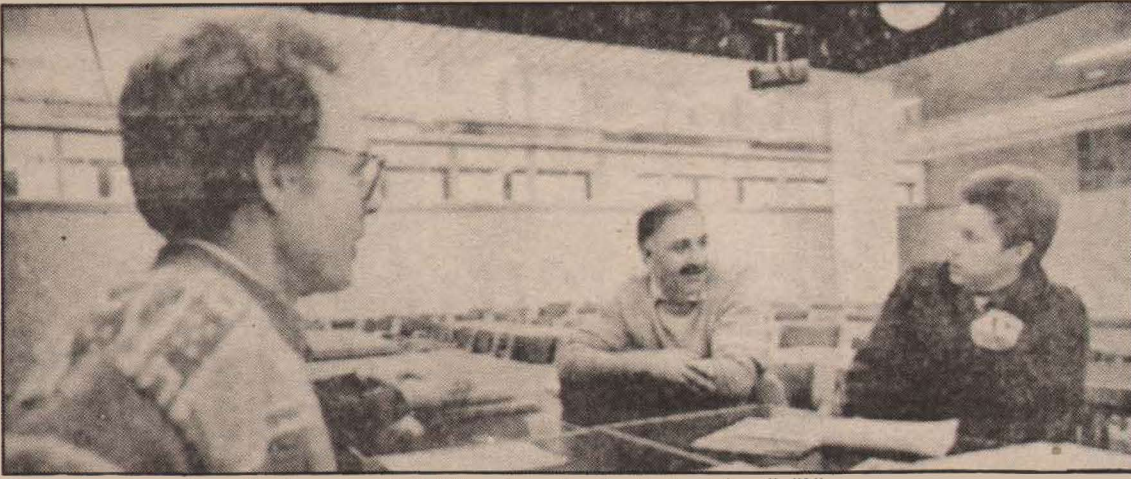
banda çekti. Program her haf-  
ta çarşamba günü iki saatlik  
zamanla İtalya radyosunda  
yayınlanacaktır.

Folklor ekibinin Kürdistan  
giysileriyle Kürdistan'ın çeşit-  
li yörelerinde derledikleri folk-  
lor oyunları, Avrupalı ilercici-  
lerin büyük beğenisiyle izlen-  
di. Geceye doyurucu bir pro-  
gramla katılan ekip, tam bir  
dayanışma örneğini sundu. Ge-  
ceye ayrıca ozan Seyithan ve  
ozan Azadi sundukları dev-  
rimci-direnışçi halk türküle-  
riyle renk kattılar.

İlerici-demokratların iste-  
ğiyle folklor ekibi, tekrar tek-  
rar folklor gösterilerinde bu-  
lundu. Gece "Apo Hate Hilva-  
nê" türküsü eşliğinde oynanan  
govendle son buldu.



## “Stockholm Kürt Halkının Dostları Derneği” Kuruldu



Dernek başkanı Tom Carlson (sağda) diğer dernek yöneticileriyle görüşüyor

28.2.1988 tarihinde İsveç'in Stockholm kentinde “Kürt Halkının Dostları” (Kurdernas Värnner i Stockholm) derneğinin kuruluş toplantısı yapıldı.

Kuruluş komitesinin başkanlığını yapan dernek sorumlularından Tom Carlson açılış konuşmasını yaptı. Konuşmasına başlarken, “İsveç Başbakanı Olof Palme'nin katledilişinin 2. yılında derneğimizi kuruyoruz” dedi ve konuşmasını şöyle sürdürdü: “Fakat bu bahaneyle, bazı demokrasi ve insan hakları karşıtı çevreler, İsveç'i bazı insanlar için hapisaneye çevirmek istediler. Bu çevreler, Kürdistan bağımsızlık savaşının İsveç'te yaşayan bazı simpatizanlarını, çirkin bir biçimde, —gerçek izi kaybettirmek için— kurban seçmek istediler. Ama bu yurtseverlerin tek ‘suçu’ iltica olarak yaşadıkları ülkeden kendi ülkelerine destek sunmak istemeleridir. Biz bu haksızlığı ve adaletsizliği yakından gördük ve karşı koymak istiyoruz.”

Bu konuşmanın ardından, tüzük çalışmalarına başlandı. Tüzüğün onaylanışından sonra, yönetim kurulunun seçimine geçildi. 6 asil ve 3 yedek üye yönetim kuruluna seçildi. Yönetim kurulu seçiminden sonra tüm delegelerin oy çoğunluğuyla Tom Carlson dernek başkanlığına seçildi.

Dernek kuruluş çalışmalarının sona ermesinden sonra, gazetecilerle derneğin kuruluş amaçları üzerine röportajlar yapıldı ve basına bilgi verildi. Ertesi gün hemen hemen tüm İsveç gazeteleri, olay üzerine haber ve makaleler yayınladılar. Kürt Halkının Dostları Derneği, amaçları arasına 8 Kürt yurtseverine verilen kısıtlama cezalarının kaldırılmasını da aldı. Ve bu haksızlığın ortadan kaldırılması için önümüzdeki günlerde çeşitli girişimlerde bulunulacağı da belirtildi.

Ayrıca 8 Kürde vurulan “teröristlik” damgasını kaldırmak ve bunu uygulayan çevreleri teşhir edip mahkum

etmek için çalışmalar yapılacaktır.

Derneğin en önemli hedefi de, İsveç kamuoyunu Kürdistan'daki durum üzerine bilgilendirmek olacaktır. İlerici ve demokrat çevrelerin bu yönlü aktif çaba içerisine girmelerine önayak olacaktır.

Çalışmaların yapıldığı bu süreç içerisinde ilginç bir olay da deşifre oldu. İsveç yetkilileri, politik iltica talebinde bulunan 20'nin üzerinde Kürt yurtseverine derneğe gitme yasağı koyarak, ilticalarının kabulünü bu koşula bağladılar. Dolayısıyla 3 yıldan beridir, bu Kürtlerin çalışma yürütmelerine engel olunmuştur. Bu durum gazetecilere de bildirildi. Bunun üzerine gazete mensupları, bu uygulamaya maruz kalan kişilerle röportajlar yaptılar. Gazete haberlerinde bu olay üzerinde de duruldu.

**Stockholm Kürt Halkının Dostları Derneği üyesi bir grup yurtsever**

## Fransa-Kürdistanlı Yurtsever Kadınlar Birliği

### I. Konferansını Yaptı

Paris'te 28.2.1988 tarihinde Fransa'daki Kürdistanlı Yurtsever Kadınlar Birliği I. Konferansı yapıldı. Konferansa yaklaşık 60 civarında Kürdistan kadını katıldı.

Konferans, kısa bir açılış konuşması ardından, Kürdistan bağımsızlık ve dünya devrim şehitleri anısına bir dakikalık saygı duruşuyla başladı. Daha sonra gündem maddeleri belirlendi.

Sunulan konferans raporunda, tarih boyunca kadının toplumdaki yeri, ezilmişliği ve Kürdistan kadınının içerisinde bulunduğu durum genişçe izah edildi. Kadının ortak çağ kalıntılarını ve kölelik zincirlerini parçalayıp özgürlüğüne ulaşmasının, günümüzün ulusal kurtuluş savaşındaki yerini almasıyla mümkün olabileceği delegelerce çeşitli yönleriyle tartışıldı.

İlgiyle izlenen konferans, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin geliştirilmesi için —Kürdistan'ı temel alarak—, Fransa alanında yürütülecek ulusal kurtuluşçu çalışmalar üzerine hazırlanan karar tas-laklarını delegelerin onayından geçirilerek karar altına aldı.

Son olarak Kürdistanlı Yurtsever Kadınlar Birliği, yeni yönetim kurulunu seçerek konferansı sonuçlandırdı.



### Köln ve Duisburg'ta YJWK, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü Dolayısıyla Toplantılar Yaptı

13 Mart'ta gerçekleştirilen iki toplantıya toplam 100 kadın katıldı. Toplantılarda 8 Mart Dünya Emekçi kadınlar Günü'nün anlamı yanı sıra, Kürdistan kadınının kurtuluş mücadelesi ve Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği (YJWK)'nin

çalışmaları değerlendirildi.

Kurulduğundan bu yana sistemli bilgilendirme toplantıları düzenleyen YJWK, Avrupa'daki tüm yurtsever kadın kitlesini kendi çatısı altında örgütleme ve mücadele içine çekme kararlılığı içindedir.

## Kürdistan ve Türkiye'deki Tüm Devrim Şehidi ve Tutuklu Yakınlarını Güçlü Bir Dayanışma Hareketi Örgütlemeye Çağırıyoruz!

Şehitlerimiz ve bu düzeyde kurtuluş mücadelemizin önderleri olan tutuklu direnişçilerimiz, bağımsız ve özgür geleceğimizin yaratıcıları, sahipleri ve en güçlü teminatlarıdır.

İçinde bulunduğumuz yüzyılın başından beri Kürdistan Kurtuluş Mücadelesi ile Türkiye Devrimci Hareketi sürekli şehit vermekte ve kendisini kan ile yoğurmaktadır. Kürt ve Türk halkları en değerli ve en yiğit evlatlarını kurtuluş uğruna feda etmektedir. Bugün bu mücadele güç bir devrim cephesi haline gelmiş, günlük çarpışmalarla süren bir savaş düzeyine ulaşmıştır. Dünyanın tanık olduğu en vahşi rejimlerden birine karşı kurtuluş savaşı vermek, bu savaşın bedelini ödemek, savaşarak özgür geleceğini yaratmak, halklarımızın vermiş olduğu kesin bir karardır. Halklarımız, bu uğurda herşeylerini feda etmekte ve kurtuluş mücadelesini kanla büyötmektedir; ve zafere kadar da böyle yapacaktır.

12 Eylül faşist-sömürgeci rejiminin sekiz yıldır uyguladığı insanlık dışı baskı, işkence ve katliama karşı en kesin ve tayin edici direniş alanlarının başında, bu rejimin zindanları gelmektedir. Her şeyiyle dünya çapında üne kavuşmuş olan Diyarbakır zindanında Mazlum, Kemal ve Hayri gibi büyük halk önderlerinin, “Pişman değiliz, devamız haklıdır, bu davanın neferi olmaktan şeref duyuyoruz”, “Direnmek yaşamaktır” diyerek yükselttikleri direniş, zindanlardaki savaş esirlerinden emekçi halk kitlelerine ve ilerici insanlığa yayılmış, kurtuluş davamızın yıkılmaz teminatı haline gelmiştir. Bu temelde sekiz yıldır faşist zindanlar özgürlük için direniş kaleleri, faşist-sömürgeci mahkemeler düzenin yargılanıp mahkûm edildiği alanlar haline getirilmiştir. Bu direniş, halklarımızın umutlarını yeşerten ve kitleleri örgütleyip eyleme çeken en büyük kuvvet olmuş, Türkiye'de 12 Eylül faşizmine karşı en anlamlı mücadele, tutuklu yakınlarının bu temelde geliştirdikleri direniş biçiminde ortaya çıkmıştır. Böylece, büyük direniş önderi Mazlum DOĞAN'ın, “Cuntaya karşı koyduğumuz eylemler, gösterdiğimiz direniş ve mahkemelerde haykıran sesimiz mutlaka kitlelere ulaştırılmalıdır” komutu kısmen yerine getirilmiştir.

Bugün faşist-sömürgeci rejime karşı kurtuluş mücadelesinde halklarımızın şahadet olaylarını hergün yaşamaktadır. Bugün faşist-sömürgeci cellatların insanlık dışı zulüm, işkence ve katliamlarına karşı, her türlü komplo, idam vb. imha planlarına karşı bütün zindanlarda savaş esirlerinin kitlesel direnişleri yükselmektedir. Geniş bir kitlesel halk gücü durumunda olan şehit ve tutuklu yakınlarının; kadın, çocuk, yaşlı demeden insanlık onuru taşıyan herkesin, Diyarbakır'dan İstanbul'a ve yurtdışına kadar her alanda bu direnişleri destekleyen eylemleri gelişmektedir. Bu mücadele zafere kadar kesintisiz olarak sürecektir. Bu uğurda eyleme geçmek, zindanlardan yükselen seslere cevap vermek, insanlık değerlerine ve onuruna sahip çıkmanın ölçütü durumundadır. Bu temelde yürütülen mücadeleyi daha birleşik ve örgütlü kılmak, şehit ve tutuklu yakınları olarak dayanışma içinde bulunmak ve savaş esirlerinin yükselttiği insanlık mücadelesi ile dayanışma hareketini daha da geliştirmek vazgeçilmez bir zorunluluktur.

Bu nedenle Avrupa'da bulunan bir grup şehit ve tutuklu yakını olarak biz:

- Kendi aramızda dayanışmalı ve örgütlü bir topluluk haline gelmek,
- Faşist Türk sömürgeciliğinin insanlık dışı zulüm, işkence ve katliamlarına karşı mücadele ederek, bu rejimi teşhir ve tecrit etmek,
- Şehitlerimizin ve zindan direnişçilerimizin sahibi olduğu insanlık davasını uluslararası kuruluşlara ve ilerici kamuoyuna tanıtmak,
- Zindan direnişçileriyle daha sıkı ilişki içinde olmak ve zindan direnişlerini daha aktif desteklemek,
- Şehitlerimize ve zindan direnişçilerimize ait her türlü bilgi ve belgeyi toplayıp birleştirmek,
- 12 Eylül yargılamalarının mahkûm edilmesi, siyasi tutukluları da kapsayan geniş bir affın çıkarılması,
- Zindanlarda imha edilmeye çalışılan insanlık savaşçılarına sahip çıkmak ve insanca yaşama kavuşturmak,
- İnsanlık düşmanı faşist cani ve cellatlardan, sadist işkencecilerden hesap sormak,
- Şehit ve tutuklu ailelerini madden ve manen daha güçlü kılmak,
- Şehit ve tutuklu yakınlarına yönelik düşman saldırılarını boşa çıkarmak, ve bunlar ve benzeri amaçları gerçekleştirmek için birleşmeyi, biraraya gelecek sorunlarımızı tartışmayı ve örgütlü bir güç haline gelmeyi gerekli görüyoruz.

Bütün tutuklu ve şehit aile ve yakınlarını, tüm yurtsever ve devrimci-ilerici güçleri, şehit ve tutuklularla dayanışma kampanyasına katılmaya, destek vermeye ve bu amaçla düzenlenmekte olan örgütlenme toplantılarına güç vermeye çağırıyoruz.

- Kahrolsun faşist Türk sömürgeciliği!
- Yaşasın bağımsızlık ve özgürlük!
- Berxwedan jiyane!

**ERNK Taraftarı  
Bir Grup Şehit ve Tutuklu Yakını**



## Basel'de "Cumhuriyet Paneli"

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine yönelen saldırılar birçok toplantının konusu olmaya devam ediyor. Uluslararası demokratik güçler Kürdistan halkına yönelen saldırıları teşhir etmek için yeni toplantılar düzenliyor.

4.3.'87 tarihinde, Basel'de Kürdistan ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini tanıtan ve ona yönelik saldırıları teşhir eden bir panel düzenlendi. İsviçre Kürdistan Komite, İsviçre Kürdistan Derneği (Kürt Halkının Dostları) ve CEDRI'nin düzenlediği panele 200 civarında İsviçreli demokrat katıldı.

"Banket de Republik" (Cumhuriyet Toplantısı) adı altında düzenlenen bu panelin diğer bir anlamı da Fransız devrimcilerinin 150 yıldan bu yana emperyalizmi teşhire yönelik geliştirdikleri bir gelenek olmasıdır.

Ağırlıklı olarak Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesinin durumu ve buna yönelik olarak TC ve emperyalizmin saldırılarının teşhir edildiği toplantıda, ERNK adına Av. Hüseyin Yıldırım bir konuşma yaptı. Konuşmasında ulusal kurtuluş savaşının düzeyini anlatarak, emperyalizmin yönelimlerini sert bir dille protesto etti ve Kürdistan halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin gelişimi önünde hiçbir gücün engel olamayacağını söyledi. İsviçre devletinin, geçtiğimiz yılın Haziran ayında geliştirdiği operasyonlarla derneklerde ve evlerde el koyduğu materyal-

leri henüz vermediğini hatırlatan ERNK sözcüsü, "İsviçre devleti, yurtseverlere yönelik geliştirdiği baskı ve şantaj politikasından vazgeçmelidir. Onun bu politikası kendisine bir şey kazandırmayacaktır" dedi.

10'a yakın basın mensubunun da izlediği toplantıda, Zürih'ten gelen 2 profesör, İsviçre'de tanınmış 1 papaz, LIDLIP adına Faklin Somalin, CEDRI adına 1 temsilci ve bir avukat emperyalizmin saldırılarını teşhir eden konuşmalar yaptılar. Ayrıca Diyarbakır cezaevinde direnen devrimcilerle dayanışma içinde olduklarını belirttiler.

Toplantıya çok sayıda parlamentatör ve tanınmış demokrat çevrelerden mesajlar geldi. Önceden hazırlanmış kapsamlı bir dosya da toplantıya katılanlara verildi. Ve çeşitli folklor gösterilerinin de sergilendiği toplantı, "İsviçre Kürdistan Dostluk Derneği"nin kuruluş toplantısında tekrar görüşülmek üzere son buldu.

Böylesi toplantılar, ulusal kurtuluş mücadelemize yönelen saldırıları teşhir etmek ve demokratik kamuoyunun desteğini almada son derece önemli bir yer tutmaktadır.

Halkımız bu toplantılarla bir gerçeği daha kanıtıyor. TC ve emperyalizmin saldırıları ne kadar yoğun olursa olsun, dünya kamuoyunun desteğini her gün daha fazlası ile alan Kürt halkı bu saldırıları boşa çıkarma gücünü gösterecektir.

## Libya'da ERNK Öncülüğünde Kazanan İşçilerin Direnişi Oldu

Bizler binbir vaadle Saraçoğlu şirketinde çalışmak için Libya'ya gelmiş olan işçileriz.

Yıllarca en zor koşullar altında çalışmamıza rağmen, vaad edilen hiçbir şeyi görmedik. Bizleri, patates ve bulgur çorbası karşılığında yıllarca çalıştırdılar. Çalıştığımız süre boyunca tek kuruş para alamadık. Emegimizin karşılığı olan ücreti vermediler ve vermek istemediler. Buna karşılık, patronlar sırtımızdan kazandıkları paralarla günlerini gün etmekteydiler. Bizlerin durumu ise, zenci köle Kunta-kinte'den farksızdı. Bilindiği gibi, onların ayaklarında zincirler ve güller vardı. Bizlerin cebinde ise "TC şirketleri dışında çalışamaz, ikametsiz hareket edemez" işaretini taşıyan pasaportlarımız vardı. Dertlerimizi anlatmakla bitiremeyiz.

Yıllarca kanımızı emen şirket, bir gün geldi ve beş kuruş para vermediği gibi, yemegimizi de kestiler. Biz, TC pasaportunu taşıyan işçiler, TC konsoloslukuna başvurduk. Türk devletini temsil ediyor diye yanlarına gittik. Bize bir çare bulmaları için rica ettik, yalvardık, yakardık. Bazı arkadaşlarımızın aile ocakları sönmüştür dedik. Bizi dinle-

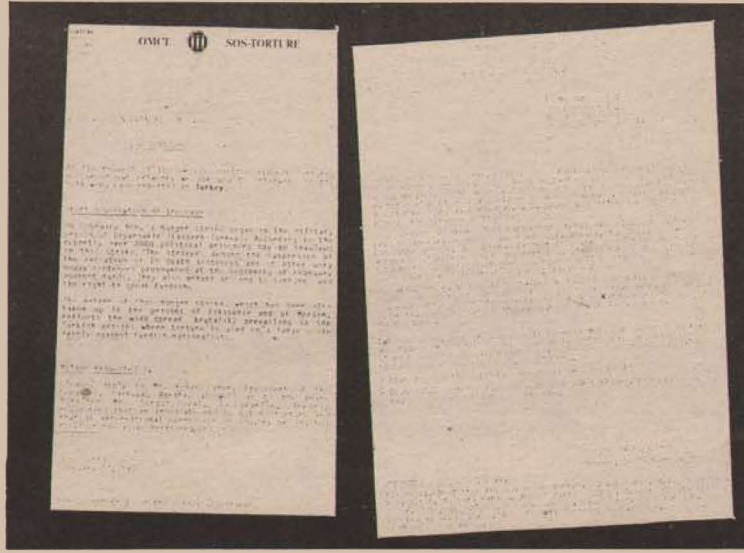
yen olmadı ve TC konsoloslugu yüzümüze açıkça şunu dedi: "Bize mi danışıp geldiniz." Büyük bir hayal kırıklığına uğramanın dışında, büyük bir gerçeği de görmüş olduk.

İşte, bunun üzerine, en zor ve sıkışık anımızda bizleri aydınlatıp, direnişe davet eden ERNK'ye başvurduk. ERNK sempaticanları büyük bir sabır ve direngenlikle bize yardımcı oldular. Her alanda ve eylemde öncülük ettiler. Mahkeme süresi boyunca hiçbir çabayı esirgemediler. Nihayet sonunda, şirketi dize getirerek, mahkeme kararıyla satışa çıkarttık. Artık, Libya sahasında Saraçoğlu şirketi diye bir zalim şirket yoktur. Birleşip direndik ve kendi çabamızla azgın bir sömürü ocağını yıktık.

Evet, bizim direnişimiz belirleyicidir. Ama ya ERNK olmasaydı? Hiçbir çıkar gözetmeden, yalnızca haklıyı ve gerçeği savunan ERNK'ye başarılar dileriz. Son olarak belirtmek istediğimiz şey: Yaşasın bağımsız Kürdistan! Yaşasın PKK ve ERNK! Bunu hem Türkiyeli, hem de Kürdistanlı işçiler olarak canı gönülden belirtiyoruz.

Saraçoğlu Şirketinde Çalışan 150 İşçi

## Kürdistan Komite Heyeti Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu Toplantısına Katıldı



Her yıl şubat ayında toplanan Birleşmiş Milletler örgütüne bağlı İnsan Hakları Komisyonu, bu yıl da Cenevre'de toplandı. Komisyon toplantısında, dünya çapında cereyan eden olaylara dikkati çekerek, insan hak ve özgürlüklerinin çiğnendiğine ilişkin önemli noktaları ele alıp tek tek inceledi.

Bu yılki toplantısında son dönemlerde yeni ve önemli boyutlar kazanan Filistin halk direniş mücadelesine denk düşmesinden dolayı İsrail'in baskıcı, faşist ve ırkçı politikası, alınan bir kararla protesto edildi. Komisyon toplantısında üzerinde en çok durulan konular; Güney Afrika, Filistin, Nabıbya ve Kıbrıs'taki insan haklarının ihlali ve bu halkların kurtuluş sorunları oldu.

Filistin Kurtuluş Örgütü lideri Yaser Arafat, örgütünü temsilen komisyona davet edildi. Ancak protokol sorununda anlaşamadığından dolayı, ABD heyeti, Arafat'ın geldiği

gün çalışmaları protesto etti ve toplantıya katılmadı. Oturumlarda yer alan tüm üye devlet ve örgüt delegasyonları, FKÖ başkanını coşkuyla karşıladılar. Filistin halkının kurtuluşu için başlatmış olduğu yeni direniş hamlesini selamladılar. Arafat, yaklaşık bir saat süren konuşmasında, İsrail'in faşist, ırkçı, siyonist ve barbar bir rejim olduğunu vurgulayarak, halkını bir kez daha direnişe davet etti. Konuşmasının sonunda FKÖ'nun de içinde yer alacağı uluslararası bir barış konferansının toplanması çağrısını yineledi.

Yapılan insan hakları 44. Komisyon çalışmalarına Kürdistan Komitelerini temsilen bir heyet katıldı. Toplantıya Kürdistan Komitesi temsilen katılan heyet, Kürdistan'daki yeni gelişmelerle ilgili olarak devlet delegasyonları ve diğer komisyon üyelerini bilgilendirdi. İkili görüşmelerde Kürt delegasyonu daha çok, 9 Şu-

bat'ta Kürdistan'daki tutukevlerinde yükselen açlık grevlerine dikkat çekerek çeşitli girişimlerde bulundu. Konuyla ilgili olarak tüm devletlere yönelik bir acil çağrı yapıldı. Yapılan çağrıda, idamların derhal durdurulması, işkencelerin ve kötü muamelelerin son bulması ve cezaevlerinde Kürtçe dilinin serbest edilmesi için komisyona baskıda bulunulması talep edildi.

Yine cezaevleriyle ilgili yapılan en önemli girişimlerden biri de "SOS-İşkence" dünya örgütü ile yapılan görüşmeler oldu. Başkanlığını, UNESCO insan hakları ve barış bölümü müdürlüğünü yapmış olan profesör Pierre de senarclens'un yaptığı işkenceye karşı dünya örgütü -OMCT- tüm üye seksiyonlarına bir çağrıda bulunarak Türkiye Cumhurbaşkanı ve Başbakanlığına, işkencelerin derhal durdurulması ve açlık grevlerinin devam ettiği ceza ve tutukevlerinde anket heyetlerin gönderilmesi amacıyla telgrafların çekilmesini istedikler. 17 Şubat 1988 tarihini taşıyan bu çağrı, 250 dolayında üye örgüte gönderildi.

10 ve 12 gündem maddesinin görüşüldüğü komisyonlarda, çeşitli ONG (Organisations non gouvernementales) örgütleri konuşmalarında Kürdistan sorununa değindiler. LIDLIP'nin yaptığı açıklamalarda ise Kürdistan halkının kendi geleceğini belirleme hakkını savundu.

Kürdistan Komite heyeti, komisyona yönelik olarak hazırladıkları bir raporu da üye ve gözlemcilere dağıttı.

### BREMEN:

## Reformistlerin Toplantısı Başarısız Sonuçlandı

20 Şubat 1988 günü, Bremen alanında sosyal-demokratlar, kilise ve teslimiyetçi uşak takımı, "Kürdistan tarihi, bugünkü durumu ve ilticacılar sorunu" konulu bir toplantı düzenlediler.

Bu güçlerin gerçekleştirdikleri toplantı, onların gerçek yüzlerini ve ulusal kurtuluş mücadelemize karşı nasıl sahte ve düşmanca tavır içinde olduklarını bir kez daha gösterdi.

Uşaklar, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı uşaklıkta direniyorlar. Nitekim, 20 Şubat'ta yapılan toplantı boyunca bu güruhlar, adeta tüm günahlarını sergileme çabasındaydılar. Bir kez daha şahit olduk günahlara ve ihanetlere. Çığ gibi büyüyen ve dünya kamuoyunda kabul edilen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinden söz etmemeleri başka nasıl açıklanacak? TC'nin halkımız üzerindeki katliamları gerçekleştirenken, kullanılan katliam malzemeleri ve silahları kimden ve nasıl aldıklarına değinmemeleri nedendir? Kucaklarında semizlendikleri güçlerin kimliğini gizlemeye çalışmaları neyin ürünüdür? İlticacıların

sorunlarını arbeitsamt, sosyal-amt vb.'ne indirgeyen düşünceler nereden geliyor? Sergiledikleri mini-tiyatrolarla halkımızla alay etmeleri nasıl açıklanabilir? Yezidiler, toplumumuzun (Kürtlerin) bir parçası "değilmiş" sözleri ne demektir? Bu sorulara, bunlarla birlikte, bunlarla hareket eden ve kendilerine ilericiyim diyen Alman demokratları da muhatap olmalıydılar. Bilmedirler ilericiğin-demokratlığın kıstasını. Dayanışma diye sergiledikleri tutumun Kürt halkının kurtuluşu ile ilgisi var mıdır?

Toplantıya katılan kitleler, bu güruhların ihanet anlamını taşıyan politikalarını bir kez daha gördüler. Kellere açığa çıkmış, maskeleri düşmüştür. İlerici-demokrat anlayışın nasıl olması gerektiği, sorunun nasıl ele alınacağını, Yezidi Kürtlere karşı yöneltilen "Yezidi misiniz, Kürt müsünüz?" sorularının Kürtlere büyük bir hakaret niteliğini taşıdığını bir Alman demokrati uzun açıklamalarıyla yüzlerine vurdu. Yine yurtseverler, ülkemizin Kürdistan olduğunu, ülkemizin kurtuluşu gerçekleşmeden tek tek bireylerin kurtuluşunun —bazı istisnalar di-

şında— mümkün olamayacağını, halkımızı katleden TC'nin kirli ellerinden tutan devletlerden birinin de Alman yönetimi olduğunu ve bu tür yaklaşımların hiçbir sorunu çözemeyeceğini anlattılar. Bu açıklama ve tavırlarla, günahlıların planları altüst olmuş, yurtseverlerin kararlı dayatmalarıyla istedikleri sonuca ulaşmadan toplantıyı sonuçlandırdılar.

Bizler, Kürt halkıyla dayanışma içerisinde olmak isteyen ilerici-demokratlara, tabii ki dayanışmada bulunmalarını talep edeceğiz. Ama Kürt halkıyla ilgisi olmayan uşaklar ile değil, asıl dayanışmanın Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile yapılacağını, kendine ilerici-demokrat diyenler bilmelidirler. Bu yönlü dayanışmayı artırdıklarında seviyecek ve güçleneceğiz. Mücadelemizin sesine kulak, eline el, omzuna omuz verdiğimiz insanlık ailesinin kazanımları daha da artacaktır. Ve kazanan onurlu insanlık olacaktır.

İkiyüzlü politikalar, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi karşısında yenilgiye mahkumdur.

Bremen'den bir yurtsever





## 8 Mart ve Kürdistan Kadını

Kürdistan kadınları bu yıl da, dünya emekçi kadınlar gününü, ERNK saflarında birleşerek karanlıktan aydınlığa doğru adım adım ilerlemiş; Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği'ni (YJWK) kurmuş, bugün daha bilinçli, daha kararlı ve daha coşkulu olarak karşılamaktadır. Yıllar önce eşitsizliğe karşı direnerek zaferi kazanan New Yorklu emekçi kadınların direnişine, tüm dünya ilerici kadın-

ları sahip çıkıyor ve bugünü saygıyla kutluyorlar. Günümüzde ise, Kürdistan kadınları ERNK saflarında birleşmiş, haksızlığa karşı başkaldırmış, zindanlarda, dağlarda, Avrupa alanlarında, kısaca bulundukları her yerde, haksız ve barbar düşmana karşı çok soylu bir mücadele veriyorlar. Hiç şüphesiz ki, ilerici insanlık, bizim de mücadelemizi destekleyecek ve saygı duyacaktır. Bizler de bugünü diğer ülkelerin kadınları gibi, kendi ülkemizde halkımızla birlikte bağımsız olarak kutlamak isterdik. Ne var ki, işgalciler ülkemizde olduğu müddetçe bu mümkün olamaz. Dünyada ülkemiz kadar baskıya, sömürüye, asimilasyona ve katliamlara maruz kalmış bir ülke görülmemiştir. Hiç şüphesiz ki, bu baskı, zulüm ve katliamlarda en çok ezilen, horlanan, acı çeken, bir köle gibi yaşayan, tüm haklardan mahrum bırakılan, Kürdistan kadınıdır. Ve yine en çok katliamlarda katledilen, namusukirilen, süngülerle karınları deşilen, gözlerinin önünde çocukları öldürülen, evleri yakılan, ocağı sönen de Kürdistan kadınıdır.

## 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü

Feodal toplumda kadın, tam bir baskı ve sömürü altında görülür. Dinsel, siyasal ve kültürel vb. alanlarda toplumun tabanında yer alır. Çöl kabileleri kız çocuklarının diri diri gömecek kadar alçalır ve vahşileşirler.

Kapitalizmde ise kadın biraz daha ilerlemiş ve saygınlık kazanmıştır. Ancak süreç içerisinde kadın bol bol reklam aracı olarak kullanılmış ve kullanılıyor.

Kadın, yüzyıllardan beri sonsuz baskı, sömürü ve ruhsal sorunlarla başbaşa kalmıştır. Görülmektedir ki, kadın büyük bir haksızlığa ve eşitsizliğe uğramıştır.

Sosyalist ülkede ise, kadın bir yere kadar üretime, siyasete, sosyal ve kültürel faaliyetlere katılmaktadır.

Kapitalist egemenlik, kadın statüsünü ekonomi, kültür, ahlak ve her alanda hakimiyeti altına almıştır.

Avrupa'da kadın büyük bir yozlaşmayla karşı karşıyadır. Kadın hakları bugüne kadar çok kez savunulmuş, tartışılmış fakat hiçbir zaman verimli olmamış, hayal olmaktan öteye gitmemiştir.

8 Mart, Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak ilan edilmiştir. Dünyanın birçok yerinde büyük bir coşkuyla kutlan-

maktadır. Düşünülecek olursa, neden bir yılın içinde bir gün seçilmiş ve kadınlar günü ilan edilmiştir?

Dünya emekçi kadınlarının dayanışması elbetteki çok önemlidir. Özellikle ulusal bağımsızlık savaşı veren ülkelerde, kadının bilinçlenmesinde, örgütlenmesinde, siyasete katılmasında büyük bir dayanışmaya ihtiyacı vardır.

Bugün Filistin kadını, İsrail siyonistlerine karşı taşla savaşmaktadır. Kürdistan kadını büyük bir cesaretle PKK, ERNK, ARGK önderliğinde ulusal kurtuluş savaşına büyük katkıda bulunmakta, ve değerli evlatlarını bu yolda şehit vermekten kaçınmamaktadır. Türkiye ve özellikle de Kürdistan'da zindanlara doldurularak, dünyanın hiçbir yerinde görülmemiş insanlık dışı işkenceye maruz kalan kadınlarımızın sayısı hiç de az değildir.

Dünya emekçi kadınları dayanışması bir yumruk haline gelmeli ve bir balyoz gibi sömürgecilğin, faşizmin ve yerli gericiğin başına imneli ve tüm kadınlar, proletarya sınıfı ve ulusal kurtuluş savaşında yerlerini almalıdırlar.

**Danimarka'dan Türk, Kürt ve Danimarkalı bir grup kız öğrenci.**

## HALKIMIZ SOYKIRIMDAN GEÇİRİLİRKEN BARIŞÇI TAVIR TAKINMAK

İsveç'in başkenti Stockholm'de Kürt Federasyonunun 8. Kongresi yapıldı. Kongre demeye bin şahit ister. Hepsini kiravatl, son moda elbiseli ve ellerinde de birer tespih, sanki bayram namazını kılıyorlar.

İsveç'e Güney Kürdistan'dan gelen birkaç yurtsever, Kürt halkı için bir yardım kampanyası başlatmışlardı. Bu yardım kampanyasında on ton da giyecek toplamışlardı.

Öneriler kısmına gelindiğinde, geri zekalı, kendisini hümanist göstermeye çalışan bir unsur, giyeceklerin Nikaragua'ya gönderilmesini istedi. Ve gönderilmeye karar verilirken, biz birkaç ERNK sempatisini olarak, bu öneriye karşı çıktık ve giyeceklerin Kürdistan için her türlü fedakarlığı gösteren kahraman gerillaya ve şehitlerin ailelerine gönderilmesini önerdik. Bu önerimizden hemen sonra giyeceklerin nerede olduklarını bilmediklerine ilişkin yan çizmeye başladılar.

Biz, diğer halklarla dayanışmaya karşı değiliz, aksine aktif destekçisiyiz. Ama her gün zulüm, işkence ve baskıların en katmerlisinin uygulandığı; açlığın ve sefaletin kol gezdiği Kürdistan'ı unutup diğer ezilen halklara maddi yardımda bu-

lunmak aptallık olur. Bu ulusların halkları da bize gülüp de şöyle demezler mi dedik: "Bir yandan dileniyor, diğer yandan sadaka veriyorlar." Kürt halkının sık sık kullandığı bir atasözü var: "Xizano bi halê xwe nezano." Ve şimdi aklısına kendisini hümanist göstermeye çalışan tiplere bir sözümüz var: Bir an önce kendilerini toplayıp soykırımdan geçirilen halkımıza birer yararlı tip olsunlar.

**Stockholm'den bir grup ERNK taraftarı**

### SEVDAM

Sevdam şimdi dağların doruklarında  
Sevdam ovada, dağda, zindanda  
Sevdam yeşermiş zindanın paslı zincirlerinde  
Sevdam isyan ateşi ile gürleyen namluda

Unutma ana 1978 Kasım ayını  
Kızıl bir gül yeşermişti çorak toprağın çatlağından  
El verdi, umut verdi, su verdi toprağa  
Bire on, bire milyonlar verdi sevdam.

Yeşerdi kızıl güller ülkemizin her yerinde  
İşçinle, köylünle, gençliğinle umut sende  
Tutuyor sevdam dağı, taşı, ovayı inat edercesine  
Sevdam sömürüye, zulme hayır diyen dillerde.

Kotan

Fakat kadınlarımız bu kahredici yaşamı hep kader ve ahıyazısı olarak bildiler. Yüreğindeki acıyı, Kürdistan dağlarına, topraklarına ağıtlar yakarak ve doğaya seslenerek gidermeye çalıştılar. Çünkü başka bir yol ve ışık göremiyorlardı. Annelerimiz, ninelerimiz bizleri hep isyan türkülerini söyleyerek, ağa, paşa zulmünü içeren hikayeler anlatarak büyüttüler. Ve türkülerinin her mısrasında, "Büyü yavrum büyü de..." diyorlardı. Aslında bu cümlelerin anlamı büyüktür. Büyüyün de intikamınızı alın demek istiyorlardı. İşte annelerimizin bu acı ağıtları bugün gerçekleşmiştir. O gözyaşıyla büyüyen çocuklar yüzyılların intikamını alıyor, yüzbinler intikam, diye haykırıyor.

Bugün Kürdistan kadınları yalnız değildir. Halkımızın en yiğit evlatlarından, faşist Türk ordusunu ülkemiz topraklarında söküp atmak için, her gün düşmanın beynine kurşun sıkarak ARGK'miz; ve beynimiz, yüreğimiz ve umudumuz olan APO'muz var.

Tüm Kürdistanlı kadınlar ve genç kızlar!

Bizler, bugün bu kutsal değerlere sahibiz. Bu değerleri

yaratmak için halkımızın en değerli evlatları damla, damla kanlarını akıtmışlardır. PKK tarihi şehitlerimizin kanı ile yazılmıştır. Bu şehitler kervanında kahraman ve gencecik kızlarımız da vardır. Bu değerlere hep birlikte sahip çıkalım. Kadınsız devrimlerin olamayacağı ve devrim olmadan da kadının kurtuluşunun olamayacağı gerçeğini unutmayalım. Nasıl ki, Kürdistan'ın yiğit anneleri düşmana karşı intikam türkülerini Azimeleri, Hanımları, Beseyleri, Mazlumları ve Agitleri büyüttüylerse, bizler de çocuklarımızı bu kahramanların direnişleriyle, yarattıkları destanlarla büyütelim, özgür vatani yaratmak için seferber edelim.

PKK sadece Kürdistan'da savaşmıyor, Kürt insanının olduğu her yer birer savaş alanıdır. Bizler de nerede olursak olalım, ERNK saflarında birleşip, düşmana karşı daha gür haykıralım.

Gelecek 8 Mart'ları yabancı diyarlarda değil, güzelim Kürdistan'da hep birlikte kutlayalım!

**Mannheim'dan Zero**  
25.02.1988

## SÜRGÜNÜN SÜRGÜNLERİ

Kürdistan halkı için sürgün olayı yeni değildir. O, binlerce seneden beri bunu yaşamaktadır. Ancak bu zaman zaman "mecburi iskan" kanunlarıyla, bazen de asimilasyon politikasının gereği olarak göç ettirilmek suretiyle gerçekleştirilmiştir. Ayaklanma dönemlerinde mecburi iskan dayatılmıştır. Asimilasyon politikası ise günlük yaşamın bir parçası olarak uygulanmış ve uygulanmaktadır.

Bizler, Konya'da bu sürgünlerden payını almış Kürdistanlılar olarak, her ikisinden de darbeyi yemiştir. Bugün dayatılan—manevi olarak da— yok olma, asimilasyon politikası korkunç boyutlara varmıştır. Öyle ki ulusal duygular köreltilmiş; Türk şovenizmini savunacak dereceye varmıştır. Asimilasyon politikasının gereği olarak her türlü burjuva pisliklerine izin verilmekte, daha doğrusu teşvik edilmekte, bir yaşantı biçimi olarak dayatılmaktadır. Bu daha çok yeni nesiller üzerinde etkisini göstermektedir. Fuhuş, kumar, hırsızlık, boşanmalar, rüşvet vb. had safhaya varmıştır. Tabii ki, bunda sömürgeci ekonomik sistemin rolü inkar edilemez. Bunun sonucu olarak, Avrupa'ya göçler, daha doğrusu gönüllü sürgünlerin arkası kesilmez; geçim sıkıntıları Avrupa'ya bir kurtuluş yolu ola-

rak, hatta tek çare olarak dayatılmıştır. Bu nedenle Avrupa'ya kapağı atmak için her yol denenir. Parayla kadın bulup evlenme, kardeş eşiyle evlenme, kız-erkek kardeşlerin formalite de olsa birbirleriyle evlenmesi vb. yöntemler denenmiştir. İşin garip tarafı, bu yapılanlar hep namuslu bir yaşam için yapılmıştır! Gerçekte, yapılanların manası, tek kelimayla şerefsizliktir. Gerek Kürt halkı, gerekse Türk halkı bunu yapmaya zorlanmıştır.

Sürgünün sürgünleri diyebileceğimiz KULU ve CİHANBEYLİ'de yaşayan Kürtler olarak, bu tip yaşamın her türlüünden genel olarak etkilendik. Çok az bir kısmı etkilendiyse de durum budur.

Ancak, Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş mücadelesi bütün bu yaşamı altüst etmiştir. Bu mücadeleye olan sempati günden güne artmaktadır. Çünkü dost kim, düşman kim sorusunun cevabı iyice belirginleşiyor. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin önderi PKK'ye karşı olan bütün güçler belli olmuştur. Reformistlerden, sosyal-şovenlerden, burjuva demokratlardan, azgın faşistlerden Özal'a, Evren'e kadar olan bütün güçler bir ağızdan konuşmuşçasına "en büyük düşman PKK'dir" diyorlar. Camilerde islamiyet yerine anti-PKK'cilik, okullarda ders yerine anti-PKK'cilik, derneklerde ve diğer alanlarda, özellikle reformist otonomicilerin yaptığı tek şey anti-PKK'ciliktir. Onlar için devrimcilik demek anti-PKK'cilik demektir. Kitlelere şunu şerefsizce söylemekten çekinmiyorlar: "PKK'li olmayın da ne olursanız olun." Bu biçimde, gelişmiş ulus koşullarını anlatarak sempati toplamaya çalışıyorlar. Kitlelere yönelik, "Yahu arkadaş bak senin işyerin var, evindeki koltuklar kralın evinde yok, video var, on kanal TV var, çocukların güzel güzel okula gidiyor, ev sorunun yok... Daha politika senin neyine,

PKK'li olmak senin neyine?" biçiminde propaganda yapıyor.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi yükseldikçe, bütün bu anti propagandalar, bu mücadelenin yükselen ateşi içinde yanıp kül olmaktadır.

Bu anti propagandalar en çok da bilinçli olarak biz İç Anadolu Kürtlerini hedeflemektedir. Avrupa hükümetlerine, "onlar Kürt değildir, çünkü anadillerini unutmuşlar" diyerek iltica edenler hakkında raporlar sunmaktadırlar.

Sebebi ne olursa olsun Kürt Kürttür. Ve onlar, bugüne kadar Kürt olarak yaşamasını, en azından her türlü yasaklara rağmen dillerini, örf ve adetlerini, kültürlerini, milli giysilerini korumuşlardır. Okullarda Kürtçe konuşulan kelime başına para cezası, falaka, dayak, küfür vb. durumlara da onlar maruz bırakılıyordu. Kürtçe konuşuluyor mu diye evlerimiz gece yarısına kadar dinlenirdi. Öndersiz, güçsüz olmamıza rağmen, Kürt dilinin ve kültürünün güçlü ve zenginliği bütün bunlara karşı koyuyordu. Okul, radyo, televizyon, gazete vb. her türlü araca rağmen ve hatta Kenan Evren faşistinin okuma-yazma seferberliğinin mecburiyetine rağmen, bugün hala Türkçe bilmeyen onbinlerce Kürt vardır.

Biz İç Anadolu'da yaşayan Kulu, Cihanbeyli, Yunak, Akşehir ve Ereğli'de kalan Kürtler olarak her türlü baskı, zulüm, asimilasyonu yaşadık ve bu, bugün de faşist sömürgeciliğin politikası olarak devam etmektedir. Bağımsız, Birleşik ve Demokratik KÜRDİSTAN için verilen mücadeleyi ve onun önderi PKK'yi canımızla, malımızla destekliyoruz. Yukarıda saydığım köylerde ve diğer alanlarda yaşayan bütün Kürtler olarak, reformist milliyetçilerin, sosyal-şovenlerin faşist-sömürgeci Türk devletinin gerçek yüzlerini açığa çıkaralım, teşhir ve tecrit edelim.

- Yaşasın ülkemiz KÜRDİSTAN

İsveç/Göteborg'dan Faik



## Türk Faşist Devlet Terörünün Bir İtirafı

### Kürdistan Emekçi Halkı Düşmanını İyi Tanı



Sıddık Bilgin olayını bilmeyen yok. Bingöl'ün Genç ilçesinde, Doğanlı köyünde öğretmenlik yapan Sıddık Bilgin, yurtseverdi ve PKK öncülüğündeki Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini destekliyordu.

Sıddık Bilgin, 31 Temmuz 1985 tarihinde Suveren karakolu komutanı Yüzbaşı Ali Şahin ve birliği tarafından işkence ile hunharca öldürüldü. İşkence izleri belli olmasın diye ölü halde kurşunla delik deşik edildi. Ve karakol yakınlarında gömülerek gizlendi.

Bu sadist ve hunhar cinayet sadece Sıddık Bilgin'e yönelik değildi, tüm Kürt halkına yönelikti ve her gün böylesine yüzlerce cinayet işleniyor, insanlarımız öldürülüyor, tutuklanıyor, işkencelede sakat bırakılıyor, evleri yakılıyor, sürgün ediliyor.

Sıddık Bilgin olayı gizlenemedi. Ailesi ve halk olaya şahit olmuş suçluların peşini bırakmıyorlardı. Türk yetkilileri içişleri bakanından başbakanına kadar olayı gizliyor, "kaçarken dur ihtarına uymadığı için vuruldu", "teröristlere yataklık ediyordu"

### Sevgili Ü... Ailesine,

Diyarbakır'dayken, uygulamaları protesto amacıyla bir açlık grevi oldu. Bundan dolayı cezaevi idaresi tarafından bizlere bir aylık mektup yasağı cezası verildi. Protestonun nedeni şuydu: Türkiye cezaevlerini iyileştirme amacıyla mahkum aileleri bir dilekçeyle TBMM'ne gidip cezaevlerinin sorunlarına eğilinmesini isteyeceklerdi. Meclise daha varmadan polisler tarafından yolları kesilip dağılmaları yolunda uyarılmışlar. Bunlar yollarına devam ederken polisler tarafından tartaklanmışlar. O sırada bir tutuklunun ablası aldığı darbeler sonucu yaşamını yitirmiş.

Bu mektup cezası daha bitmeden Eskişehir özel tip sivil cezaevine nakledildim. Buraya geldiğimde tek tip elbise giymemi dayattılar. Cezaevi idaresi, tek tip elbise giymememi gerekçe göstererek bir aylık mektup cezasını burada da verdi. İşte mektup gönderemememin sebebi budur.

Tek tip elbise giymediğimden dolayı görüşmem yasaklanmıştır. Bunun ne zamana kadar devam edeceğini bilemiyorum. Yengem ziyaretime geldiğinde tek tip elbisenin nasıl olduğunu görmüştür. Gerçekten insanı insanlıktan çıkaran, çirkinleştiren, komik duruma sokan bir mavi bez parçasıdır. Zaten

vb. açıklamalarla olayın üstünü kapatmaya çalıştılar.

Olayın geniş kesimlerce, bu arada dünya kamuoyunca duyulması, TC'nin teşhirinini yoğunlaşması üzerine, birkaç suçlu bulunarak biçimsel mahkeme yargılamasıyla devlet sözde kendini aklamak ve işkenceye karşı olduğu süsünü vermek istedi.

Ardından korkunc itiraf geldi. Sıddık Bilgin'in katledilmesi olayına karışan askerlerden Sakıp Ay'ın mahkeme ifadesi: "İki gün kaldığımız Doğanlı köyünde Sıddık Bilgin devamalı dövüldü. Bayılacak hale geldiğinde su dökülüp ayınlıyor, sivil doktora muayene ediliyordu. İki gün sonra Sıddık Bilgin'in dayak esnasında titreyerek, fenalaştığını, karargah olarak kullanılan köy okuluna götürüldüğünü ve kısa bir süre sonra öldüğünü görüp, öğrendim. Onu başka bir arabaya koydular. Suveren Jandarma Karakolu'na 4-5 km kala ormanın içinde bir açıklığa gelindiğinde Sıddık Bilgin'in cesedi yüzükoyun yere yatırıldı ve verilen emir üzerine, ben de dahil cesede ateş ettik. 40 kişi kadardık. Yüzbaşı, Ali Şahin, orada bul-

Diyarbakır'dayken çıkarmıştık, kimse giymiyordu.

Biraz da bu yeni geldiğim cezaevinden bahsedeyim: Yaklaşık 35 gündür gelmişim. 20 güne yakın tek kişilik bir hücrede kaldım. Şimdi 4 kişilik bir hücrede kalıyorum. Cezaevinin tümü hücre sistemindedir. Bulduğum hücrede 3 kişiyiz. Televizyonumuz yoktur. Günümü kitap ve gazete okuyarak geçiriyorum. Sivil pantolon, ceket bizden alındığı için eşofmanlıyız.

Mektup gönderme olanağı sınırlıdır ve herkese gönderilemiyor. Yakın derece akraba olanlara ancak gönderilebiliyor. Haftada, mektup gönderme hakkı iki mektuptur.

Durumum fena değil, yani katlanmak zorundayız. Sağlığım iyidir. Günlerimiz şöyle böyle dolanıp gidiyor.

Annemi soracaksanız, uzun zamandır onlardan habersizim yok. Yaklaşık 4 aydır ziyaretime gelemediler. Şimdi de gelemeler, yol hem çok uzak, hem de zaten görüşme yasağı var. Onlardan taraf bilgisiz oluşumdan dolayı bir şey yazamayacağım. Mektubumu bitirirken, en derin saygılarımı sunar, hayatınızda sağlıklı yaşam ve başarılar dilerim.

Kardeşiniz S. Ü.  
Eskişehir Özel Tip Cezaevi  
9.1.1988

nanlara yemin verdirerek 'birşey söylemeyin biz bunu vatan, millet için yapıyoruz' diye tenbihte bulundu." (27 Şubat '88, Milliyet)

Ali Şahin, daha önce Bitlis ve Pervari'de kalmış, fiilen ağaların yanında aşiret kavgalarına katılan bir sadist canidir. Sözkonusu canilik, Ali Şahin'lerle sınırlı değildir, Türk devletinin tüm varlığı, her kurum ve ülkemizdeki her ferdi, halkımıza karşı sadistlik, cinayet ve katliamcı konumdadır.

TC göstermelik mahkemelerle, halkımıza karşı cinayetlerini gizleyemez. O tarihsel olarak suçludur. Suçüstü yakananmanın hırçınlığıyla her gün yeni cinayetler işliyor.

Ama, artık çok geç. Halkımız uyanmış, ulusal bağımsızlığı için her şeyi göze almaktadır. Türk devleti, vahşetiyle insanlıktan tecrit olmaktadır. Halkımız intikamını en acı bir şekilde alacaktır. Sadece Ali Şahinler değil TC'nin ülkemizdeki tüm varlığı gittikçe gürleşen halkımızın devrimci şiddetiyle mutlaka paramparça edilecektir.

Her bir Kürdistan yurtsever insanı olarak, bizlere karşı işlenen cinayetlerden kin oluşacak ve kinimizi ulusal kurtuluş mücadelemizde TC'ye ve uşaklarına vurulan darbelerde dile getireceğiz.

## Bir Anı

Ocak ayının ortalarında bir gün nüfus kağıdımı kaybettim gerekçesiyle nüfus idaresine başvurdum. Burada elime bir kağıt tutuşturularak kaymakamlığa imzalatmam istendi. Kağıdı kaymakamlık makamına imzalattıktan sonra, ikinci bir kağıt parçası ilştirilerek ilçe ve nahiye jandarma komutanlıklarına imzalatmam gerektiği söylendi. Nüfus memuru bana dönerek "Kardeşim başına iş açtın canından mı bktın, inşallah buraya sağlam dönersin" dedi. Sonra içime gerçekten bir korku düştü. Kağıtlarımı aldım. İlk önce ilçe jandarma karakoluna gittim. Görevli er'e kağıtları verdim ve beklememi söyledi. Benim gibi 5 kişi daha nüfus zaiyatından dolayı orada bekliyordu. Kendi aralarında zazaca konuşuyorlardı. İçimden bir bayan zazaca küfürler savurarak, uzun süre beklediğini halen işlemlerin bitmediğini belirterek öfkesini dışa vuruyordu. Yaklaşık 4 saat karakolda bekledikten sonra, yazılı bir çavuş(laz olduğu belliydi konuşmasında) yarın gelmemizi söyleyerek bizi gönderdi. İlçenin uzağına düz bir arazinin ortasına kurulan karakolda yavaş yavaş yürüyerek ilçeye geldik.

Ertesi gün tekrar karakola gittiğimde benden önce gelenler olmuş, biraz bekledikten sonra sayımız 3-4'e, derken fazlalaştı. Bunlarda yeni başvuran olacaktı. Öğlene doğru gelen başçavuş okkalı bir küfür savurarak; "ne biçim insanlarsınız, nüfusunuza bile sahip olamıyorsunuz" diyerek, "İşi-gücü bırakıp nüfusunuzla mı uğraşalım. Baş belası kırolar" sözleriyle konuşmasını bitirdi. İmzalanan kağıtlar çavuş tarafından oku-

## Sömürgecilerin Vahşeti

Federal Almanya Cumhuriyeti'nde çıkan haftalık "Stern" dergisinin 9/1988 numaralı sayısında, "İşkence gören çocuklar" başlığı altında Uluslararası Af Örgütüne dayanılarak verilen bir yazıda, Filipinler, Ekvator, Şili, Güney Afrika, Sri Lanka, Kolombiya, Guatemala, Peru, Arjantin, Irak, ve Türkiye gibi ülkelerde devlet güçleri eliyle çocukların işkence gürdüğü bildirilmektedir. "Stern" dergisi olayları resimleyerek belgelendirmiştir. Kuzey ve Güney Kürdistan'la ilgili verilen haberi ve ibret resmini olduğu gibi yayınlıyoruz.

"Eylül ve Ekim 1985'te Irak güvenlik güçleri Irak'ın kuzeyinde bulunan Süleymaniye kentinde 300'ün üzerinde çocuk ve genci tutukladı. Çocukların isyancı peshmergelerle ilişki içinde oldukları iddia edildi. Tutuklananlardan bazıları Kerkük ve Bağdat'a götürüldü. Daha sonra serbest bırakılanlardan bazıları işkence edildikleri, kamçılandıkları, ırlarına geçildiğini ve elektrik şoku verildiğini bildirdiler. Hücreye sokulan bir erkek çocuğu işkenceye yaşamını yitirdi. Ocak 1987'de 29 çocuğun cesedi aillerine teslim edildi. Vücutlarında işkence izleri vardı. Bazılarının gözleri bile çıkarılmıştı. Öldürülenlerin tümü 17 ile 23 yaşları arasındaydı."



**Bu Çocuk İşkence Gördü**

"Bu kız çocuğu Haziran 1987'de Kürdistan'da işkence gördü. Kürt isyancılarını arayan Türk askerleri bir köye girerek tüm köylüleri köy meydanına topladı ve işkence etti."

narak sahiplerine verildi. Ben de kağıtlarımı alırdırmaz nahiye karakoluna gittim. Nizamiyede içeri sokmayarak kağıtlarımı alıp içeri götürdüler. Yaklaşık 2 saat nizamiye kapısında soğukta bekledikten sonra beni çağırdılar nihayet. İçeri gittiğim de soğuktan titriyordum. Başçavuş bana dönerek: "Oğlum dua etki fişin olmasın. Fişin olursa kefenini beraberinde getirirsen iyi olur" dedi. Ben de olur efendim diyerek karşılık verdim. Bana dönerek telsiziyle uğraşmaya başladı. Tanıdığım birkaç köyün ismini sıralıyordu telsizle (oğlum görüyorsun anarşistler rahat bırakmıyorlar, bu kış gününde). Operasyona hazırlandıkları karakoldaki askerlerin hareketliliğinden belliydi. Bana, işin bugün olmaz yarın bir daha gel dedi. Ben de usul usul geri çekilip olur efendim diyerek köye gittim. Ertesi gün erkenden karakola uğradım. Karakolda kavgaya etmiş iki köylüyü getirmişlerdi. Çavuş bunlara bağırıp çağırıyor, küfür ediyordu. Daha sonra barıştıracak tekme-tokat dışarı attı. Sıra bana gelince karakolda içeri girdim. Beni karşısına oturarak, anlatmaya başladı. "Bildiğim kadarıyla iyi bir çocuksun, fişlenmemişsin. Şu ana kadar bölücülerle ilişkin olmamış. Aferin sana" diyerek tanıdığım, "firar" olduğu söylenen birkaç isim saydı. "Bu namussuzlar dünyayı yıkmışlar. Bu kış gününde nerede barınıyorlar bunlar, ne biçim yaratıktır bunlar, ben anlamıyorum" ya sen diyerek soruyu bana yöneltti. Komutanım bu dediklerini tanıyorum, fakat bunları hiç görmedim. Uzun bir süredir görüşmüyoruz. Zaten onlara düşüncede karşıyım de-

dim. "Biliyorum, biliyorum" diye mırılandı. Daha sonra uzun uzadıya anlatmaya başladı. "Fransız ihtilali, Bolşevik ihtilalini" bunların nasıl olduğunu özetledikten sonra bizimkilerine dönerek, "Bu bölücüler de bunlara benziyorlar, bu devleti nasıl yıkarlar ben bilmiyorum. Halk bunlardan yana da değil. Amaçları uğruna savaşmak iyi bir şey, saygı duyarım, fakat olmayacak şeye amin de denilmez. Ben burada komutanım. Anarşistleri vursam da, ele geçirsem de bana rütbe vermezler, hatta başıma bela olurlar. Her akşam pusuya çıka çıka anamız s... Ama her şeyi vatan ve milletim için yapıyorum... Gerekirse canımı esirgemem... kafanı gereksiz şeylerle doldurdum, boş ver..." uzun "edebi" konuşmasından sonra, bana birkaç şey daha sordu ve "konuştuklarımız aramızda kalacak bana söz veriyor musun?" dedi. Ben de söz veriyorum karşılığını verdim ve karakoldan ayrıldım.

Nöbette olan askerle biraz konuştuğum da dayanamaz durumda olduğunu söyleyerek, "Aslında biz burada paralı askeriz, çavuşlara 90 bin, erlere 45-50 bin lira maaş veriyorlar, yoksa kimse kalmaz." Şaşkın şaşkın konuşan asker başını sağa-sola çevirerek, "Vallahi bilmiyorum abi, Allah yardımcımız olsun" deyince ben de amin deyip ayrıldım.

Gördüklerim duyduklarım sömürgecilerin çıkmazını ve çıkmazın ürünü olan hırçınlığı açık olarak yansıtıyordu.

18 Şubat 1988  
Diyarbakır'dan Serbest



# TÜRK BURJUVA BASININDA KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ MÜCADELESİ

## Bir Daha Uğur Mumcu, ABD'nin "Kürt Raporu" Üzerine

ABD Dışişleri Bakanlığı Kürdistan üzerine bir rapor yayınladı. Rapor, Kürtleri ulusal azınlık olarak getiriyor ve Türk devletine Kürtlere kültürel bazı haklar vermeyi 'salık veriyor.' Bu meselenin bir yönü. Sorunun bütün boyutları yazımızın içeriğine sığmayacak kadar geniş. Biz, bütün yazılarımızda ABD'nin Kürdistan sorununa sahte yaklaşımı yanında, çeşitli Kürt işbirlikçi güçlerle geçmiş ve mevcut bağlarını ve Kürt halkı için taşıdığı tehlikeleri ortaya koymaya çalıştık. Emperyalizmin, özellikle Ortadoğu gericiğinin koruculuğunu yapan ABD'nin, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinden endişe duyması, onu kontrol etmeye çalışması ve bazı güçlerini denetim altına almaya çalışması doğal. I-KDP'den, Özgürlük Yolu (TKSP) ve Kürt Enstitülerine kadar bir sürü güç, çeşitli şekillerde bu işbirliğinin içindeler.

Bunlar açık. Sorunumuz bu değil. MİT kalemşörü Uğur Mumcu, bu gerçeklerden hareketle, tüm Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketi, bu arada PKK ile CIA arasında da bağlantı

arıyor. Bilim ahlakı tanımayan bay Uğur Mumcu, tarihi gerçekleri tahrif ediyor. 1920'ler ve daha sonrası emperyalizmin yönelimlerini sıralayarak buradan hareketle Kürt sorununu inkar ediyor, Kürdistan ulusal hareketini gericiliğe mahkum ediyor.

Uğur Mumcu, o kadar derin tarih bilgisine sahipse, Mustafa Kemal'in İngiliz emperyalizmine uşaklığını, İsmet İnönü, Kazım Karabekir, Rafet Bele, Rauf Orbayların uşaklıklarını, Türkiye halk hareketini nasıl katliama uğrattığını neden yazmıyor. O bilmiş yazar, Şeyh Said ayaklanmasını bastırmak için, Kemalizmin, İngiliz ve Fransız emperyalizmiyle işbirliğini neden anlatmıyor. Bilal Şimsir'den alıntı almaya bayılıyor, ama hemen aynı sayfada 1920'lerdeki Kürt ayaklanmalarının emperyalizmden bağımsız hareketi, i ahlak anlayışı gereği bir çırpıda atlıyor.

Mesleği gereği polisiye yazar Uğru Mumcu, şunları yazıyor: "Son bir yıl içinde diplomat uzman ya da gazeteci kimlikleri ile Güneydoğu'ya gidenlerin yüzde sekseni Amerikan paşaportu taşımaktadır. Bu olgu da herhalde düşündürücüdür."

"Amerikalıların Güneydoğu

merakı nereden kaynaklanıyor? Eski CIA istasyon şefi Paul Henze niçin Diyarbakır'a, Van'a gidiyor. Niçin, ABD elçilik müsteşarı, PKK teröristlerine arka çıkıyor, bu teröristler hakkında 'Cenevre Antlaşmasının uygulanmasını' istiyor? (Cumhuriyet, 18 Şubat '88)

Pişkin yazar, önce şunları açıklamalı; ABD neden Türk ordusunu bu denli silahlandırıyor? Neden ABD, ABD-Türk birlikleri Kürdistan'da muhtemel bir ayaklanmayı bastırma tatbikatlarını yaptılar? Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı TC'nin temel güvencesi ABD değil midir? TC, bütün hesaplarını buna göre yapmıyor mu? TC'nin Kürdistan'daki varlığının hangi hukuki, uluslararası yasal ve insani gerekçesi var? MİT, CIA'nın bir parçası değil midir? Dolayısıyla MİT elemanı olduğu belgelerle ispatlanan siz Uğur Mumcu, rolünüz Paul Henze'ninkiyle bir değil midir?

Şoven MİT kalemşörü, korkusunu gizleyemiyor. ABD'nin Kürdistan sorununa yaklaşımındaki özü gizliyor, bununla Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini, PKK'yi töhmet altında bırakmak, TC'nin barbarlığını meşrulaştırmayı amaçlıyor.

## Bir de Hasan Cemal Var

Kürdistan ulusal sorununun kazandığı boyut, tüm kurumları gibi Türk basınına da sarıyor. Bu doğal. Fakat yazılanlar gerçeği tersyüz ediyor.

Meşhur Cemal Paşa'nın torunu Hasan Cemal, 13 Şubat tarihli Cumhuriyet'e, dedesini hatırlamış olmalı ki gerçeği bu kadar ters yazıyor. Yine de Uğur Mumcu'dan daha ahlaklı davrandığını belirtelim. Hasan Cemal, ABD Dışişleri Bakanlığının Kürt sorunu üzerine olan raporunu, sadece "insan hakları açısından" doğru buluyor ve ABD'nin bu raporu yazmadaki amacının Türk devletine şu istekleri kabul ettirmek olduğunu yazıyor. Bunlar: "1- Ek nükleer yükümlülük ve nükleer modernizasyon, 2-NATO'nun sorumluluk alanı dışında kalan körfeze dönük katkı, 3- Savunma ve ekonomik antlaşmasına ilişkin ek mektubun bakanlar kurulundan geçerek onaylanması."

Hasan Cemal'in vardığı sonuç ilginç; "ABD isteklerini kabul ettirmek için karşısındaki devletin zayıf noktalarını yakalamaya, zayıflıklarından yararlanmaya bakar. Kimi zaman

etnik bir sorunu muncıklamak şeklinde çıkabilir bu, kimi zaman da kredi ihtiyacından hareketle oyun kurulabilir."

... "Washington bir gün 'Kürt sorunu'na el atabilir, öbür gün 5 milyon dolarlık dış kredi ihtiyacına."

"O zaman bize düşen iş, yalnızca tepkisel çıkışlarla yetinmek olamaz. Sorunların sorun olmaktan çıkarılması, bunların dış güçlerce Türkiye'ye karşı kullanılmalarını önler, baskıları da etkisiz kılar."

İtiraf, sosyal-şovenizm ve çarpıtmanın içiçe yansıtıldığı, yazının sahibi boşuna çaba sarf ediyor. Kürdistan sorunu öyle yazıyor "sandığı" gibi üstü kapalı bir takım kültürel taleplerle sorun olmaktan çıkarılamaz. Bunu ABD ve Türk devleti de çok iyi biliyor. Sorun bağımsızlık sorunudur. Türkiye halkının haklarını savunma ve insan haklarına zerre kadar saygılı olan biri, gerçeği açık olarak sergiler. Hasan Cemal, çok geri kaldığını kabul etmelidir. Türk devletinin ABD'nin hiçbir isteğine karşı direnemeyeceğini ve iki gücün Kürdistan halkına karşı ortaklığını bilmiyor değil.

## Zorla Yaşatılmak İstenen Koruculuğun Perişan Hali

Gün geçmiyor ki TC basınında korucular üzerine yazılar yazılsın. Nedeni var. TC, koruculuğa çok umut bağlamış, koruculuğu Kürdistan silahlı mücadelesiyle arasındaki bend olarak görüyor. Bir yerde savaşı Kürdistanlaştırmanın başlıca yolu görülüyor koruculuk. Koruculuktaki çıkmaz ve çözülme, TC'nin en temel dayanaklarından birinin yok olması demek. Bu sonucu önlemek için her türlü teşvik yapılıyor. Devlet silahından ayrı ruhsatlı silah veriyor, mahkumse affediliyor, hırsıza soygunculuk ruhsatı veriyor, ağaya ise her türlü ayrıcalık tanınıyor.

İlginç bir araştırma-röportajı ise 8-11 Mart tarihleri arasında Milliyet'te Ahmet Kahraman yaptı.

## Osman Ağa

Batuyan ağası, aşireti Şırnak sınırları içinde, Şırnak, Cizre, Eruh arasında. 14 köylük aşiret, yörenin en kalabalık aşireti. Aynı zamanda Botan'ın en yoksul ve en üretken aşireti. Geçim, geri ve ilkel, tarım üretimi ve hayvancılıkla oluyor. Osman ağa, kendisi, Said vd. birkaç ağa, aşiretin başına çöreklenmiş. Yaylaları ve verimli arazileri oğulları tutuyor. Her ev, her yıl Osman ağaya hayvan ve ürün veriyor. Osman ağanın meşhur yanı komploculuğu. Aşiret kendine karşı. Ama komplolarıyla aşireti sindirmiş. Öldürdüğü insanların sayısını vermek olanaksız. Böyle bir adamın, devletin uşağı olduğu açık. Ancak Şırnak'taki büyük sömürü payını Alihan Tatar'a kaptırmış

Batuyan aşireti, PKK'nin mücadelesini destekledi. Hem de tüm köylülük. Devlet, tüm ağalar gibi Osman ağaya da silah dayattı. Osman bu defa durum değişti. Osman ağa, aşiretten ve PKK'den korkuyordu.

Bu nedenle sinsi oyunlara başvuruldu. Önce köylüler tutuklandı, sonra Osman ağa onları bıraktırdı. Köylü, hapis ve çetecilik tercihi ile karşı karşıya bırakıldı. 1985 sonlarında Osman ağa, etrafındaki adamları ile çeteciliğe soyundu. Ama hemen cevabını aldı. Sömürgecilere uşaklıkta, Osman ağadan eksik olmayan Said ağa ve yirmi çetesi ARGK birliklerince cezalandırıldı.

TC'nin çeteciliği kimlere dayalı olarak sürdürdüğünü Osman ağanın itiraflarını Ahmet Kahraman şöyle anlatıyor:

"Osman Demir ağa, PKK'ye karşı silahlanmış, devletin desteğini yedeğine almış, Güneydoğu'nun namılı ağalarından biridir. Devleti koruyup kollamakla görevlendirilmiş. Osman ağayı başka korkular içinde bulduk. O da 'korkudan dışarı çıkamıyorum' diye yakınarak 'devlet beni korusun' diyordu. İyi ama ağa, devlet sizi korucu seçti' dediğinde yüzü dalgalandı ağanın... Ağaya göre şimdi 'namunun ucundaki adam' kendisiydi. Korkuyordu. Yüzünde, gözlerinde korkuyla karışık pişmanlık damarları okunuyordu"

Osman ağa, evinden çıkmadığını, muhafızlarla gezdiğini, helikopter tahsis edildiğini, paşalarla oturduğunu itiraf ediyor. Sadece bu namılı uşak değil, sıradan çetelerin pozisyonu da aynı.

Eruh'un Yanılmaz köyünde, Ahmet Kahraman'a verilen cevaplar şöyle:

"Mehmet Kılıç, koruculuğu gönüllü olarak seçtiğini söyledi. Öteden, orta yaşlı bir köylü gülererek lafa karıştı.

"Vallah, doğru söylemiyor. Burada kimse gönüllü bekçi olmamıştır. Devlet istedi, oldular. Zorla bekçi yaptılar..."

"Köyden ayrılırken, genç bir adam çıktı yoluma. Uzunca boyuydu... Söyleyeceklerim var

dedi. 'Köyde hep yalan söylediler. Baskı yok dediler, inanmayın onlara... Bizim burada hayvana bile yapılmayacak işkenceler yapılıyor.'

Türk devletinin kimlere ve nasıl silah verdiği ortada. TC'nin korucuları; ağalar, eşkiyalar, soyguncular olduğu gün gibi ortada. Zorla silah veriliyor. Sonuç ortada. Silah alanlar korunmaları için karakol talep ediyorlar.

Ahmet Kahraman, araştırma-röportajında bu gerçeği itiraf etmek zorunda kalıyor: "Koruculuk olgusuna en çok eski sabıkahılar, kan davahılar, eski eşkiya, ağa ve aşiret liderleri ilgi gösterip, üstüne atıldılar.

"Bahattin Aktuğ (Baho ağa) 1984'e dek 'sınır ötesi ticaretle iştigal ediyordu. 24 köyün korucu sorumlusu göreviyle yüceltilince, kaçakçılıkla bile mücadele etmeye başladı."

"1960'larda Doğu Anadolu'yu titreten üç eşkiya vardı. Hamido, Tilki Selim ve Koçero. Tilki Selim'le Koçero çatışmalarında öldürüldüler. Sayısız ki-

şinin katili diye aranan Hamido, gizlendiği tavuk kümesinde ele geçirilmişti. Yargılandı, bir süre cezaevinde kaldı. Sonra aflu dışarıya çıktı. Hamido, yıllar sonra elinde devletin silahı, üstünde Amerikalıların Vietnam'daki askeri üniformasına benzer üniformayla korucu oldu.

Korucular, bazen akıllarına eseni de yapıyorlar. Devletin silahlarına kendi özel işleri, örneğin kız kaçırma, ya da özel düşmanlarına karşı da kullanıyorlar. Böylelikle silahla adam da vuruyorlar. Vurdıkları adamlar genellikle 'terörist' oluyor" diye yazıyor Milliyet gazetesi ve koruculuğa karşı halkın tepkilerine yer veriyor.

Köylülerden biri "Bunlar huzur bırakmadılar bizde. Pis işler yapıyorlar. İşleri, güçleri muhbirlik. Yaranmak için babalarını bile ihbar ediyorlar. Bunların pis işleri yüzünden birçok kişi buralardan kaçıp gitti." diyor.

Bir başka köylü Şükrü Yiğit: "Birkaç yıl önce gelip silah istediler bizden. Yoktu silah, vere-

medik. Onun için bütün köylüler topluca dayak yediler. Şimdi de gelip dayakla korucu yapmak istiyorlar."

Köy kaçkını Mehmet: "Toprağımız yok, yoksuluz. Yazın Çukurova'ya gidip çalışıyoruz. Korucu olunca köyden ayrılamayız. Bizi zorla korucu yapmak isteyince on iki kişimiz kaçıp buraya (Eruh Y.N.) geldik."

Şükrü Yiğit konuştu: "Ya korucu olacaksınız, ya da köyü terk edeceksiniz. İkisi de ölümdür bizim için. Kaçıp buraya geldik." diye yazısını sonuçlandırıyor Milliyet.

## Kürdistan Köylülüğü, Silah ruhsatnamelerini Koruculuk Tuzağı Olarak Görüyor

Türk devleti, 1980, 12 Eylül'le Kürdistan'da adeta her evi bir silah teslim etmeye zorladı. Bu bir soygundu. Şimdi ise silahlar serbest bırakılıyor. İsteyene ruhsat veriliyor. Yani bir kişi istediğinde iki silah taşıyabilecek. Amaç belli, bu yolla koruculuğu geliştirmek.

9 Mart tarihli Milliyet, halkın bu oyunu nasıl gördüğünü şöyle yazıyor: "Herkesin silaha meraklı olduğu, düşmanına karşı silah bulundurmanın yollarını aradığı bölgede, ruhsat için başvurmaların azlığı, köylüler bir başka nedene bağlıyor... Amaç silahlara ruhsat verip herkesi gönüllü köy korucusu yapmak. Halk, silahlanmaya ilgi göstermiyor, ama karar silah tacirlerinin iştahını kabartmış."

Belli ki sömürgeciler derin bir çıkmazla karşı karşıya. O denli umud bağlanan koruculuk çöküyor. Halk silahlarının namularını sömürgeci orduya çevirecekleri günü iple çekiyor. Türk devleti, bu gayri-insani uygulaması ile içinden çıkamayacağı bir bataklığa gömülmüştür.

## Sömürgecilerin koruculuk sahtekarlığı ve çıkmazlarının bir belgesi daha



Zorla silah verilen köylüler, silahlarını atıp, köyü terk ediyorlar. Terk edilen silahları kadınlar düşman karakollarına teslim ediyorlar



## HELSİNKİ GÖZLEM GRUBU'NUN KÜRDİSTAN RAPORU

### GEÇEN SAYIDAN DEVAM

#### “Köy Korucuları”

Türk devletinin gerillalara karşı yerel güç olan köylülerden oluşturduğu köy korucuları, jandarma, askeri komando ve polislere bağlı diğer bir askeri güç olarak hareket ediyor. Newsweek (30 Mart '87) dergisi, korucuların sayısını 6000 kadar verdi.

Köy korucularının silahlarını nasıl ve hangi amaçla kullandıkları kontrol edilememektedir. Konulan kurallara göre, korucuların şu durumlarda silah kullanması kayıda bağlanmış:

- Ona saldıran ve hayatını tehlikeye sokan insanlara karşı,
- Görevi esnasında toplumun can, mal ve namusuna yönelen tehlikelere karşı,
- Olaylara karışanları (gerillalara -çn.-) tutuklamaya çalıştığında mukavemetle karşılaşma durumunda,
- Tutuklanan bir katilin kaçması durumunda, silah kullanmaktan başka çare yoksa,
- Bir takibat sırasında, bir kişi kapalı yerde çıkıyor ve dur ihtiarına uymuyorsa.

Bu durumlar dışında köy korucularının silah kullanması durumunda, ceza hükümleri saptanmış. Fakat 15 Haziran '87 tarihli resmi gazetede yayınlanan Bakanlar Kurulu kanununa göre korucular görev sırasında resmi silahların yanısıra kişisel silahlarını da kullanabilecekler.

Korucu olmak için 20-60 yaş arası, cinayete karışmış olmamak, içki içmemek vb. kayıtlar da konmuş. Koruculara ayda 54.900 TL. (67 dolar) ödenmekte. İnsan başına yıllık gelirin 200-300 dolar olduğu bir ülkede bu rakam epey özendirici.

Köy koruculuğu; basın, muhalefet politikacıları ve Güneydoğu'daki halk tarafından sert eleştiriliyor. SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, “Köy koruculuğunun aşiret çatışmalarına, kan davalarına yol açtığı gerekçeyle feshedilmesini” istedi (19 Nisan '87 Cumhuriyet). 25 Şubat '87 tarihli Cumhuriyet'e yansıdığı kadarıyla DYP, DSP de köy koruculuğunu eleştirdiler.

Mardin milletvekili Kenan Nehrozoğlu “Korucular, köylüler için problemdir. Korucular, silahlarıyla köylerdeki düşmanlarına karşı zor kullanıyorlar. Aşiretlerden bir kısmının silahlandırılması diğerleri için sorunlar yaratmaktadır. Köyler eğitilmemiş. Köyler, korucular tarafından değil, güvenlik güçleri tarafından korunmalıdır” dedi.

26 Nisan '87 tarihli Nokta dergisinde yazılanlar; “korucular adam kaçırmak, kundakçılık ve saldırı suçlarında bulunuyorlar.” Bir köylü, derginin muhabirine şunları diyor: “Korucular silah dağıtıldıktan sonra huzurumuz kalmadı, yanıma geldiklerinde en büyük terörist sizsiniz diyorlar, siz olsanız ne yapardınız”

Mardin'de bir gazeteci, “Korucular gerçek bir problemdir, köylüler baskı altında tutuyor, yemek, et, tavuk vermeye zorluyorlar. Hükümet aşiretlerden bir tarafa silah vererek husumet yaratıyor” dedi.

Ayrıca korucuların önemli bir kesimi de durumlarında memnun değil. Şırnak'tan Osman Yıl-

dız, 26 Şubat '87'de Associated Press'e şunları anlattı: “Silahlandırılan korucular gerillaların hedefidir. Biz korunmamayı ve silahlandırılmamayı tercih ederiz. Ama askeriye inandırıyoruz.”

Koruculuk sistemindeki bunca probleme ve eleştirilere rağmen, polis şefi Arıkan Bedük 25 Kasım '87 tarihli Turkish Daily News gazetesine yaptığı açıklamada, “Köy korucularının sayısını artıracamız” dedi.

#### Sivil Halkın Suistimal Edilişi

Devlet ‘teröristleri’ yakalama adına yaptıklarını halka kadar uzatmıştır. Jandarma, ordu birlikleri, polis ve korucuların sivil halka yaptıkları hakkında anlatılanlar çok. ‘Teröristlere yemek verdikleri’ şüphesi taşıyanlar bile, bu uygulamalara uğruyor.

Güneydoğu'yu Eylül '86'da gezen bir SHP heyetinin gözlemleri şöyle (Eylül '86 tarihli ‘Info-Türk’)

“Korku ve endişe öyle bir düzeye varmış ki vatandaş güvenlik güçleriyle temastan taciz edilme nedeniyle korkuyor. Öyle ki milletvekilleriyle dahi konuşmayı reddediyorlar. Korucular görevlerini suistimal etmekte, Kürt direnişiyle hiç alakası olmayan köylüler dahi tehdit edilmekte ve öldürülmektedir. Devletin ‘ihbara 2,5 milyon ödül’ kararnameinden sonra, ortalama gelirin 25.000 TL’si olduğu bölgede vatandaşların bir-birini şikayeti arttı. Türkçeyi bilmeyenler küçümsenmekte ve kötü muamele görmektedir. Bölgenin geri kalmışlığı eskisi gibi devam etmektedir. Son olarak ordu ile halk arasındaki ilişkiler ve gerginlik alarm verici boyutlara ulaşmıştır.”

Bu durumlar 15 Haziran '87 tarihli Helsinki İnsan Hakları ve Uluslararası Af Örgütü raporlarında da yer almıştır. Güvenlik güçleri ile gerillalar arasında süregelen çatışma nedeniyle çok sayıda köylü tutuklanmış, sorguya çekilmiş, işkenceye alınmış, fakat bölgede sıkıyönetim olduğundan Af Örgütü’nün bu gelişmeler hakkında detaylı bilgi ele geçirmesi zor olmuştur.

12 Şubat '86 tarihli Cumhuriyet'te SHP milletvekili Cüneyt Canver'in açıklamaları şöyle “Doğu ve Güneydoğu büyük bir cezalandırma kampına dönüştürülmüştür. Kimse konuşmuyor. Herkes birbirinden korkuyor. Köylüler ‘teröristlere’ yemek verdikleri gerekçesi ile hesap veriyor...”

Şırnak'ın Tötepe köyü muhtarı Yusuf Acı, Associated Press muhabirine (26 Şubat '87): “Biz gerillalara yemek veriyor, askerler tarafından öldürülüyoruz” vb. açıklamaları yaptı.

Ankara parlamento üyesi Kenan Nehrozoğlu “bize Mardin köylerinde ordunun uygulamaları hakkında şikayetleri olduğunu belirtti. Köylülere sokağa çıkma yasağı olduğundan Derik köylerinde ekim yapılamadığını söyledi, ayrıca Mardin'in Pınarbaşı köyünde geçen şu olayıda anlattı. ‘Köyün karakolu, köyden gerillalara katılan biri teslim olana kadar köyden 25 kişiyi tutuklamaya başlıyor. Ancak kendilerinin (Nehrozoğlu) müdahalesiyle tutuklanan-

lar serbest bırakılıyor”

“Buna benzer büyük bir olay da Gercüş'te oldu. Arıca, Çukurca, Kocak, Yassıca ve Güzelöz köylerinde tüm halk 7'den 70'e gözaltına alındı. Her köyden alınan 45-60 kişi Ulaş'a götürülerek, dövüldüler, elektrik şokuna tabi tutuldular, bir okul binasında tutulan köylüler bu uygulamalardan sonra serbest bırakıldılar” diyor Nehrozoğlu ve şöyle anlatmaya devam ediyor: “İşkencelerden çok sayıda insan tutuklanmıştı, yine de resmi yetkililere şikayete cesaret edemiyorlardı. Onları savcıya götürdüm. Doktora havale edildiler. Doktor her birine yedi güne kadar çalışmayacaklarına dair rapor verdi köylülere (bu raporların kopyeleri bize verildi). Olayın jandarma komutanı Binbaşı Aytekin İçmez bölgeden bölgeye geziyor.”

Mayıs ayında gelişen bir diğer olay ise şöyle: “Silahsız, ihtiyar Beşir Temiz adlı köylü ağaçların altında otururken, binbaşı İçmez görüyor ve askerlere yakalama emri veriyor. İhtiyar askerlerin geldiğini görünce kaçıyor. Ateş edip öldürülüyor. Durum Diyarbakır askeri mahkemesine yansımaya rağmen, şimdiye kadar hiçbir sonuç alınmış değil”

Daha sonra Mardin'e gittik. Mardin eyaletin başkenti, eyaletin toplam nüfusu 600.000. Şehrin nüfusu ise 45.000. Mardin, Suriye sınırına bakan bir tepenin üstünde güzel bir şehir, Diyarbakır'a 1,5 saat mesafede.

Orada SHP'liler, Nehrozoğlu'nun anlattıklarını tasdik ettiler. Binbaşı Aytekin İçmez'in yaptıklarını herkes anlatıyor. Beşir Temiz'e askerler yaklaşıncaya kaçmaya son vermiş. Mermiler önden ve arkadan sıkılmış. Savcılık biliyor, ama korkudan gerçeği formlara işlemiyor.

Bir Mardinli avukat Nusaybin'de olan şu olayı anlattı. “Polat annesiyle üzüm topluyor. Gerillaların peşinde olan subay, Polat'tan ‘nereye gittiklerini’ soruyor. Polat ‘bilmediğini’ söyleyince, asker-çavuş Haydar Çolaklı, kızıyor ve ‘sen bana cevap verecek kadar cesaretlimisin’ diyor. Ertesi gün Polat'ın cesedi ailesine teslim edildi. Çolaklı, halen bir jandarma birliğinde görev yapıyor.”

Mardin'den sonra Diyarbakır'ın 4 saat kuzeyindeki Tunceli'ye gittik. Türkiye'nin nüfusu hızla artarken, Tunceli'nin nüfusu 1975'e kadar 200.000'den 162.000'e inmiş, merkez nüfusu ise 19.000 kadar.

Belediye başkanı, halkın bölgeyi terk etmesini iki nedene bağlıyor; “Politik baskılar ve ekonomik zorluklar. Eyalet çok yoksul ve hizmetlere susamıştır. Okuma-yazma oranımız %70 olan Türkiye ortalamasının çok üstünde olup %93 kadardır...”

Tunceli'nin her yerinde askerin varlığı hissediliyor. Üni-formalar her yerdedir. 2000 kişilik bir jandarma tugayı ve 300 kişilik bir komando birliği var. Biz oradayken 4-5 helikopter üslendi. Biri geri dönerken 4'ü sürekli uçuyordu. Ziyaretimizden 3-4 gün önce gerillaların barındığı dağlık alanları jetlerin bombaladığı söyleniyordu.”

Bir avukat şunları söyledi: “Halk, kendi evlerinde dahi emniyette değildir. Jandarma her

eve ve binaya istediği zaman gidiyor, gerekçesiz, bir legal dökümanı dahi bahane ederek halkı götürüyor.”

Aynı avukat Hozat'ta geçen bir olayı da şöyle anlattı. “Hozat'ta askeri operasyon vardı. Askerler köylülere rehberliğe zorluyor. ‘Terörist’ gruptan bir kız teslim olmak için ellerini kaldırıyor. Askerler ateş edip kızı öldürüyorlar. Askerler olaya şahit olan Müslüm Yağmur (22 yaşlarında) ve amcasının oğlu Özgür Yağmur adlı ‘rehberleri’ öldürüyor. Olay Mayıs'ta oldu. Belki de 20 Mayıs'tı. Basını davet ettik. SHP'den Fikri Sağlar ve Cüneyt Canver geldiler. Fakat olay basına yansımadı”

Mayıs 87'deki başka bir olay da şöyle: “Hozat'ın Sarısaltık köyünde çıkan çatışmada üç asker öldürüldü. Askerler alanı sarıp, operasyonu derinleştirdiler. Bir saat geçmeden ineklere bakan 15 yaşındaki bir kız ve 6 yaşındaki bir oğlan çocuğu ‘teröristlere yardım etmek’ suçlamalarıyla kurşunlandılar. Kız öldü, çocuk ağır yaralı olarak Diyarbakır'da hastaneye kaldırıldı, Köy halkı her şeyi gördü. Askerlere hiçbir uygulama yapılmadı.”

1 Mayıs '87'de olan bir başka olay ise şöyle: “Sütlüce köyünde 5 kız çeşmeden su alırken, askerler ateş ediyorlar. Kızlardan biri yaralanıyor. Olaya gösterilen gerekçe ‘kızların çeşme başında 1 Mayıs'ı kutladıkları’ şeklindedir. Bu olay basına yansdı”

Tuncelili bir diğer avukat, başka bir olayı anlattı: “1986 başlarında askerler Mazgirt'in Ors köyünde arama yapıyorlar. Evi aranan bir ihtiyar, komutana: ‘Şu anda geliminin doğum yaptığı oda hariç, her yeri arayabilirsiniz’ diyor. İhtiyar, gelini doğum yaptığı odanın kapısını tutar ve direnir. Komutan onu iter, kapıyı kırar ve içeri girer. İhtiyar doğru söylemiştir. Gerçeği söylediği için elleri halatla bağlanır ve bir jipin arkasına bağlanarak sürüklenir. Daha sonra ihtiyara ‘eğer bir askerin elini öpersen seni serbest bırakırız’ dediler. Yaşlı adam, bu utanç verici duruma dayanamayarak, hüngür hüngür ağladı. Olay, köylülerin güzü önünde cereyan etti.”

#### Göçe Zorlama

Son aylarda Türk basınında da yer aldığı gibi, Türk devleti zora dayanarak Güneydoğu'da, özellikle Tunceli'den halkı başka alanlara sürme kararı almış. Bu yeni bir uygulama değil. Daha 1938'de, Kürt ismiyle Dersim olarak bilinen Tunceli'den onbinlerce insanı göç ettirmiş. Bölgeden gelen ilticacılar, bize, onbinlerce insanın öldürülmesinden başka onbinlerce insanın da o dönemde katledildiklerini söylediler. Bu bölgeden birisi, 42 ailelik köyden geriye bir tek babasının kaldığını söyledi.

Uluslararası insanlık kanunu, silahlı çatışmalarda sivil halkın korunmasını emreder. 1949-Cenevre Antlaşması, ikinci protokolün 17. maddesi şunu beyan eder:

“Sivil halk, askeri çatışmalara katılmadıkça, göçe gönderme emri verilemez ve onun güvenliği sağlanmak zorunda. Eğer buna zorunlu kalırsa,

halkın sığınak, sağlık, güvenlik ve beslenmesi konularında yeterli tedbirler alınmalıdır.”

Türk güvenlik güçlerinin Güneydoğu'daki bu yönlü uygulamaları soru işaretleri bırakmaktadır.

Bir dergide çıkan yazıda, Ağustos 1985'te Hozat'ın Orman-yolu köyünden 270 kişiden oluşan 30 aileye köyü zorla terk ettirildiği belirtiliyor. Temmuz '85'te 8. Ordu taburu komutanı binbaşı Naim Kurt denetimindeki askerlerle köye saldırıyor. Tüm köylüler köy meydanında toplatılıp diz çöktürülüyor. Ve binbaşı köylülere hitaben şöyle konuşuyor: “Size üç seçenek tanıyorum: Ya ihbarcılık yapacaksınız, ya dağlara çıkıp terörist olacaksınız ya da köyü tümünden boşaltacaksınız. Bunun için de size 20 günlük bir süre tanıyorum.” Bu baskıların, işkencelerin sonucu olarak, 15 aile Akhisar'a, 5'i Manisa-Salihli'ye, 3'ü Aydın-Ortaklar'a, 1'i İzmir-Derince'ye, 4'ü Mersin'e ve 2'si de Elazığ'a göçmek zorunda kaldılar. Bu ailelerin tümü şimdi yoksulluk içerisinde yaşıyorlar. Yazıya göre, köydeki tüm evler yıkılmış, arazi, meyve ağaçları vb. gibi köylülere ait her şey tahrip edilmiştir. Sonradan köylüler, mal varlıkları için ilgili makamlara dilekçe sunmuşlar. “Siz gönüllü ayrıldığınız için herhangi bir hak talep edemezsiniz” cevabını alan köylüler, bir şey elde edememişler.

Geçenlerde hükümet, Tunceli'den 50.000 köylüyü batı eyaletlerinden Antalya, Mersin, Muğla ve İzmir'e sürgün edip, bu alanlarda kendilerine toprak vereceklerini belirtti. Konuyla ilgili bakanlıklar, göçün bölücülükle bağlantılı olmadığını açıkladılar. Fakat muhalefet partileri aksini savunarak toplu göç projesini protesto ettiler.

Ankara Anadolu Ajansı, hükümetin köyleri boşaltması göçe zorlaması ve mezraları birleştirme projesinin terörizmle mücadelede motif olarak kullandığını açıkladı.

Bizimle röportaj yapan Dışişleri Bakanlığı Araştırma Dairesi Başkanı Ünal Maraşlı, göçlerin gönüllü olduğunu söyledi.

Biz Tunceli'de, Hozat'ın Yenibaş ve Ormanyolu köylerinin boşalttıklarını öğrendik. Köylüler, evleri yıktırılarak Denizli ve Manisa'ya göç ettirilmişler. Yetkililer, boşaltmanın nedeninin köylerin elverişsiz ormanlık alanlarda bulunmaları olduğunu söylemişler. Bizim kendileriyle konuştuğumuz köylerin ileri gelenleri, gerçek amacın Kürtleri asimile etmek, ayrı kültürel varlıklarına son vermek olduğunu söylediler. Ayrıca Tarım, Orman ve Köy İşleri Bakanlığının, halkın Mersin'e, Antalya'ya, Muğla ve İzmir'e gönüllü yerleştirilmesi kararnameini nasıl aldıklarını da sorduk. Hükümetin açıklamalarının aksini açıklayarak, kararnamede sadece köylülerin mecburi göçünü isteyen bir dökümanın olduğunu söylediler.

İçel (Mersin) milletvekillerinden A. İhsan Elgin, Yeni Gündem dergisinde Tunceli eyaletinde 11 köyün boşaltıldığını açıklamış. Yine sürgüne gönderilen bir köylü, kendisinin geri dönüşünü engellemek için evinin nasıl yıktırıldığını ağlayarak anlattı. İçel parlameto üyesi

Devamı 22. Sayfada



# Avrupa Basınında Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi

## Danimarka Yabancılar Dairesi ve MİT İşbirliğinin Somut Belgesi

Avrupa polisinin, Avrupa'da bulunan Kürdistan'lı kitlere yönelik birçok sindirme, provakasyon ve komplo girişimini Türk polisiyle ortaklaşa geliştirdiği gün gibi açıktır. Ancak Avrupa polisi, Kürdistanlılara yönelik baskınlarda ve tutuklamalarda Türk polisiyle ortak hareket ettiğini bugüne kadar sürekli reddetmiştir ve saldırılarının gerekçelerini düzmece iddialarla hazırladıkları kompoları dayandırmıştır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine sempati duyan ve destek veren kitlelerin evlerine yönelik yapılan birçok baskınlarda aynı politik tutum izlenmiştir.

Bugün Avrupa polisinin çeşitli düzeylerdeki saldırıları, yurtsever Kürdistanlıları aşarak tüm Kürdistanlı kitleyi kap-

samıştır. Sadece işçi kesimine yönelik değil, sözde demokrasi haklarına ve insan hukukuna dayanarak kucak açtığı ilticacılar hakkında dahi, Türk polisi ile en geniş bilgi alışverişinde bulunmaktadır. Oysaki bu tutum, benimsedikleri ilticacılar hukukuna terstir. Ama sorun Kürdistanlılar olunca, Avrupa polisi, kendi anayasal hak ve hukukunu çiğneyerek istediği uygulamaya başvurmaktadır. Bizim açımızdan sorunun ilticacılar sorunu olmadığı çok açıktır. Burada gözden ırak tutulmaması gereken temel sorun, Avrupa devletlerinin, gelişen Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini hazmedemeyerek şursuzca saldırıları, anti-demokratik tutum ve uygulamalarıdır.

Son dönemlerde Avrupa polisi, iltica eden kesimler üzerinde ajanlaştırmaktan satın almaya kadar birçok uygulamayı hızlandırmıştır. Avrupa polisi, Türk MİT'yle işbirliği halinde özellikle ilticacı kesimlere yönelen uygulamalarda bu kesimi denetimi altına alarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı kullanmak istemektedir. Bu konuda somut bir örnek Danimarka'da açığa çıkmıştır. Danimarka ve Türk polisinin işbirliğini sergileyen ayrıntılı bir değerlendirme, 26.2.1988 tarihli AB. WEEKEND gazetesinde yayınlanmıştır. Bu örnek, Kürdistanlılara yönelmeye devam etmek isteyen tüm Avrupa polisinin, Türk polisi ile işbirliğinin somut bir belgesidir.

AB. WEEKEND, Nr. 7/88, 26.2.1988

### “Danimarka Polisi Cansıkıcı Bir Rol Oynuyor

Danimarka polisinin, Danimarka'da iltica talebinde bulunan kişiler hakkında yabancı istihbarat servisleri ile işbirliği yaptığına ilişkin belgeler nihayet ortaya çıkmıştır. Bu işbirliği, genel olarak mültecinin geldiği ülkenin gizli istihbarat örgütü ile yapılmaktadır.

Uzun süredir Danimarka polisi ile Türk gizli istihbarat örgütü arasında, Kürt bölgelelerinden gelen mülteciler ile ilgili olarak işbirliğinin varlığı yönünde şüpheler vardı.

Kürtler, birleşik bir Kürdistan'ın bağımsızlığı için savaşan bir halktır.

#### Kürtler işkenceden kaçıyor

Bu halk grubu, günlük yaşamında Türk rejimi tarafından baskı ve işkencelere maruz bırakılmaktadır.

Bu insanların kendi dillerini konuşmaları ve kendi kültürel geleneklerine sahip çık-

maları tamamıyla yasaklanmıştır.

Türk rejimi, Kürt halkının hakları için sürdürdüğü mücadeleye işkence, hapis ve idamlar ile cevap vermektedir.

Bazı Kürtler için, Türkiye'den ayrılıp aralarında Danimarka'nın da bulunduğu bazı ülkelere iltica etmek, zorunlu bir durum haline gelmiştir.

Bu mülteciler, Danimarka makamlarına başvururken, yabancılar polisine güvenerek bilgi vermişlerdir. Yabancılar polisi (Merkezi Polis Şubesi), iltica talebinde bulunan tüm mülteciler hakkında her türlü bilgiyi toplamaktadır.

#### Türkiye ile işbirliği

Danimarka polis yetkililerinin, Türkiye ile işbirliğine girerek, iltica talebinde bulunan kişilerin durumları hakkında bilgi sızdırdıklarına ilişkin birçok örnek mevcuttur.

En son örnek, 1981 yılında Danimarka'da mülteci statü-

süne kavuşmuş 29 yaşındaki bir Kürdün olayıdır.

Söz konusu Kürt, yabancılar polisine 2 fotoğraf vermiştir. Pasaportta kullanılmak üzere verdiği bu fotoğraflardan bir tanesi şimdi, bir Türk gazetesinde yayınlanmıştır. Bu fotoğraf, söz konusu Kürt ile 2 başka Kürdün, Türkiye'ye illegal girerek terörist eylemler yapmayı planladıklarına dair bir haberi doğrulamak için belge olarak kullanılmıştır. Bu haber bir düzmedir. Genellikle böyle haberlerle, Türk rejiminin gelişmeler üzerinde tam bir kontrole sahip olduğu izlenimi yaratılmak ve Türk halkı aldatılmak istenmektedir.”

Bu örnek, yabancılar polisi ile Türk istihbarat örgütü arasındaki ilişkinin çok basit bir örneğini sergilemektedir. Bundan daha da büyük önem ihtiva eden nice örnekler var.”

I. B. Jacobson

## Avrupa Basınında Zindan Direnişleri ve Yeniden Gündemleşen Kürdistan Sorunu

Le Monde, 17.02.1988

### Kürtlerin Hakları Yeniden Tartışma Konusu

Kürt sorunu Türkiye'de yeniden gündeme geliyor. Cezaevlerinde başlatılan açlık grevi bir haftadır sürüyor. ABD yıllık insan hakları raporuna perşembe günü “azınlık Kürt ulusu” bölümünün alınışı ve burada Kürtlerin tanınması ve bazı haklarının kabul edilmesinin zorunluluğundan bahsedilmesi, Türk hükümeti ve yayın organlarınca şiddetli bir tepkiyle karşılandı.

İnsan Hakları Derneği, anayasada yer alan “Kürtçe dilinin konuşulması ve yaygınlaştırılması yasaktır” belirlemesini eleştirerek, bunun mev-

cut koşullarla uyumadığını savundu. Dayanışma amacıyla diğer cezaevlerinde de grevler başladı. Eskişehir cezaevinde 97 tutuklu duruşmaya iç çamaşırda çıktı ve cezaevlerinde uygulanan tek tip elbise giyme mecburiyetini protesto ettiler. Bu uygulamadan vaz geçilmesini talep ettiler. Bunun üzerine 97 tutukluya disiplin cezası verildi ve hücrelere konuldular. Muhalefet partisi SHP'nin bir milletvekili Kürt sorununu gündeme getirdi. Kültürel alanda bu tabuyu yıkmak istemesi, meclis toplantısında sert tar-

tışmalara neden oldu. Milletvekili, Kürtçe yazımının ve ailelerin isterlerse çocuklarına Kürtçe isimler koyabilmesinin özgür bırakılmasını istedi. Türkiye'deki etnik azınlıklar sorunu ile Yunanistan ve Bulgaristan'daki Müslüman Türk azınlıkları arasında ilişki kurdu. Bu durum hükümet partisi ANAP'ın saflarında hiddete neden oldu.

Devletin resmi tezlerine göre; “Türkiye'de azınlıklar yoktur. Kürtlerin varlığını kabul edenler de davranışlarıyla terörizme cesaret veriyorlar, ve ülke bütünlüğünü tehlikeye sokuyorlar.”

Politis, 25.02.1988

### Türkiye Cezaevlerinde Açlık Grevi

Mehmet Emin Yavuz, çok sayıda Kürt militanın idama mahkum edilmesini protesto etmek için girdiği açlık grevinde yaşamını yitirdi. Çok sayıda grevcinin durumu da kötüleşmiştir. 9 Şubat'ta, binlerce tutuklu Türk cezaevlerinde bir açlık grevini başlatarak idam kararlarını protesto etti.

5 Şubat 1987'de Diyarbakır askeri mahkemesi PKK üyesi 20 militan hakkında idam kararı çıkardı. 50 militan ve sempatizan da ömürboyu hapis cezasına çarptırıldı.

Kürdistan-Komite'sinin bildirdiğine göre Diyarbakır cezaevinde tutuklu ve gardiyanlar arasında çatışma çıkmıştır. 12 tutuklu ağır yaralana-

rak hastaneye kaldırılmıştır.

2000 dolayında tutuklu açlık grevini başlattı. Daha sonra Türkiye'nin diğer cezaevlerinde de 4000 dolayında tutuklu açlık grevine girdi.

Tutuklu aileleri, Diyarbakır'da grevcilerle dayanışma amacıyla pasif eylem yaptı. 3 tutuklu yakını da Eskişehir'de açlık grevine girdi. Ankara'dan da 80 öğrenci buna katıldı. Diyarbakır askeri cezaevi “işkence kalesi” olarak vasıflanıyor. Burada birbirinden ayrılaştırılmış hücreler, “ölüm mahzenlerini” çağrıştırıyor.

Açlık grevleri 1980 yılından beri birkaç kez tekrarlandı. Grevler, birçok grevcinin ölümüyle sonuçlandı.”

Politiken, 29.02.1988

Aşağıdaki yazı baş makale olarak Danimarka'nın en büyük gazetesi Politiken'de, gazetesinin başyazarı Yahudi asıllı Herbert Pundik tarafından kaleme alınmıştır. Yazar, bazı gerçekleri kabul etmekle beraber, kendi politik anlayışı doğrultusunda birçok gerçeği de çarpıtıyor. Yazar daha da ileri

giderek, Kürtlerin bağımsızlık talebinden vazgeçmeleri için kültürel bazı hakların, Türk devletince tanınması gerektiğini de önermektedir. Yazara göre, tanınacak bazı haklar dolayısıyla Kürdistan halkının, gerilla mücadelesine olan desteği tamamen olmasa da, belli bir dönem azalacaktır:

### “Kürtler, Vatansız bir halk

Türk hapisanelerindeki Kürt tutuklularla dayanışma amacıyla, Danimarka'da bulunan bir grup Kürdün başlattığı açlık grevi eylemi, Türkiye'deki Kürtlerin durumunu ayrıntıları ile ortaya koydu ve Kürt sorununu tekrar kamuoyunun gündemine getirdi.

Tahminlere göre, Türkiye, İran, Irak, Suriye ve Sovyetler Birliği'nde 18-20 milyon Kürt yaşamaktadır. Kürtlerin çoğunluğu Türkiye'de yaşamakta olup, 50 milyonluk nüfusun 1/5'ini oluşturmaktadır. Bu verilerin doğruluğu da şüphelidir. Çünkü Türkiye, Kürtlerin varlığını hiçbir şekilde kabul etmemekte, Kürt halkını “Dağ Türkleri” olarak tanımlamaktadır. Kürtlerin bir bölümü bağımsız bir Kürdistan istemektedir. Fakat bunlardan ne kadarının ayrılıkçı ge-

rillaları destekledikleri belli değildir. Ayrıca aralarında görüş ayrılıkları da vardır. Gerillaların, Türkiye Kürtlerinin sadece bir kesitinden destek gördükleri de izlenilmektedir.

Kürtleri kendileri için kullanmak, bölgedeki devletlerin oldukça eski bir oyunudur. Bunun en son örneği, İran'ın Bağdat'a karşı Irak Kürtlerini yanına çekmiş olmasıdır. Suriye'nin ise, Türkiyeli Kürt partizanlara olanak temini ettiği sanılmaktadır. Fakat yine de bu ülkelerin ortak korkusu, Kürt milliyetçiliğidir. Sık sık birbirleriyle işbirliğine girecek Kürtlere karşı mücadele de etmektedirler. Türk savaş uçaklarının, Irak'ın onay ve müsaadesiyle Irak topraklarındaki Kürtleri bombalaması buna bir örnektir.”

Klasse-Kampen, 25.02.1988

Yine Danimarka'nın bir diğer gazetesi olan Klasse-Kampen, 25.02.1988 tarihli sayısında “Kürt tutuklular açlık grevinde” başlığıyla verdiği haberde, açlık grevinin amaçlarını izah ettikten sonra eylemi, “Açlık grevi eylemleri,

tüm Türkiye'ye yayılarak, Kürt azınlığı üzerinde demir yumruktan baskı politikası uygulayan Türk yetkililerini oldukça zor durumda bıraktı” şeklinde yorumlayarak, tutuklu ailelerin de eyleme geçtiğini belirtiyor.

Aktuelt, 19.02.1988

Danimarka'nın bir diğer gazetesi olan Aktuelt, 19.02.1988 tarihli sayısında da “2000 tutuklu açlık grevinde” başlığıyla verdiği haberde, zindanlarda ve dışarıda başlatılan eylemleri genişçe değerlendirdikten sonra, yazıyı şöyle tamamlamaktadır:

“Kısa bir süre önce 15 idam ve 15 müebbet hapis cezası verilmişti. Ceza alan Kürtler, Türkiye Kürtleri için oldukça olağan sayılan ‘teröristlik’ iddiası ile yargılanmışlardı. Türkiye hapisanelerinde 10-15 bin

Kürt tutuklunun varlığı sanılıyor. İşkence ve tecrit cezaları olağan bir durum haline gelmiştir. Tutuklu ailelerinin ziyaretlerinde Kürtçe konuşmaları yasaktır. Türkçe bilmeyen ailelerin görüşme hakları elinden alınmaktadır.”

Avrupa basınında sayısız gazetedeki yer alan bu sorun, ayrıntılı değerlendirmelere tabi tutulmakta ve Kürdistan sorununun güncelliği çeşitli görüş ve değerlendirmelerle yorumlanmaktadır.



PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaşın Aralık Konuşmaları'ndan

## Yurtseverlik Üzerine

Yurtseverlik yaşadığımız topraklarda ilk toprak parçasını ekime açmaktan tutalım ilk fideleri ekmeye yonttuğumuz birkaç taşla kurduğumuz kulübeleri, ulaştığımız yerleşik yaşamı savunmak ve giderek bunu evin-tarlanın savunulmasından aşiret sahasının savunulmasına ve daha da ilerleterek milliyetin oluştuğu ülkeyi savunmaya kadar yükselterek bir halkın yaşamına sahip çıkmaktır. Burada başlı başına bir toplumsal yaşamın gelişmesi söz konusudur. Yurtseverlik bütün bu tarihsel gelişimden günümüze kadar olan süreci ifade eder. Yurtseverlik uluslaşmaya bağlıdır. Toprağa bağlanarak yerleşik bir yaşama geçmek, yerleşilen alanları savunmak ve orada kökleşerek uluslaşmak, günümüzde sömürgecilik karşı, savaşmak, ulusal özgürlük mücadelesini her düzeyde geliştirme, bunun için duygu, düşünce ve çalışma gibi tarihsel derinliği olan bir mücadeleyi içermektedir.

Biz yurtseverliği daha çok, dünya halklarının yaşadığı tanımların dışında ülkeye yönelişin amacı olarak koymak durumundayız. "Türkiye bölünmez bir bütündür" felsefesi bizim ülkemizde de önemli oranda etkisini gösteren bir felsefedir. "Türkiye ülkesiyle milletiyle bölünmez bir bütündür" denilirken açıkça belirtilir ki bu diğer azınlıklardan daha çok Kürdistan ulusal gerçekliğinin özümsemesi için kurulan bir maddedir. Kürdistan halkının özellikle ulusal değerlerini Türk ulusal değerleri içinde eritmeyi, Türkiye yurtseverliğini tüm Kürdistan yurtseverliği yerine koymayı amaçlar. Nitekim daha ilk okuldaki beri hepimize vatan sevgisi denilince Türkiye sevgisi öğretilir; vatanını tanımla denilince, "üç tarafı denizle çevrili dörtgen biçiminde bir kara parçası olduğu, yedi bölgeye ayrıldığı" söylenmesi öğütlenir. Bir tarih bilinci verilir; ekonomik ve sosyal alanda günümüzde şu kadar gelişmiştir denilir. Bütün bunların amacı bu; "bölünmez bütünlüğü" kafalara şırınga etmektir. Bu daha çok da Kürdistan'ın öznelliğini, yani ayrı bir yurt, ayrı bir halkın yaşadığı bir alan olarak ortadan kaldırmak ve Türkiyelileşmeyi bütün bu saha içerisinde hakim kılmaktır. Bunun bizim açımızdan bir yurtseverlik biçiminde değil, bir uluslaşma değil, bir sömürgecilik biçiminde algılanması gerektiğini söyledik. Bu konuda aslında büyük bir sapırmayla karşı karşıya olduğumuzu, vatansızlaşmanın, yurtsuzlaşmanın, milliyetsizleşmenin yoğun bir baskı ve sömürü ortamında gerçekleştirildiğini belirttik. Bütün toplumsal çözümlüşün, ekonomik değerlerden, emeğinden, tarihten ve bir de kültürden koparılışın ve her türlü gerilik ortamına itilişin bu tip bir yaklaşımla; yani, Türkiyeyurtse-

verliğiyle, Türkiye milliyetçiliği ve Türk ulusçuluğunun gelişmesiyle sıkı bir ilişkisi vardır. Bizim bu konuda kendi değerlerimize sahip çıkmayı, asimilasyonu her düzeyde yaşamamızla ilişkisi vardır. Dolayısıyla yurtseverleştirme hareketimizi yalnız siyasal bir kurtuluş hareketi olarak, yalnız ulusal bir başkaldırı olarak değil, tarihten günümüze kadar toprağa yerleşme —aşiretleşme— halklaşma süreçlerini de içerecek bir biçimde ele almak, özellikle de kapitalist sömürgeciliğin gelişmesiyle birlikte yurtsuzlaştırmanın, emeğin kendi toprağı üzerinde üretim araçlarıyla içiçe bir üretimin geliştirilmesinden alıkonulması, göçe zorlanma ve aynı zamanda vatandan koparılması süreçlerini görmek ve bu süreçlere karşı koyma biçiminde anlıyoruz.

den değer üretmekten vazgeçmenin aslında önemli oranda toplumsal gerçekten kopmayı içerdiğini, bunların da gericileşme, her türlü geriliğe alet olma kendini yitirmekle eş anlamda olduğunu bilmek ve buna karşı koymayı içerir. Kimliği kazanmanın ilerici-liğinin temel kıstası olduğunu, bunun dışında bir kimlik arayışının, bir şahsiyet bulmanın kabul edilmezliğini görmeyi bilmeyi şart kılar. Diğer halklarla kurulacak ilişkilerin temelinde mutlaka bunu oturtmayı, ne kadar da geri ve ilkel olursa olsun, kendi kültürel değerine, harabelerden de ibaret olsa, tarihsel gelişimine sahip çıkmayı gereklî kılar. Şimdi bu konu da bizde çok zayıftır. Bizde, yaşadığımız toprak parçaları dediğimizde sadece umutsuzluk ve karamsarlık çağrışımını getiriyor. İşte kendi ana yurdu olarak değerlendir-

ve bunu bilerek yaparsak, bu dış alanlarda yaşam ancak o zaman bir anlam taşıyabilir. Aksi takdirde bunu sonuna kadar hor göreceğimizi belirtiriz. Hemen belirtelim yurtseverlik bizde, sıradan çabalarımızdan tutalım zafere kadar giden çalışmalarımızda bütün demokratik sosyalist görevlerin temelidir. Ülkeye bağlılık geliştirilmeden, ulusal bağımsızlıktan bahsedemeyiz, orada yaşayan bir halka bağlılık beslenmeden devrimci savaştan bahsedemeyiz ve tabii ki, bunu bütün yaşamın merkezine sokmayan bir militanın devrimci görevlerini başarımından bahsedemeyiz.

Yurtseverlik bizde TC'yle olan ilişkileri ve çelişkileri içinde ele alınmalıdır. Onunla ilişki ve çelişkileri görülmeli ve doğru bir rotaya sokmalıdır. Çağla ilişki doğru kurul-

koymak gerektiği sonucunu çıkaracağız. Vatansızlığın büyük bir suç olduğunu ve diğer uluslarla kaynaşmanın yurtseverlik temelinde olabileceğini ortaya koyacağız. Yurtseverlik olmadan ister sosyalist ülkelerle enternasyonalist temelde, ister diğer komşu halklarla yine özgür, eşit temelde bir bağ geliştirmek mümkün değildir; hepsinin merkezine güçlü bir yurtseverlik oturtulmalıdır. Çok yitirilen, aşındırılan bu yanımızı mutlaka ortaya koymak zorundayız. Zaten PKK'nin en önemli bir ilkesel çıkışı da budur.

PKK bütün faaliyetlerin temelinde yurtseverliği koymuştur. "Devrimci yurtseverlik olmadan enternasyonalizm, demokrasi ve sosyalizm de olmaz" dediği için kitle çizgisine ve militan bir savaşçılığa ulaşmıştır. Ama diğer ilkel milliyetçilik dahil reformistler bu yüce kavrama hakaret ettikleri, bunu zaman zaman enternasyonalizm adı altında kozmopolitizmle sahte Kürtçülük ve milliyetçilikle karıştırdıkları için bunların her zaman işbirlikçi olduklarını, rahatlıkla vatan üzerinde oynayan tipler olduğunu ortaya koyduk. Ama bizim bu konuda ödün vermez ilkel davranışımızın tutarlılığı, bugün bütün vatanla kendisini ilişkili sayan, kendi geleneksel ve geri de olsa kültürüyle ilişki sağlayan halkımızın parti etrafında yekvücut olmasında doğruluğunu kanıtlamıştır. En çok emekçiler bugün bu ilke temelinde Partiyi bütünleşiyorlarsa, bu sosyalizmin ve demokrasinin de ayrılmaz bir parçası veya temel ögesi olduğunu gösterir.

Biz yurtseverlik yaşamına bütün faaliyetlerimizde yüksek bir değer biçmek, vatani işgal eden, zindana çeviren ve burayı alt-üst ederek yaşamaz duruma, bir umutsuzluk alanına dönüştürenlerden hesap sormak durumundayız. Bugün ekonomik anlamda burayı talan etmek isteyenler, ne kadar güçlü olursa olsun, bize ne kadar daracak bir yer bırakmamış da olursa olsunlar yine de bu konuda ayaklanmamızın şiddeti büyüklüğümüzün derecesini belirlediğini belirtmek gerekiyor. Vatani kazanmadan hiçbir zaman hiçbir şeyi kazanamayacağımızı belirtmek gerekiyor. Bu konuda vatansızlaştırılan halkların başına gelenler vahimdir. Dünyanın dört bir tarafına savrulan bazı halkların milliyetleri olmasına rağmen en zor konumda yaşadıklarını biliyoruz. Dolayısıyla bugün halkımız önemli oranda kendi toprakları üzerinde yaşamakla birlikte, başta ekonomik gerekçeler ve zor olmak üzere çok çeşitli nedenlerle harıl harıl bu toprakları boşaltılıyor ve yaşam olanakları ülkesinde kısıt olduğu için herkes buraya esef ediyor. Geçenlerde gazeteler Kürdistan'daki her bir il-

Devamı 22. Sayfada



PKK Genel Sekreteri, Şehit Hamit Dağtekin ve Mehmet Ataaslan'la beraber (1987)

Yurtseverlik anlayışına bu temelde yönelmeliyiz. Tabii bunu anlatacağız. Aynı zamanda hakim ulus emekçilerinin böylesine bir sömürgecilikte çıkarlarının olmadığını, tam tersine onlarda yoğun bir şovenizmi geliştirerek onları da yurtseverlik ve devrimcilikten şovenizme dönüştüğünü, bunun sınıf mücadelesine muazzam ket vurduğunu koyduk.

Yurtseverlik gerçekten ülkeden kolay kolay kopmamayı, milliyeti ne kadar geri olursa olsun, onu devrimci tarzda yaşamayı —ki devrimci yurtseverlikten bahsediyoruz— dağına, taşına sahip çıkmayı, havasına, suyuna kavuşmayı bir kutsallık, ulaşılması gereken bir hedef olarak görmeyi; insanlığın kimliğini, insanlığa katılımın veya uluslararası çağla katılımın yurtseverlikten geçtiği, bunu bir kavga olarak görmeyi, vatandan, ülkesin-

rilmesi gereken bu toprakları böyle görenlerin, bırakalım devrimci olmalarını, ilerleme ve kişilik bulma konusunda hiçbir iddiaları olamaz.

Bizde bu konudaki çözümlüş derindir, uzun sürelidir ve bu bizdeki düşürülmüşlüğü en doğru izahıdır da. Toprakta üretmekten vazgeçen, kendi emeğini binlerce kilometre uzakta yoğunlaştıran kişiler her zaman hor görülmeye layıktırlar. Evet biz burada çalışan emekçilerimizi kötülemek istemiyoruz. Onlar çok büyük oyunların, baskıların, açlığın sonucu olarak buralara taşırılmışlar. Fakat bundan çıkarılması gereken sonuç, bütün gücümüzle direnerek yaşantımızın ana merkezine vatan topraklarında yaşamayı koymaktır. Yabancı ellerde yaşamayı vatana kavuşmanın bir gerekçesi olarak değerlendirir

malıdır. Bizim çağa savrulmamızın hayırlı bir savrulma olmadığını, ulusal kimlikten koparak savrulmanın çağla bütünleşmek, gelişmek anlamına gelmediğini, bitirilme, kozmopolitleşme olduğunu belirtmek gerekir. Özellikle hakim uluslar içinde erimenin, vatansızlaşma olduğunu koymak gerekir. Bu egemen sınıflarımızın en çok içine girdiği bir tutumdur. Onlar, canı-gönülden hakim ulusların egemen sınıfları içinde erimeyi bir modernlik olarak görüyor ve yoğunca yaşıyorlar. Onun içindir ki, bunlar vatansız kesimlerdir. Biz bunlara hain işbirlikçiler dedik, aslına bunları yurtseverliğin en azgın iç düşmanları olarak görmek gerekir. Buradan, mali de olsa ulusal değerlerinden bu kadar kendiliğinden kopanların, aslında toprak da dahil olmak üzere mallarına-mülklerine el



Baştarafı 1. sayfada

**Dersim'in halk oluşumunda ne Türk, ne Arap, ne de başka ulusların kültür belirtileri vardır**

Kürtlerin ataları Medlerin bir kolu olan Dersim halkının varlığı ve kökeni konusundaki gerçekliği, çarpık anlayışlar doğrultusunda tartışma konusu yapamayız. Yapılması gereken, bu çarpık ve sefil anlayışların reddedilmesidir. Şunu da hemen belirtelim ki Dersim'in yerleşik aşiretlerinden Hizol, Milli, Rutan ve Lolanlar'ın birer kolları da Orta ve Güney Kürdistan'da bulunmaktadır.

Sürekli işgal ve istilalara maruz kalan Dersim, bu nedenle dışa kapılarını kapatmış, kapalı bir ekonomik ve sosyal yaşam biçimini seçmiştir. Geri toplumsal yapının egemen ögesi aşiretçilik olmuş, bu da doğal olarak toplumu bitmez tükenmez aşiret çelişkilerine ve didişmelerine itmiş; talana ve yağma esasına dayalı ekonominin diğer nedenlerle birleşince, Dersim'in çağın gerisinde kalmasının nedenleri anlaşılır olmaktadır.

Dersim Kürtleri, aleviliği dini inanç olarak benimsemişlerdir. Alevilik, diğer islami mezheplerindeki katı kurallara, özellikle de egemen sınıfların daha çok da egemen halkların hakim sınıflarının tahakkümüne bir tepki hareketi olarak doğmuştur. Alevilik, bu özelliğinden dolayı Hindistan'dan Arnavutluk'a, Afrika'dan Rusya'ya kadar olan alanlarda yayılma olanağı bulmuştur.

Kürtler, aleviliği, islamiyet öncesi dini ideolojileri olan Zerdüşti inancıyla uyum içinde benimsemişlerdir. Halkların milli ideolojilerine ve geleneklerine bağlılıkları gözönüne alınca, yeniyi özellikle de zorla benimsetilene revizyona uğratarak, milli kültürlerini de onun içine sokarak benimseyecekleri anlaşılır. Bugün dahi, Kürt alevi inancında zerdüşti adetlerine rastlamak mümkündür. Bu köklü bağlılık nedeniyle ne Hacı Bektaşî Veli vasıtasıyla Bektaşilik, ne de Şah İsmail'in çabasıyla Şiilik Kürt alevilerine nüfuz edebilmiştir.

Alevilik, Şiilik ve Bektaşiliğin kökeni olan Caferî mezhebinin kurucuları, bu mezhebin benimsenmesi için kendilerine uygun yöntemler seçmişlerdir. Mezhebin Pers ve Arap halkları arasında yayılması için, bunlardan kendilerine halifeler seçmişlerdir. Yine de bu halklar Caferiliği Şiilik şeklinde benimsemişlerdir. Şiilikte Pers, Bektaşilikte Türk, Alevilikte de Kürt milliyetçiliğinin savunuculuğunu görüyoruz. Geçmeden şu önemli noktayı açmamızın yararı var: Hacı Bektaşî Veli, Türktür. Hacı Bektaşî Veli, kendisi gibi Türk olan Ahmet Yesevi'nin mürididir. Emevilerin baskısıyla hicri 680 yılında Anadolu'ya geçmiştir. Anadolu'da Bektaşiliği yaymıştır. Bektaşilik, Türkçülük felsefesi ile içiçe gelişmiştir. Osmanlı-Yeniçeri ordusunda tarikat kurucusu

# Tarihten Günümüze Dersim

Av. Hüseyin Yıldırım

olan Hacı Bektaşî Veli, Hicri 732 yılında ölmüştür. Onun çömezleri olan Veli Ağuçan, Sarı Saltık, Derviş Cemal vb. leri Dersim Kürtleri arasında Bektaşiliği yaymaya çalışmış, ama başarılı olamamışlardır.

Kürtler arasına Alevilik bir Kürt Serdarı olan Ebu Müslümi Horasani kolundan girmiştir. Ebu Müslümi Horasani'nin halifeleri ve onun gibi Kürt din düşünürleri olan Hacı Kureyş, Seyid Mahmudê Heyranî yanlarında Şêx Hesanan, Hormekan, İzolan, Sedyan, Karsanan ve Millî aşiretleri olduğu halde Hicri 700 yılında Dersim'e geldiler. Bunlardan önce ve sonra da Dersim'e gelen aşiretler vardır. İşte Alevilik bu kolla Kürtler arasında yayılmıştır.

Her halk kendi tarihini bilmek, tarihten çıkaracağı derslerle doğrulara varmak zorundadır. Tarihleri tahrif edilmiş, kültürleri yok edilmiş halklar, tarih sahnesinden çekilmeye mahkumdur. Asırlardır Kürt halkına dayatılmak istenen budur. Bu kabul edilebilir mi? Ya da kabul edilmiş midir? Açık ki hayır. Şimdiye dek olduğu kadar, bundan böyle de yapılması gereken daha güçlü bir şekilde ulusal varlığımızın inkarı temelinde dayatılanları nefretle reddetmektir. Tarihimiz çok açıktır: Asırların tahrifatına, zorbalığın baskılarına rağmen kültürümüz günlük yaşantımıza yansıyor.

**Tüm Kürdistan gibi Dersim'in de son 700-800 yıllık tarihi istilalar, katliamlar ve bunlara karşı halkın direniş tarihidir**

Kısa da olsa, tarihin bu dönemi ve olaylarına bakarsak; Ermenistan Artaxios saltanatı hükümdarlarından Büyük Dikran döneminde, diğer Kürdistan eyaletleri gibi Dersim de Ermeni egemenliği altına girmiştir. Bugün Dersim'de mevcut Ermeni kilise ve kalıntıları o dönemden kalmadır. Bizanslılar, Ermeni egemenliğine son vermiş, fakat Dersim'e girmede başarılı olamamıştır. Tüm Ortadoğu'da Bizans egemenliğine girmeyen bölgelerin başında Dersim gelmektedir. Bu savaşlarda ovalık alanda esir düşen Dersimliler, Bizanslılar tarafından Balkanlara getirilmiş, oradaki savaşlarda kullanılmışlardır.

1071'de Büyük Selçuklu Türkleri, daha çok da Kürt savaşçı gücüne dayanarak Bizanslıları mağlup etmiş, Van, Amed (Diyarbakır), Muş, Sasun (Sason), Çapakçur (Bingöl) vb. yerlerdeki Kürt beyliklerini egemenlikleri altına almış, fakat Dersim'e girememişlerdir.

1200'le başlayan, Selçukluların mağlup eden ve Kürdistan dahil tüm Ortadoğu'yu yakıp yıkan Moğol orduları da Dersim'e giremediler. Dersimliler, yüksek dağ geçitlerini tutarak Moğol ordularını Dersim'e sokmadılar. Dersim Kürtleri ile hükümdar Helakü'nün oğlu Peşmuto komu-

tasındaki Moğol orduları arasında Kızılkilise civarında aylarca süren savaş oldu; sonunda yenilen Moğollar oldu. Moğollardan arta kalan İlhanlılar ve Akkoyunluların da saldırıları netice vermedi, Dersim bağımsızlığını korudu. Akkoyunlu devletinin saltanatı döneminde, bu devletin Erzincan valisi, Dersim'e egemen olmak için ardarda seferler düzenlemiş, 1128 yılında Dersimliler tarafından öldürülmüştür. Bu zafer, 14. yüzyılın sonuna kadar Dersim'in tam bağımsız bir konumda kalmasını sağlamıştır.

**Osmanlı saltanatı dönemi ve Dersim**

XVI. yüzyılda Kürdistan, yeni bir istila hareketi ve ardı arkası kesilmeyen savaşlarla karşılaşmıştır. Bu savaş, her ne kadar Osmanlı-Türk ve İran-Safevileri arasında mezhep çatışmaları olarak görünüyorsa da, özünde Kürdistan'a egemen olma savaşlarıydı. Bu hakimiyet savaşları sırasında Dersim, Şii oluşlarından dolayı Şah İsmail'e yakınlık duymuş, bağımsızlıklarına zarar gelmemesi koşuluyla İran şahına destek sunmuş, bu amaçla egemenlikleri altındaki Kemah kalesini üs olarak Şah İsmail'e tahsis etmişlerdir. Şah İsmail geri çekilince, Dersimliler tekrar kaleye egemen olmuş ve Osmanlılara karşı korumuşlardır.

Osmanlı Sultanı Yavuz Selim, Kürdistan'a egemen olmak için Biyıklı Mehmet Paşa'yı Serhad ünvanıyla Erzincan'a vali olarak göndermiştir. Kürtlerle Osmanlılar arasında kıyasıya savaşlar olmuş, Osmanlı ordusu tarihte Kızılbaş Katliamı olarak bilinen kıyımında öldürdükleri 40 bin insandan çoğu Dersim Kürtleri olmuş, yine de Osmanlı ordusu Dersim'e girememiştir.

Biliniyor ki, Osmanlı Sultanı Yavuz, Kürdistan'a egemen olamayınca ihanetlere sarıldı, Şeyh İdris-i Bitlisi'yi satın aldı; onun vasıtasıyla da diğerlerini. Yine de Dersim düşmedi. Osmanlı ordusu Dersim'in bağımsızlık sembolü Kemah kalesini zaptetti; kale müdafilerini savaş kurallarına ters bir şekilde idam etti. Kemah halkı Dersim'e sığındı. Dersim, bu saldırılara rağmen Osmanlı ordusunu topraklarına koymadı, bağımsızlığını korudu.

Kanuni Sultan Süleyman döneminde, Osmanlı ordusu Orta Avrupa'ya yönelir. Bazı münferit olaylar hariç tutulursa, Tanzimat (1838) dönemine kadar Kürdistan'da kısmi sükûnet vardır. Bu dönemde valiler vd. yollarla Osmanlılar Dersim'e nüfuz etmeye çalıştıysalar da başarılı olamadılar. Sultan IV. Murad'ın Bağdat'a kadar süren 1635 seferinde Dersim'e yönelik de askeri hareket yapıldı. Osmanlı ordusu Erzurum'a kadar yayıldı. Bu seferler sırasında esir düşen Dersimliler sürgün edildiler. Böylece Der-

sim'den ikinci sürgün olayı gerçekleşti.

Buna karşılık, Dersim beylikleri, fırsat buldukça Türk egemenliğindeki mıntıkalara, Osmanlı ordusuna yönelik akınlar ve baskınlar düzenlemiş, her defasında başarı elde etmiş, önemli ganimetler almışlardır.

Dersim beylikleri gittikçe tarihsel özellikleri olan iki önemli hata içinde olmuşlardır. Birincisi, Osmanlı akınlarına karşı diğer Kürt beylikleriyle birlik olmayı düşünmemişlerdir; ikincisi, kendilerini Osmanlı Türklerine karşı yenilmez güç olarak görmüş, düşmanlarını aşırı küçümsemişlerdir.

Tanzimat dönemiyle, Osmanlı ordusunun Dersim'e akınları ve savaşlar tekrar artış göstermeye başlamıştır. Erzincan ordu müşiri Mehmet Derviş Paşa, büyük bir ordu ile Dersim üzerine yürümüş, şiddetli savaşlar kış aylarına kadar sürmüş, karlı Dersim dağları, Kürt kahramanlığı ile birleşince, Osmanlı ordusu geri çekilmek zorunda kalmıştır. Hicri 1278-82 ve 1293-94 yıllarında Osmanlı ordusu yine saldırdı ve yine yenildi. '93 Harbi olarak bilinen Osmanlı-Rus savaşlarında, zorda kalan Osmanlı ordusu, Dersimlilerden yardım istedi. Osmanlı paşası, Semih Şah Hüseyin'e yardım talebini ilettiler. Dersim beyleri, ikiyüzlü Osmanlılar yüzünden, komşu oldukları Ruslarla bozuşamayacaklarını belirterek, talebi reddettiler. Dersim merkezinden Süleyman Ağa, 12.000 kişilik bir güçle Osmanlı ordusuna saldırdı. Hozat ve Mazgirt merkezleri basılarak, Türk askeri kışlaları yakıldı.

Hicri 1294'te Kurt İsmail Paşa, büyük bir ordu ile Dersim üzerine yürüdü. Bahtiyarlar itaate çağrıldı. Bahtiyarlar reddettiler. Osmanlı ordusu, Hozat'ta muhasaraya alındı; yarısı imha edildi, bir kısmı da esir alındı. Kurt İsmail Paşa'dan sonra gelen Muhtar Ahmet Paşa da aynı akibete uğradı. Dersimliler Kelkit, Bayburt hudutlarına kadar olan Erzincan mıntıkalarını hakimiyetleri altına almak için akınlara başlamışlardı. Bu akınları durdurmak için Ali Şefik Paşa başkanlığında bir Osmanlı heyeti Dersim'e geldiyse de sonuç vermedi; heyet silahtan tecrit edilerek esir alındı.

Zor durumda kalan Osmanlılar, Muşir Zeki Paşa'yı iyi niyet elçisi olarak Dersim'e gönderdi. Zeki Paşa, aşiret reislerini altın ve hediyelere boğdu. Birçok aşiret reisinin çocuklarını İstanbul'daki aşiret okullarına aldı. Bir dönem için Dersim'de sükûnet sağlanmış oldu.

Dersimliler bu sükûnetten yararlanarak, Elazığ ve Malatya'yı da hakimiyetleri altına almak istiyorlardı. Bu amaçla Kureyşan aşiret reisi Ali Çavuş 4.000 kişilik bir kuvvetle Elazığ üzerine, Koç, Resik ve Şemkan aşiretleri de

Kemah ve Çemişgezek üzerine yürümüşlerdi. Osmanlı sarayı, Xarput'ta bulunan Neşet Paşa'yı bu seferleri durdurmaya memur etmiştir. Neşet Paşa Hicri 1323 tarihinde Miralay Halis Bey komutasında yedi tabur Osmanlı ordusunu ilk planda Şemkanlar üzerine gönderdi. Aşiretler iyi bir taktikle geri çekilerek, Teğ'er ve Ali Boğazını müdafa hattı seçerler. Türk taburları Değirmendere mevkiine varınca üzerine saldırırlar; Türk taburunun yarısı ve komutanları Halis Bey öldürülür. Sağ kalanlar, Dersim kuvvetlerine teslim olurlar. Dersim kuvvetleri, teslim olan Türk askerlerini, komutanları Halis Bey'in cenazesi ile birlikte Elazığ'a gönderirler.

Dersim Kürtlerinin bu zafere üzerine, Neşet Paşa saraydan aldığı emirle, yeni ve büyük bir hareket hazırlığına girişir. Bunu haber alan Batı Dersim aşiretleri, karşı hazırlıklara başladılar. Hazırlıkların başında, aşiretlerin birliğini sağlamak gerekiyordu. Bu amaçla Koçan aşireti reisi İdare İbrahim Ağa, aralarında düşmanlık olan Karabal aşiret reisi Kango oğlu Mehmet Ağa'nın evine giderek barışır. Ferhadan aşiret reisi Alişer Ağa, oğlu Keko Ağa'nın yardımıyla Batı Dersim aşiretlerinin birliği sağlanır.

Hicri 1324 Nisan sonunda Hozat merkezinde bulunan az sayıdaki Türk askerinin Hozat ile Soğuksu arasındaki erzak ve cephaneliğine el konuldu. Şavak mıntıkasında bulunan ihtiyat jandarma kuvveti, silahtan tecrit edildi. Kakper karakol birliği paniğe kapılarak, silahları ile birlikte Laçınan aşiretine sığınmıştı. Dersim'de bulunan tüm telefon ve telgraf hatları tahrip edilmişti.

Bütün aşiretler genel ayaklanma durumuna girmiş, Pertek'te bütün geçit yolları tutulmuş, Elazığ'a hücum hazırlıklarına başlamıştı. Keçelan aşiret reisi Bako Ağa Pülümür'e hücum etmiş, buradaki Türk egemenliğine son vermiştir.

Bu durumu kendileri için korkunç bir gelişme olarak gören Osmanlı hükümeti, Erzincan'da bulunan 8. tabur ile 26. suvari alayına Kemah üzerinden, 25. piyade topçu alayına Tercan üzerinden Pülümür'e hareket emri verir. Kelkit, Bayburt, Trabzon, Erzurum, Karahisar, Hamidiye ve Koçhisar redif taburları dahi silah altına alınarak, Erzincan'daki kuvvetlerle birleştirilir. Atif Paşa komutasında birleşen Türk ordu birlikleri Hicri 1324 Haziran başında, Munzur dağlarında Ovacık ve Pülümür aşiretleri ile şiddetli bir savaşa tutuşurlar. Diyarbakır'dan gelen taburlar da Liva kumandanı Neşet Paşa fırkası ile birleşerek 22 taburdan ibaret Türk ordu birlikleri Batı Dersim'e doğru yürüyüşe geçerler. Neşet Paşa, dağıttığı bildirilerle askeri hareketin Batı Dersim'e münhasır kalacağını ilan etmiş, ve düşmanın bu sinsi taktiği sonuç vermişti. Doğu Dersim aşiretlerinden Keçelan hariç, diğerleri savaşa seyirci kalmışlardır.

DEVAM EDECEK



## ESKİ TIKKO, YENİ KONTRACILARI TANIYALIM

S. Murad

Zemzem suyunu pisleyen Arap'ın hikayesini bilmeyen yok gibidir. Günümüzde bazıları tıpkı bu Arap gibi, iyi bir iş yaparak değil, kötü bir iş yaparak tarihe geçmek ve dolayısıyla meşhur olmak istiyorlar. Bunlardan birisi, son zamanlarda işi bu dereceye vardılar "TIKKO" veya diğer adları ile "TKP-ML, Partizan" dir.

Bu hareket şimdiye kadar İbrahim Kaypakkaya'nın anısını sömürerek, yaşamını sürdürmeye çalıştı. Ama bugün bu anıya bile sahip çıkmadığını ortaya koydu. Dolayısıyla biraz olumlu olan özelliklerini de terketti. Bununla birlikte kitlelerden yoğun bir şekilde tecrit olmaya başladı. Bu durumun sorumlusu olarak, Partizan kimi görüyor? PKK'yi görüyor. Doğal olarak da bütün saldırılarını TC'ye değil, PKK'ye yöneltiyor. Uzun bir sessizlikten sonra geçtiğimiz yılın son aylarında ikiye bölünerek birkaç tane dergi parçacığı çıkardı. Bu yayınların büyük bölümü PKK'ye yönelik saldırılar ile dolu. Faşizme karşı mücadele sorunları konusunda bir tek kelime bile yok. Bunlarda nelerin yazıldığını biraz sonra birlikte okuyacağız. Bunlara geçmeden önce, birkaç söz daha söylemek istiyoruz.

Bu hareketin PKK'ye saldırıları yeni değil. Ama bu kez daha açık ve daha azgınca yapıyor. Yine, açık bir şekilde Kontracı bir karaktere bürünüyor. Partizan'ı bu duruma neler getirdi? Bunu kısaca belirtirsek, durum daha iyi görülecektir.

Bu hareket, Kürdistan'da silahlı direnişin yükselmesi ile birlikte, bütün saldırgan yüzü ile açığa çıktı. Tasfiyeci-provokatör unsurlara sahip çıkarak, PKK'ye karşı saldırılarını başlattı. 1985 Ağustos'unda Basel'de ERNK sempatanlarına karşı giriştiği silahlı saldırı ile, bu saldırılarını boyutlandırdı. Bugün ise, saldırılarını daha da boyutlandırmak istiyor. Kürdistan'da silahlı direnişin, ülkemizin bütün alanlarına yayılması karşısında, PKK'nin, tek dayanak noktaları olan Dersim'de gelişmesini engellemek için yoğun bir komplo ve provakasyona yönelmeye başladılar. Bugün ise açık bir saldırgan kimliğe bürünerek, kontracılığa soyunuyorlar.

Partizan adlı güruhu, bu kadar ağız salyali bir saldırganlığa iten nedir? Kürdistan'da yükselen ulusal kurtuluş savaşı bütün sosyal-şoven, reformist-işbirlikçi ve tasfiyecilerin olduğu gibi, Partizan'ın da açık yüzünü ortaya çıkardı. Yıllardır sahte bir şekilde gerilla edebiyatı ile kitleleri uyutmaya çalışan Partizan'ın bütün yüzü son birkaç yılda daha iyi görüldü. Yüzüne örttüğü maskenin sahteliği anlaşıldı. Gerilla savaşı veren halklar 1-2 yılda çok büyük gelişmeler katederken, 8 yıldır gerilla savaşı verdiğini söyleyen Partizan örgütünün durumuna baktığımızda bir arpa boyu bile yol almadığını görüyoruz. Peki bu nasıl bir gerilla savaşıdır ki, hiçbir gelişmeye yol açmıyor? Yanıbaşında Kürt halkının yükselen savaşına biraz baksalar, savaşın nasıl gelişme yarattığını görecekler.

Partizan'ın başına çöreklenmiş bir grup düşkün, örgütü bugün tam bir iflasla karşı karşıya getirmiş ve önemli oranda tasfiye etmiştir. Bugün bu sonucu kendileri de kabul ediyorlar. "Revizyonist yönetim" diye i-

simlendiriyorlar. Tabii yenilerin de eskilerinden pek farkı yok. Kongre, Konferans gibi toplantılar örgütlerin kaderinde belirleyici bir rol oynar. Partizan güruhu 15 yıldır Parti olduğunu söylüyor, ama bir tek kongre yapmış değil. Yaptıklarını söyledikleri "III. Konferans'tan ise bölünerek ve PKK'ye savaş açarak çıkıyorlar. "Konferans" bildirileri PKK'ye karşı savaş ilanı ile dolu. Bu düşkün, tasfiyeci yönetimin işi hangi boyutlara vardırıldığını gösteriyor. Yine "konferans"larının hangi amaca hizmet ettiğini gösteriyor. Partizan'ı kontracılığa götürüyor.

Biz bu yazımızda, bu düşkünlere yönetiminin iç gelişmelerine fazla değinmek istemiyoruz. Kendileri 15 yıldır nasıl Parti olduklarını ve bugünkü durumlarını istemedikleri halde dil ucuyla da olsa, ama okuyanın anlayacağı bir şekilde izah ediyorlar. Bugün, örgütü tümden ele geçiren ve işi kontracılığa vardırarak isteyen tasfiyeci kliğin marifetleri çok açık bir şekilde ortaya çıkmıştır. "Konferans" belgelerini yayımladıkları "Komünist" adlı dergilerinde hala neleri tartıştıkları görülüyor. Yıllardır, baş çelişkilerini tespit etmemiş, temel mücadele biçimlerini belirle-memişler. Bir örgüt bunlardan yoksun ise nasıl örgüt olur, mücadeleye yürütür? Bir örgütü bunlar belirlemez mi? Yola çıkmadan önce örgütler rotasını belirler. Ama bu tasfiyeci güruhun, buna ihtiyacı yok. Geçmişte yapmadıkları gibi, bugün de yapmıyorlar. Çünkü onların meselesi devrim gemisini sağ-salim kıyıya ulaştırmak değil, gemiyi rotasız yola çıkarıp en ufak bir fırtınada bile batırmaktır. Nitekim, yapılanın kendisi de bu oldu. En son 1986-87 yıllarında bir yığın kadro, bu tasfiyeci yönetimin, onları yönetsiz ve silahsız bırakması sonucunu imha olmaktan kendisini kurtaramadı. Suçu bu derece ağır olan bu tasfiyeci kliğin bugün yapmak istediği, bu suçlarını çoğaltmadır. Şimdi, TC ile bütünleşip, katliamlarını sürdürmek istiyorlar. Son günlerde dağıtılan bazı bildiriler bu konudaki haklılığımızı gösteriyor.

Şimdi bu güruhun yeni marifetlerine bakalım. Bunlar, MİT ve kontr-gerilla bildirileri ve sömürgeci basında bol bol yapılan demagojileri, en ufak bir değişikliğe bile uğratmadan kendi dergilerinde yayımlıyorlar. Böylece, sömürgecilerle nasıl birleştiklerinin açık kanıtlarını ortaya koyuyorlar.

### Bu Tasfiyeci Klik Kontracılığa Soyunuyor

Bu tasfiyeci azgın halk düşmanı güruh o kadar hırçınlaşmış ki, kendisi ile TC'yi bir kefeye koymakta ve PKK'ye karşı cihat ilan etmektedir. Her aklı başında kişi TC'nin düşman olduğunu ve bunun yanında yer alanın da halk düşmanı olduğunu çok iyi bilir. Şimdi Partizan'ın durumuna bakalım. Bu örgütü, tasfiyeci klik nereye götürdü? Biz bu sorumuza bu tasfiyeci bayların Özel Harp Dairesi, MİT kaynaklı yazılarından yapacağımız alıntılarla cevap vermek istiyoruz. Böylesi, bu bayların kimlerin sözcülüğünü yaptıklarının anlaşılması için daha

yararlı olacaktır.

"1987 Eylül ortalarında PKK Hozat'ın Pakire köyünde birkaç evi basarak üç köylü gencini silah zoruyla kaçırdılar. Köylüler karşı koymasına rağmen, köylüleri silah tehditiyle engellediler. Üç köylünün ellerini bağlayarak gecenin karanlığından da yararlanarak kaçtılar." Bu alıntıyı ne bir sömürgeci gazeteden ne Özel Harp Dairesi bildirilerinden ve ne de Bölge Valiliğinin açıklamalarından aldık. Okuyucu bu tür sözlerle daha çok buralarda karşılaşılıyor. Fakat bu lanetli sözler, çok benzerlik arzetsede, yukarda saydığımız sömürgeci kuruluşlara ait değil. Bu, yıllardan beri gerilla savaşı edebiyatı ile kitlelerini uyutmaya çalışan "TIKKO"ya aittir. (Bkz. Dengé Partizan sayı 6) Peki burada bu güruh ile TC'nin kullandığı dil arasında ne fark var? Sadece içerik olarak değil, biçimde de birbirine benziyor.

Nitekim, bu baylarımız da farkında olacaklar ki, kendi yerlerini TC'nin yanı olarak belirliyorlar. Birlikte okuyalım: "PKK köylüleri devletin yanına itiyor... PKK hainleri, ulusal kurtuluş savaşı adına... faşist Türk devletinin izlediği politikayı aynen uyguluyor. Faşist Türk devleti de köylülerin birçoğunu zorla korucu yapıyor. Korucu olmak istemeyen köylülere baskı yapıyorlar. Korucu olmak istemeyen köylüleri 'anarşist' ilan ederek her türlü işkenceyi yapmaktan kaçınıyor. PKK da aynısını yapıyor... İki seçenek koyuyor: Ya benden yana olacaksın ya da devlet ve ya TIKKO'cu" (Dengé Partizan sayı 6) Doğru, bugün Kürdistan'da iki cephe var. Biri PKK'nin temsil ettiği ulusal bağımsızlık cephesi, diğeri ise faşist sömürgeci Türk devletinin temsil ettiği karşı-devrim cephesi. Gönül isterdik ki, baylarımız da devrim cephesinde yer alsınlar. Ama onlar kendilerini TC'nin yanına koyuyorlar. PKK'li olmasanız devletden veya TIKKO'dan yana olacaksınız, diyorlar. Demek ki, bugün TC'den veya "TIKKO"dan yana olmak bir şey değiştirmiyor. Her ikisi de anti-PKK cephesinin içinde. Burada, artık daha fazla söz söylemenin de bir anlamı kalmıyor. Bunlarıki sadece bir dil benzerliği değil, bunlar ruhlarla, düşünceleriyle, pratikleriyle de TC'nin yanındalar. "Milli Birlik" politikasına bu kadar sarılmalarının başka bir anlamı olacağını sanmıyoruz.

Bu güruhun, TC ile benzerlik de demeyeceği, ortak yanlarına bakmaya devam edelim:

"Son dönemlerde PKK içindeki gelişmeler ve yoğun firar olayları, PKK'yi daha da saldırganlaştırdı. İçlerinde MK üyeleri de bulunan 100 civarında PKK üye, kadro ve savaşıcı örgütlerinden firar ederek Irak'daki Barzani güçlerine sığınmışlardır..." (Age) Aynı satırları biz nokta dergisinde okuduk. Haberi TC'nin ağzından almışlar, hiçbir değişiklik bile yapmamışlar. Cümleler demeyelim, harfi harfine birbirini tutuyor. Devam edelim:

"PKK'nin karşı-devrimci bu politikasını teşhir ve tecrit edelim. Yapacağı yeni cinayetlere fırsat vermeyelim. Partimize ve halkımıza kalkan elleri anında kıralım. PKK'nin genç kız ve oğullarımızı 'askere alıyoruz'

diyerek zorla kaçırmasına se-yirci kalmayalım." (Age) Peki, adama sormazlar mı; bu kadar genç TC'nin ordusuna gitse daha mı iyidir? Biz bunların cevabını beklemiyoruz. Ne söyleyecekleri bellidir. Kürdistan ulusal bağımsızlık mücadelesine kaşı TC ile bütünleşen güruhlar, tabii ki, TC'ye askerlik yapalım diyecekler. Gençleri zorla götürmeye gelince de, aynı şeyleri Türk basınında da okuduk. Sömürgeci basın ve Özel Valiliğin açıklamalarında ulusal kurtuluş saflarına katılan gençlerin zorla götürüldükleri yazılıyor. Aynı şeyleri bu maskeli güruhun yazılarında da okuyoruz. TC'ye o kadar bağlanmışlar ki, düşünce ve dilleri aynı şeyleri söylüyor.

Aynı şeyleri bir de Özel Harp Dairesi bildirilerinden okuyalım: "Sana, 'ulusal kurtuluş savaşı'ndan bahseden, 'özgürlük'ten bahseden eşkiya güruhu, senin birliğini ve bütünlüğünü parçalamak istemektedir. Bu hainlerin... oyununa gelme! Çolukçocuk, genç-ihitiyar, kadın-erkek demeksizin halkımıza kurşun sıkan, öldüren, malı mülkü gaspeden, kadınlarımızın namusuna göz diken... Sana, ana-na, babana, kardeşine, karına, çocuğuna silah çeken, tehdit eden, öldüren... PKK ihanetlerini sergilerken, halkı kurtarmak için eyleme kalkıştığını iddia etmekteydi, gerçekte ise, öldürdü, çocuklarını öldürdü, namusuna tecavüz etti, malını gaspetti... PKK çetesi çökmek üzeredir..." Bir de "Dengé Partizan"ın 6. sayısında söylenelere bakalım: "PKK'nin bu karşı-devrimci saldırıları bugün Kürdistan'da savunmasız yoksul halka yönelmekte ve korucu öldürme adı altında yoksul Kürt kadını ve çocuğu, Rus sosyal emperyalizminden alınan roketlerle imha edilmekte, evleri başlarına yıkılmakta ve köylüler göçe zorlanmaktadır." Aradaki bağın yorumunu biz okura bırakıyoruz. Ama yine bazı şeyleri söylemekten kendimizi alamıyoruz. Okur da bizi haklı görcektir. Bu, tasfiyeci klik o kadar kendinden geçmişcesine TC'ye yaranıyor ki, faşist devletin sürgün ve katliam politikasını da büyük bir utanmazlık ve aşağılık örneği sergileyerek, PKK'ye yüklemeye çalışıyor. Çok garip, aynı şeyleri TC bütün dünyaya yaymak istemiyor mu? Peki, bu baylar bunu bilmiyorlar mı? Tabii ki, biliyorlar. Ama ne de olsa efendilerinin emirlerine uymaları gerekir. Onlar bu dili, bu ruhu kemalist burjuvaziden aldılar. Başka türlü çalıştırmaları beklenmez.

Biz, bu konuda örneklerimizi çoğaltabiliriz. Okuru, bu basit ve düşkünlere topluluğunun marifetleriyle uğraştırmak, zamanlarını fazla almak istemiyoruz. Biz bazı şeyler söyledik, her okur bundan daha fazlasını bunlar için söyleyebilir, yazabilir. Bir başka konuya da değinerek, yazımızı sonuçlandırmak istiyoruz.

### Dersim Gerçeği

Bu çılgınlar ve düşkünlere topluluğunun, İbrahim Kaypakkaya'nın mirasını çarçur ederek, örgütü bugün getirdikleri nokta, yeni kontracılar olarak ortaya çıkmadığı. Bu nedenle, faşist sömürgeci devletin yap-

tıklarını olduğu gibi tekrar etmekte. TC aleviliği geliştirmek istiyor, onlar da buna dayanıyor, TC bölgesel ayrılıkları körüklemek istiyor, bunlar bunu geliştiriyorlar. Hem de bütün bunları büyük bir düşkünlük ve tasfiyecilik örneği sergileyerek yapıyorlar.

Partizan'ın başına çöreklenmiş olan bu kliğin bölgeciliği geliştirmek ve halkımızı bölmeye çalıştığı bir alan Dersim'dir. Bugün aynı şekilde TC de Dersim'e yükleniyor, bu alanı ulusal kurtuluş mücadelemize karşı çıkarmak istiyor. "Alevistan, alevicilik vb." gibi tarihsel gerçekleri tersyüz eden yaklaşımları bizzat MİT geliştiriyor. Bu oyunda Partizan, HK gibi güçler de rol oynuyor. "Aleviciliğin", propagandasını yapıp, "PKK sünidir, Dersimli-ler alevidir. Aleviler sunilerin peşinden gitmemelidir." vs. vs. demekteler. Böyle bir düşünciyi TC'nin ileri sürdüğünü belirtmeye bile gerek yok.

Bu tasfiyeci klik işlediği suçları örtbas etmek için kendi yaptıklarını PKK'ye mal etmek istiyor. "Dengé Partizan" sayı 6'da şunları yazıyorlar: "... PKK'nin bu yöntemi Dersim özü-ğünde daha büyük anlam taşımaktadır. Urfa için 'direniş merkezi', Dersim için 'ihanet merkezi' diyen PKK, bu çirkef politikalarını yayın organlarında göğüslerini kabartarak yazmaktadır. ... Elbette ki onun 'ihanet merkezi' dediği Dersim'de bugün köylüleri direnişe çağırma yapıp, ihamet için bir çağrıdan başka bir şey değildir... Partimizin Dersim'de... kazandığı prestij, PKK'nin kendilerini de kitleler içinde 'TIKKO'cu olarak göstermesinden bile belli olmaktadır." Bu satırları okuyan bütün okurlar, bu düşkünlere ne demek istediğini anlamakta gecikmeyecektir. Bir kez PKK'nin Dersim'e ilişkin değerlendirmeleri çok somuttur. Bunun üzerinde bile durmaya gerek duymuyoruz. Dersim'i direnişin bir kalesine dönüştüren PKK, sömürgecilerin ve azgın sosyal-şoven güçlerin bu alanı beyaz bölgeye dönüştürme planlarını yerlebir etti. Halkımızı yapay çelişkilerle bölme çabası tutmadı, tutmayacaktır da.

Bu çetenin, bugün Dersim'e sıkışmış birkaç grubu dışında başka bir alanda faaliyeti yok. Dersim halkından tamamen teşhir ve tecrit olmuş bir durumda. Köylere PKK adını kullanarak girmekte ve köylerden böylece ekmek alabilmekte. Birçok köyden kovulduklarını, bir daha giremediklerini unutmuş gibi, görünen bu çete kendi başına gelenleri PKK'nin üzerine atma soysuzluğuna giriyor. Dersim'de kitleler arasına çıkmayan bunlardır. PKK gerillaları Desim halkı ile bütünleşmiş ve onların büyük desteğini almaktadır. Bu gerçeği, bu baylar da biliyor. Güneş balçıkla sıvanmaz. Ama yine de yazar taslağı çamur atarım izi kalır, mantığı ile hareket ediyor.

Dersim'de 9 yıldır "gerilla savaşı" verdiklerini söyleyen bu baylara sormak gerekir. Bu sürede, gruplarınızı ne kadar büyüttünüz. Birkaç kişi vurma ve PKK'ye saldırma çirkinliği dışında hangi ciddi eyleminiz oldu? Kitlelerin desteğini alan bir hareket bu kadar kısa sürede tasfiye olur mu? Bu sorulara cevap vereceklerini san-



miyoruz. Nedenine gelince, sahte yüzlerini gizlemek istiyorlar. Bunlar, bugün ak ile karanın birbirine karıştırılmasını çok istiyorlar. Ama gerçekler bugün en silik bir lekeyi bile gösterecek kadar aydınlıktır. Bunların bütün çabası boşunadır.

Dersim halkı, bu tasfiyeci gürühtan bugün hesap soruyor.. Yönetimsiz ve silahsız bırakılarak katlettirilen devrimcilerin hesabını almak istiyor. Bunun yarattığı telaşa da olacak ki, bu gözü dönmüş klik, yıllardır gerilla savaşı edebiyatını da bir kenara bırakarak, bütün suçu PKK'nin bu alanda geliştirdiği mücadele yüklemeye çalışıyor. Okuyan okurlarımız hatırlayacaklardır, bu klik TC tarafından katledilen devrimcilerin, imha olmasının nedeni olarak alanda ARGK gerillalarının koyduğu eylemi gösterdiler. (Şimdi kendi dergilerinde revizyonist bir yönetime bağlıyorlar.) Nerede kaldı gerilla savaşı? Yoksa bu ad altında, birçok devrimciyi dağa çekecek, katletme planlarınızı mı uyguladınız? Bizim bildiğimiz gerilla dağa savaş için çıkar. Eylemsiz gerilla ölü demektir. Ya da gerillayı öldürmek için onu eylemsiz bırakmak yeter. Bu tasfiyeci klikin yaptığı da bundan başka bir şey olmadı. Yıllardır dağda avare biçimde ve eylemsiz bir şekilde yönetimsiz ve silahsız dolaştırılan birliklerin başka bir sonuç yaratması beklenemez. Yapılan bu devrimcilerin en kolay bir şekilde sömürgecilere yem edilmesidir.

Bu çete işlediği suçları hesabını verme günü yaklaştıkça saldırganlaşıyor. Başta bütün Kürdistan halkının özel de ise Dersim halkının yüksek bir yarılama gücü olarak gelişen PKK hareketi, Dersim halkının çağrılarına da cevap veriyor. Bunun telaşı ile olacak ki, bu klik TC'ye sığınarak, onun yanında yer alıyor ve mezhepçiliği körüklüyor. "Aleviler sunilerin oyununa gelmeyin" diyorlar. Bu ağzın kime ait olduğunu, bu dili kimin çevirdiğini, bu kalemlerin kimin adına yazdığını, bilmiyoruz söylemeye gerek var mı? Bunu kendileri itiraf ettiler. "Ya devlet ya da TİKKO" dediler. Tabii bugün aralarında bir fark koymuyorlar. PKK'li olmayın da ister devlet yanlısı ister TİKKO'cu olun, ikisi de farketmez demek istiyorlar.

Belki yazar taslağı o anda histeri nöbetine tutulduğunu ve dil sürçmesi yaptığını iddia edebilir. Peki buna ne buyrulur? "Güneydoğu'da halkı PKK'ya karşı harekete geçirme başarısını gösteren faşist devlet, bugün bu ortamı Dersim'de aramaktadır. Fakat bunu silahlı temelde değil, (neden acaba! bn.) ajan-ihbarcı örgütlemelerinde aramaktadır." Değismez bir kuraldır, devrimin güçlü olduğu yerde karşı devrimde örgütlenir. Bunu onlarda biliyor. Ama yazar bozuntusu, içinden geçeni yazmıyacak ki, bazı işaretler veriyor. TC'nin Dersim'de silahlı temelde saldırıya geçmediğini yazıyor. Biz buna bir soru yönelttik. Yazarımızın bu soru karşısında içerisinde git-tiği, köşeye sıkışmış bir vahşi hayvan gibi nasıl korkunc-laştığını görüyoruz. Yok ben böyle demek istemedim vs. vs. şeyler söylemeye çalışıyor. Ama nafiye... Her şey ortada. Doğrusu bu kadar açık olmaları halkımız için de daha yararlıdır. Bunları tanımakta gecikmeye-

cekler. Bir kez TC'nin Dersim'de PKK'ye yönelmesi "TİKKO'ya bir tehlike olarak görmediğinin itirafıdır. İkincisi silahlı temelde yönelmemesinin nedeni yeni kontracılara mı dayanmak istiyor, yoksa bu baylarımız biz varken, yeni silahlı güce gerek yok işaretini mi TC'ye vermek istiyorlar? Bu akıllı evvel yazar taslağı ortaya serdiği ruh hali karşısında itirafılarını bu derece açıkça yapıyor. İyi de yapıyor, belki TC daha erken farkına varır. Aynı şekilde halkımızda bunlara lanetini yağdırır. Bu baylarımızın niyeti şimdi daha iyi açığa çıkıyor. Bu tasfiyeci klik, silahlı koruculuğa soyunarak, ajan-ihbarcılarla birlikte TC'nin yanında, Dersim alanında PKK'nin gelişimini durdurmak istiyor. Köy korucularına yönelik eylemlerden bu kadar rahatsız olmalarının nedeni şimdi daha iyi anlaşılmaktadır. Bütün dertleri kendi ihanetlerini karşılıksız bıraktırmaktır.

PKK, bugün Dersim'i direnişin yıkılmaz, sarsılmaz bir kalesi haline getirmiştir. Bu, bunları çıldırtıyor. 9 yılda yapamadıklarını PKK 1-2 yılda yaptı. Bundan duydukları telaşa Hoca gibi bunlar da göle maya çalışıyorlar. Bu klik de ya Dersim oyunu tutarsa diyor ve halkın bağrına bir hançer saplamak istiyorlar. Ama bilmeliler ki, Dersim gölü kızıl şehit kanı ile boyanmış ve kıpkızıdır. Yabancı olan hiçbir mayayı; hele bu kemalizmin kokuşmuş mayası ise, hiçbir şekilde kabul etmez. Bu kızılık 1938'lerde, Seyit Rızalardan, Nuri Dersimilerden, Metinlerden, Kazımılardan, Azimelerden, Seyfilerden rengini almaktadır. Burada bu oyunların tutması mümkün değildir. Dersim direnişin kalesidir. Kürdün Gümüş Kapısı "Der-i Sim" i dir. Ve Dersim, Kürdün "Der i sim" i olarak kalmaya devam edecektir. Bunu birkaç soysuz türedinin değiştirmeye ne gücü ne de ömrü yeter.

### Yeni Kontracıların Çırpınışı Boşunadır

Partizan bir çıkmazı yaşıyor. Bu çıkmaz geçici değil, derin ve yapısaldır. Aksi durumda, parti olarak bu denli bir bölünme ve inkarcı bir hizipleşmeyi yaşamazdı. Bizi bu değerlendirmeye varıran başta İbrahim Kaypakkaya olmak üzere, Türkiye devrim önderlerine duyduğumuz saygıdır.

Partizan'ın çıkmazının kökenleri ideolojik, politik, örgütsel ve eylemseldir. Türkiye ve Kürdistan gerçeğine bu denli çarpık, bir yerde ters bakan bir hareketin gelişebilmesi olanaksızdır. Çünkü, Türkiye ve Kürdistan'daki gelişmeler her güç gibi Partizan'ı da etkilemektedir. Bir yerde devrimin süpürgesi rüzgarına dayanamayan güçleri silip süpürmektedir.

Her örgütte oportünist, korkak, ihanetçi çıkabilir. Özellikle de bir mücadele örgütünde. Biz, reformist bir güç olsa bile bünyelerinde çıkan faşist sömürgecilğe hizmet eden tasfiyecilik hareketlerine karşıyız. Bunu pratiğimizle de gösterdik. Türkiye devriminin korunması için asgaride olumlu gördüğümüz her güce elimizi uzattık, destek verdik. Bu yolda şehitler verdik. Buna hayıflanmıyoruz, çünkü, bu fedakarlığı, Türkiye halkına

ve öncü şehitlerine duyduğumuz saygının gereği olarak yaptık ve yapıyoruz.

Ama Partizan'daki depresyon salt birtakım oportünistlerin varlığı ile izah edilemez. Partizan, fanatik bir örgüt. Mezhepçiliğin, yerel köylü özellikleriyle sentezinin hareketidir. Biliniyor ki oldukça karmaşık bir sınıflaşmayı yaşayan Türkiye'de yerel köylü ekonomisi var. Buna uygun mezhepçi ideoloji ve sosyal yaşam ile alışkanlıklar var. Toplumdaki çelişkiler gözönüne getirilince, bu kesimlerdeki ekonomik, ideolojik, sosyal kapalılık daha da artar. Özellikle de reformizmin varlığı bu kapalı yerel oluşumları daha tepkici yapar. Partizan, bu kapalı ve geri yapının tepki hareketidir. Bu tepkiciliğin objektif zaaflarının yanısıra düzene yönelen yanı onun asgari olumlu yanındır.

Ancak, yarı feodal karakterli geri-kapalı toplumsal yapı ezilmiş konumuna rağmen, objektif ezilen sınıf yapısının belirleyici ögesi olamaz. Bu yapı genel proletarya hareketinin ve tüm ezilenlerin güçlü bir bileşeni ve izleyini duruma geldiğinde anlamı olabilir. Ancak Partizan, bunu yapmıyor. Tali ve geri yapıyı, genel ezilen sınıfın ve hareketinin önüne geçiriyor. Böyle olunca objektif olarak gerici konuma düşüyor. Bunun 1900'ler öncesi Rusya'da Narodnik örneği var. Partizan kendini sosyalizme boyuyor. Bu köylü küçük-burjuva devrimciliğinin çoğu ülkede görülen hüneri, bir yerde çıkmaz ve sahte karlılıdır. Partizan sosyalizmde egemen olan materyalist gerçeklik değil, mezhepçi idealizmdir. Bunun anlamı içe kapanma, güçsüzlük, çarpık sosyal ilişkiler vb.'dir. Partizan'ın iyi örgüt yapısına ve ittifak anlayışına bakılırsa bu iyi gözükür. Partizan'a göre dünyada yaşayan sosyalizm yoktur. Sosyalist devletler ve başta Ortadoğu olmak üzere dünya ulusal kurtuluş hareketleri ya sosyal emperyalisttirler ya da uydu hareketlerdir. Hiçbir güçle bırakalım ittifak, güçbirliği dahi yapamaz. Bu güçlülüğün işareti değil, kökeninde temel ideolojik-politik nedenleri taşıyan güçsüzlüğün ürünüdür.

Haliyle Partizan kendini dünya komünist hareketin merkezi sayacaktır. Troçkist enternasyonalin yanında bir de Partizan enternasyonalı vardır. Tabii bu mezhep enternasyonalizminin kendini bilmez birkaç küçük-burjuva ukala lideri olacaktır.

Partizan'ın ilginç çizgisi ancak köy hayranı bir avuç genç aydın ütöpiستی cebzedebilir. Partizan, bu yönüyle bir ütöpizma hareketidir. Çünkü ölen sınıf ilişkilerini ve ideolojisi gelişinin önüne geçiriyor. Üstelik bunu sosyalizm adına yaptığının daha suçlu konuma düşüyor. Çünkü her kim proletaryanın bilincini yanlış yönde koşullandırmaya çalışsa onlar sosyalizm ve proletaryanın düşmanı olurlar. Partizan, bu düşmanlığın alasını yıllardır yapıyor.

Partizan'ın günahı aktardıklarımızla sınırlı değildir. Partizan asıl günahı Kürdistan halkına karşı işlemektedir. Partizan, Dersim'e çöreklenmiştir. Onun, Dersim'deki varlık koşulları açıkladığımız sınıf yapısı yanında, Türk sömürgeciliğinin genel olarak Kürdistan'daki özel olarak da Dersim'deki tahribatıdır. Partizan, Kemalizme ne

kadar faşist diktatörlük derse desin, kemalist 'faşizmin' ürünü olarak Kürdistan'dadır. Aski durumunda bir Kürt insanın Kürdistan'da sosyal-şoven bir örgüte girmesi ya da desteklemesi olanaksızdır. Partizan'ın Kürdistan ve Dersim gerçekliğindeki misyonuna bakalım... Partizan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini ve Kürt halkının ayrılma ve kendi kaderini belirleme hakkını yadsıyor. Demagogik beraber örgütlenme, hem kemalist tahribatı, hem de Kürt halkının örgütlenme ve savaş hakkını yadsırmaktadır. Partizan, Türk burjuva sömürgeciliğinin Kürt halkını bölmeye yarayan yerellik ve mezhep ayrımlarını zemin yapıyor. Alevicilik ve kene gibi Dersim köylülüğüne yapışmanın başka izahı yoktur. Böylece Partizan'ın Kürdistan'da temsil ettiği en bagnaş gerici ve sosyal-şovenizmdir. Partizan'ın gerilla savaşı minyatür bir savaşa benzemektedir. Çünkü, Kürdistan gerçekliğinden haberi yoktur. Böyle olunca devletle değil, devletin gölgesiyle savaşmaktadır.

Sınıf gerçekliği, güçleri etkilemekte, sağa sola savurmaktadır. 12 Eylül faşizmi ve talancı tekel egemenliği, kapalı hiçbir birimi bırakmıyor, en ücra köşedeki ailenin sofrasına nüfuz ediyor, en iri lokmayı alıyor. Bu gelişme Partizan'ın sınıf temelini allak bulak ediyor. Objektif gelişmenin subjektif yönü de var. Faşizm, cılız olan her şeyi eziyor. Alternatif olarak Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi geliştiriyor. Bunun anlamı savaşı içinde Kürdistan'da devrimci ulusal birlik sağlanıyor. Bu örgütlenmesinin öncüsünün ve savaşının ulus üzerindeki etkisi her türlü mezhepçi, yerel ayrımları ve onları temsil eden güçleri aşılıyor. Bu süreç yumuşak olmuyor, çoğu kez bu güçlerle çatışma içinde oluyor. Sürece ayak uyduramayanlar sağa sola yalpalıyor, bölünüyor, kimisi eriyor, kimisi karşı-devrime sığınıyor. Emekçi halk ise devrim cephesinde saflaşıyor ve saflaşmayı bekliyor. Bu sürecin olumsuz örneklerini reformist, sosyal-şoven Türk solu ve reformist Kürdistan küçük-burjuva örgütlerinde gördük.

Partizan, sürecin devrimci yönüne direnmiyor. Bu durumyla Don Kişot'un Sanse Posa'sını temsil ediyor. Devrimci gelişmenin öncüsü PKK olduğuna göre, Partizan PKK'ye direnmiyor, karşı çıkıyor. Ne ad verilirse verilsin, Partizan'daki bölünme, çürüme ve yok oluş; onun sınıf olarak yok oluşunun ürünüdür. Bunu demagogik, sahte formüllerle izah edemez. Bölünmesinin devrimci bir yanı ya da kanadı yoktur.

Tarihi gerçeklere direnmesi, hele bunu mezhepçilik, yerelcilik ve kemalist tahribata dayalı olarak yapması, onu doğal olarak Türk sömürgeciliğine yaklaştırmakta ve TC tarafından Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı kullanılır bir güç durumuna getirmektedir.

Halkın çıkarı bizi duygusallıktan uzak durmaya götürür. Faşizme karşı direnip şehit olan insanların arkasına sığınıp duygusallıkla gelişmelere bakamaz ve hakim olamayız. Her zaman halkın çıkarları ve objektif gerçekler ölçüt alınmak

zorundadır.

Partizan, teori salatası ve ucuz suçlamalarla bu gerçekleri yadsıyor, yok oluşuna başka nedenler buluyor. Partizan, PKK ile TC arasında sıkışmıştır. Her güç gibi o da bu sıkışmayı ve tercihi yaşayacaktır. Halk daha sağduyulu. Kürdistan halkı tercihini yapıyor ve PKK'nin etrafında kenetleniyor.

Partizan, bu gerçeğe saldırıyor. Saldırdıkça TC ile arasındaki mesafeyi kapatıyor. Gerçeğe gözlerini kapatan bir yığın güç şimdi milislik yapıyor ya da faşizme teslim olmuş durumdadır. Partizan, yayın organlarında yazdıklarını pratiğe geçirme gücünü gösterse, bu pratiğe tek ad verilebilir: Kont-racılık.

İnanıyoruz ki, bu sapıklık içinde olan, İbrahim Kaypakkaya'nın mirasına çöreklenen bir avuç tasfiyeci provokatör un-surdur.

Aksi durumda, bu kadar hainlik ve devrimci katilliği yapılmazdı. PKK, bugün güçlü bir cephenin (ERNK) ve gerilla ordusunun (ARGK) öncüsüdür. Bölgede politik saygınlık kazanmış, etkinliği uluslararası alanda artmıştır. Ortada ulusal kurtuluş siyaseti vardır. Bize yön veren bu yüce hedefin ilkelidir. Halkımızın çıkarını her şeyin üstünde tutacağız. Halkımızın ulusal kurtuluş çıkarları, sosyalizmin ve Türkiye emekçi halkının da çıkarlarıdır. Görevimizi, kendini bilmez, yok oluşu yaşayan ve ne olduğu belirsiz bir avuç provokasyoncu küçük-burjuva ukalası nedeniyle ertelemeyeceğiz. Bu grup, ne ideolojisi, ne örgütü ve ne de gücüy-le muhababımız olabilir.

### Dürüst Devrimciler Bu Tasfiyeci-Provakatör Klike Karşı Koymalıdır

Çağrımız, halen bu gruba kanan dürüst insanlardır. Çünkü bu çete, tasfiye ve provokasyon uygulamalarının boyutunu daha da büyütme, dürüst, ilerici ve devrimcileri de bu oyunlarına alet etmek istiyor. İbrahim Kaypakkaya'nın anısını çoktan unutmuş olan bu klik, bugün onun da temsil ettiği direniş hattının karşısında düşmüş ve TC'den yana açık tavrını koymuştur. İşte dürüst ve namuslu olan, halkın birliğinden ve bağımsızlığından yana olan devrimciler, ilericiler, bu tasfiyeci klikli yalnız bırakmak, bu soysuzları kendi oyun ve kompoları içinde boğulmaya mahkum etmelidirler.

PKK bugün sizlerin çıkarlarınızı da temsil ediyor. Her dürüst ve namuslu insan bugün PKK saflarında yer alarak, sömürgecilğe karşı savaşa katılmaktadır. Partizan'ın başına çöreklenmiş olan tasfiyeci klik, halkımızın bu yönelişini engellemek istiyor. Bir kez daha bu örgütün saflarında yer alan dürüst devrimcileri ve sempati-zanlarını uyarıyoruz: Bu tasfiyeci-provakatör kliği yalnız bırakın. Kurtuluşunuzun yolunu gösteren, faşist sömürgecilğe karşı direnişin başını çeken PKK'nin mücadelesine destek olun, katılın.

Ulusal Kurtuluş Cephesi ve FKBCD ilkeleri doğrultusunda bu mücadeleyi desteklemek, içinde yer almak, onunla dayanışmak her devrimcinin, yurt-severin, demokratın görevidir.

— Zafer, PKK önderliğinde savaşan halkımızın olacaktır!





## Körfez savaşında yeni aşama Füzeler Savaşı

Sekizinci yılını dolduran İran-Irak savaşı kara, deniz ve havada devam ediyor. Şubat sonlarında

başlayan ve 10 Mart'a kadar devam eden füze savaşında İran 30, Irak 67 füze kullandı. Şimdiye kadar üstün Irak hava gücünün saldırılarına karşı İran, misilleme amacıyla Çin yapısı olduğu öne sürülen ve karadan karaya fırlatılan Stringer füzelerinden kullanıyordu. Irak'ın kullandığı füzelerin 600 km menzilli ve 450 kg. 'lık başlık taşıyan, tahrip gücü yüksek Sovyet yapısı Saud-B füzeleri olduğu öne sürülüyor.

İran, roket saldırılarını Bağdat ve Basra'ya yaparken; Irak, Tahran'ın yanı sıra Sanandaj gibi Kürdistan şehirlerini ve Kum gibi Şiilerce kutsal sayılan kentleri de hedefledi. Saldırıların hedefi genellikle sivil halktı. Irak'ın füze saldırılarında birkaç yüz insan öldü.

Birleşmiş Milletler'in yanı sıra, SSCB ve daha birçok güç, taraflara füze saldırılarını durdurmaları için çağrıda bulundu. İran, çağrıları olumlu karşıladı. Irak ise, 11 Mart tarihine kadar saldırılarını sürdürdü. İran'ın Birleşmiş Milletler'deki temsilcisi Muhammed Mahalati, yaptığı açıklamada, "Güvenlik Konseyi'nin 598 sayılı kararı için Genel Sekreter Perez de Cuellar ile işbirliğine hazır olduklarını" söyledi. Sözkonusu karar, 24 Temmuz 1987 tarihli; taraflara savaşı durdurmaları ve savaş öncesi sınırlara çekilmeyi öneriyor. İran, kararda değişiklik yapmayı istiyor. İran'ın esnek tutumuna karşılık Irak, "İran barış masasına oturmaya kadar saldırılarını sürdüreceğini" açıkladı.

İran kentlerine yapılan füze saldırısı, İran'da Sovyetler Birliği aleyhtarı gösterilere yol açtı. Tahran'da yapılan gösterilerde, Sovyetler Birliği elçilik binası da saldırı hedefi oldu. SSCB Dışişleri Bakanlığı, Moskova'daki İran temsilcisine bir protesto notası verdi.

### İRAN-IRAK SAVAŞININ YENİ BOYUTU NEYİN GÖSTERGESİ

Bu iki ülkenin savaşı, şimdiye kadar 1 milyon üzerinde insanın ölümüne ve iki ülkeyi de yeni baştan imar edebilecek bir ekonomik kayıba yol açtı.

Körfez savaşı tıkanma noktasına gelmiştir. İran'ın insan ve ekonomik kaybı daha büyüktür. Yine de, savaşta insiyatifi elinde tutmaktadır. Ancak bu, sonuca gitmek için yeterli olmamaktadır. İran'ın politik-askeri ittifaklardaki sekte tutumu, sonuca gitmesini önleyen önemli bir öğe. Irak'ın ekonomik ve insan kaybı ise rejimi tehdit ediyor. Irak, Körfez Arap gericiliği tarafından besleniyor. Irak'ın son füze saldırıları, yönetimin bu zor durumunun ifadesi. Irak, savaşı boyutlandırmak ya da en azından bölgesel savaşa dönüştürerek, İran üzerindeki baskıları artırarak iktidarını yaşatmayı hedefliyor. Füze saldırılarının, Arap alemindeki birlik eğilimlerini güçlendirdiği döneme denk düşürülmesi, özellikle Shultz'un Ortadoğu gezisiyle eşzamanlı olması bu nedendir. Irak, saldırılarıyla, İran'da savaş aleyhtarı havayı güçlendirerek, nisan ayı içinde İran'da yapılacak seçimlerin sonucunu da etkilemeyi hedefliyor.

### ABD'NİN SAVAŞI BAHAİNE EDEREK BÖLGEYE MÜDAHALE YÖNELİMİ

Müdahale hem siyasi, hem de askeri hazırlıklarda gözlemleniyor. Bir yandan Shultz, Ortadoğu gezisiyle işbirlikçilerini yoklarken, diğer yandan -başta Türk devleti olmak üzere- uydu rejimleri bütünlendiriyor. Türkiye, Mısır ve Suudi Arabistan askeri işbirliği bunun ürünüdür.

ABD, diplomatik alanda da İran'a baskı yapıyor. İngiliz "Observer" dergisi, "Reagan'ın özel bir temsilcisinin iki ülke arasında kesik bulunan diplomatik ilişkilerin yeniden kurulması için Tahran'a gideceğini" öne sürdü. ABD, diğer yandan İran'a olan silah ambargosunu sürdürüyor.

Dikkati çeken diğer bir gelişme, TC'nin İran üzerindeki baskılarını artırmasıdır. Mart ayı başlarında Türkiye Başbakanı Turgut Özal Tahran'a gitti. TC, savaşın mevcut durumuyla bitmesi için İran'a baskı yapıyor. TC, temel korkusunun Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi olduğunu açık söylüyor. Söylemekle de kalmıyor, baskı yapıyor, hazırlanıyor. İran'ın verdiği güvencelerle tatmin olmuyor. TC'nin tarafsızlık adına sömürgeci-statüko taraftarlığı İran'ı etkiliyor. Türk devleti, ABD'nin son askeri yönelimleriyle bütünlük içinde hazırlıklarını artırıyor.

Gelişmeler, önemli oranda Kürdistan gerçeğine bağlı olarak, İran-Irak savaşının bölge statükosunu zorlayacağı ve tarafların durumu lehlerine çevirmek için hazırlıklarını arttıracaklarını gösteriyor.



İran kara savaşlarında insiyatifi elinde tutmasına rağmen artık büyük çaplı kara savaşları yapılmıyor

## ABD'nin Panama Oyunu

### Kim kimden yana?

Panama krizi, ulusal savunma kuvvetleri komutanı General Manuel Noriega'nın ABD tarafından istenmeyen adam ilan edilmesiyle başladı. CIA, Noriega'nın ABD'ye eroin sokan şebekenin içinde olduğunu ileri sürüyor.

Küçük ülkenin 22.000 kişilik ordusu Noriega'ya bağlı. Ülkede devlet başkanı ve parlamento olmasına rağmen, ülkenin en güçlü kişisi Noriega. Noriega, "CIA'nın üç yıl önce Nikaragua'yı işgal için Panama'yı sığınak olarak kullanmayı önerdiğini, buna karşı çıktığı için suçlandığını" söylüyor.

Panama hükümeti, ABD'nin çağrısına uyarak Noriega'yı görevden almaya çalıştı. Fakat baskın çıkan, Noriega oldu. 26 Şubat tarihinde, 67 üyeli yasama meclisinde yapılan oylamada, 38 üyenin oyu ile devlet başkanı Eric Arturo Delvella görevden alındı. Seçim günü Noriega'ya bağlı ordu ve polis birlikleri başkentin tüm önemli noktalarını tuttular.

Panama'nın ABD'deki eski büyükelçilerinden olan Delvella,

başkent Panamá City'deki bir ABD askeri üssüne sığındı. Delvella, bir ABD televizyonuna yaptığı açıklamada, "ABD, kimden yana olduğunu açıklamalıdır" diyerek, Noriega'ya karşı desteklenmesini

için baskılarını arttırdı. George Bush, "ABD'nin Panama'daki çıkarlarını korumak için herşeyi yapmaya kararlıyız" tehditinde bulundu. ABD büyükelçisi Arthur H. Davis, "Noriega yönetimini tanımadıklarını" alanen açıkladı. Reagan'ın -CIA-Pentagon planının bir parçası olan-, "ABD'nin herhangi bir işgal planının olmadığı" açıklaması, yapılanlarla çelişiyor. Panama'daki ABD üslerinde alarm var. ABD, Panama'daki mal varlığını dondurma kararı aldı. Panama'da resmi para olan ABD dolarının piyasadan çekilmesiyle, bankalar kapanmaya başladı.



Noriega yeni devlet başkanı Solis Palme (orta, sol)

Noriega, ABD'nin boykotuna, bankaları

istedi. Delvella, Noriega yönetimini askeri dikta olmakla suçlayarak, halkı genel greve çağırdı; ayrıca bir de sivil hükümet kurduğunu açıkladı.

Noriega ise, ABD'yi ülkenin içişlerine karışmakla; Delvella'yı da aracı olmakla suçladı. Noriega, ABD'ye Panama'daki mal varlığı konusunda güvence veremeyi de unutmadı.

Öte yandan, Panama'da 10.000 asker ve 20.000 görevli bulunan ABD, Noriega'yı devirmek

millileştirmekle karşılık veriyse de, bir hafta içinde kararını geri aldı. Muhalefetin çağrısıyla gelişen genel grev, tam başarılı olmadıysa da, yer yer grevler ve gösteriler sürmektedir. Noriega ile ABD arasından kalan Panama'nın dünyanın çeşitli ülkelerindeki diplomatları da bölünüyor.

Bütün dünya Panama bunalımını ve ABD'nin çirkin oyununun bundan sonraki adımlarının neler olacağını ilgi ve tikinti ile izliyor.

## İrkçi Güney Afrika Yönetimi, Halk Direnişi Önderlerinden Rahip Tutu'yu Tutukladı

Faşist Botha yönetimi, mart ayının başlarında geniş halk kesimlerinin katıldığı bir yürüyüşte, aralarında rahip Desmond M. Tutu'nun da bulunduğu çok sayıda din adamını ve göstericiyi tutukladı. Parlamento'ya doğru olan yürüyüş, ırkçı rejimin getirdiği sert yasalar ve önlemleri protesto amacıyla yapıyordu.

1984'te Nobel Barış Ödülü'nü almış olan ve dünyaca tanınan Anguzon kilisesinin baş rahipliğini yapan Tutu'nun tutuklanması, dünya çapında ırkçı-faşist rejimin bir daha kınanmasına yol açarken, tutuklanmayı duyan binlerce Güney Afrika'nın sokaklara dö-

külerek, gösteri yapmalarına yol açtı.

İrkçi rejim, gösterilen tepkinin büyüklüğü karşısında gerilemek ve Tutu'yu serbest bırakmak zorunda kaldı. Halk muhalefetine radikal kanatlarına göre barışçıl mücadeleyi temsil eden Tutu, serbest bırakıldıktan sonra yaptığı açıklamada; saldırının sadece kendisine değil, 12 milyon Güney Afrika Hristiyanına karşı yapıldığını açıkladı.

İrkçi rejim, gittikçe daha da gelişen silahlı halk muhalefeti yanı sıra, kiliseleri de kapsayan geniş bir demokratik muhalefetin gösterileriyle de karşı karşıyadır.

### Panama'nın Kimliği

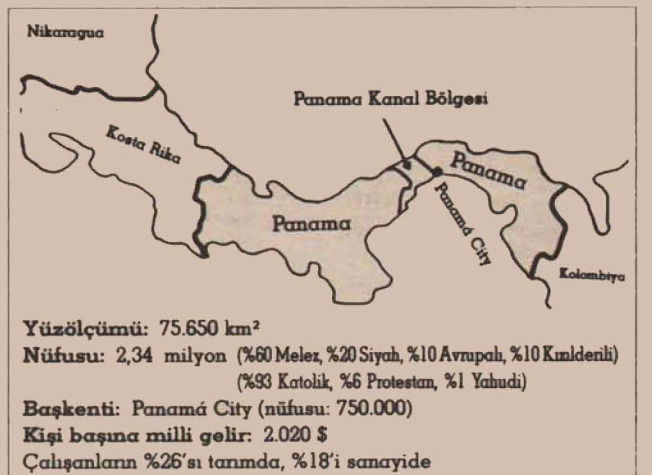
2,34 milyon nüfuslu küçük ülkenin ekonomik ve siyasal yaşamı üzerinde, diğer Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi, tümüyle ABD egemen. Panama, CIA'nın bölgedeki karargahı ve askeri operasyonlarının merkezi durumunda. Çoğu Panama devlet ve ordu başkanları bu çarkın birer parçası durumunda.

Noriega da bunlardan biri. Panama'da ABD'nin büyük istihbarat tesisleri bulunuyor. Noriega, Küba ve Nikaragua ile ilgili bilgileri CIA'ya aktarıyor. Aynı zamanda Sandinistalara da yardım ediyor. Bunun yanı sıra, büyük eroin kaçakçılığına yer veriyor. Kanalin statüsü üzerine Sovyetler Birliği'ne bilgi verdiği ve Nikaragua Sandinist yönetimiyle ABD'yi rahatsız edici ilişkilere girdiği ileri sürülüyor.

ABD'nin Panama'daki en önemli varlık gerekçesi, 1915'te ulaşılma açılan ve Atlantik Okyanusu ile Büyük Okyanusu birleştiren Panama Kanalı. Kanal üzerindeki ABD kontrolü, ABD ile Panama halkı arasındaki temel gerginlik, aynı zamanda ulusal hareketlenme konusu.

1969-81 yılları arasında Panama devlet başkanlığı yapan Omar Torrijes, kanalı millileştirmek için bir ulusal kampanya başlattı. Kampanya olumlu sonuç verdi. 1979'da Carter ile Torrijes arasında varılan antlaşma ile, kanalı 1.000 km<sup>2</sup>'lik kısmı Panama devletinin denetimine geçti. Yine bu antlaşmaya göre, 1999 yılında kanalı yönetimi, tümüyle Panama'nın denetimine girecek.

ABD, antlaşmaya uymak için Panama'da "demokratik (!)" sivil bir yönetimin varlığını şart koşuyor. Diğer yandan ABD, Panama'nın Latin Amerika barış planına dahil olmasına ve Nikaragua ile ilişkilerine tepki duyuyor ve ulusal gösterilerin gelişebileceğinden korkuyor.





2 ve 3 Mart tarihleri arasında Belçika'nın başkenti Brüksel'de NATO ülkelerinin devlet başkanları, başbakanları ve dışişleri bakanlarının katıldığı bir zirve gerçekleştirildi. NATO toplantısına, NATO Genel Sekreteri Lord Carrington, ABD Başkanı Ronald Reagan, Norveç Başbakanı Gro Haarlem Brustland, Portekiz Başbakanı Anibal Cavaco Silva, İspanya Başbakanı Felipe Gonzalez, Türkiye Başbakanı Turgut Özal, İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher, Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterrand, Belçika Başbakanı Wilfried Mortens, Kanada Başbakanı Brian Mulroney, Danimarka Başbakanı Paul Schlueter, Fransa Başbakanı Jacques Chirac ve Federal Almanya Başbakanı Helmut Kohl'un yanı sıra, bu ülkelerin dışişleri bakanları ile üst düzey yöneticileri katıldılar.

Şu ana kadar yapılan NATO toplantıları içerisinde en fazla önem atfedilen bir toplantı niteliği taşıyan Brüksel Mart buluşması, bizi de yakından ilgilendiren sorunları tartıştı. Türkiye'nin önemle üzerinde durarak gündemleştirdiği sorunlar, NATO toplantı sonuç bildirgesinde de üstü kapalı bir şekilde yansdı. Biz buna kısaca, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı NATO engeli veya faktörünün de çıkarılması diyebiliriz. Gerçi, NATO şimdiye kadar bu sorun karşısındaki duyarlılığını çeşitli biçimlerde dile getirmiş ve sorunun ciddiyeti karşısında, ne yapılması gerektiği hususunda Türkiye'ye çeşitli dayatmalarda bulunmuştur.

Toplantının bir gündemi ise, INF antlaşması (orta ve kısa menzilli füzelerin kaldırılması antlaşması) ile, ABD ve SSCB arasında yapılan nükleer silah indirimi karşısında, Avrupa'nın durumu ve NATO'nun yeni belirleyeceği stratejisidir. Nükleer silahların modernizasyonu meselesinin de gündeme getirildiği toplantıda, NATO'nun "esnek mukabele" ve "nükleer caydı-

## NATO Toplantısı, Basra Körfezi ve Türkiye

ricılık" stratejisinden vazgeçmeyeceği, sonuç bildirgesi ile açıklandı. Avrupa'nın ve Türkiye'nin gündeme getirdiği, "NATO bize taahhüt ettiği görevleri yerine getirecek mi, getirmeyecek mi" sorusu ise, "hepimiz birimiz için, birimiz hepimiz için" ifadesi ile cevaplandı. Avrupa ülkeleri olsun, Türkiye olsun taahhüt edilen görevlerin yerine getirilmesi ile, ABD'yi hedefliyorlardı. Çünkü bu konuda, ade-

NATO zirvesi için gitti. Tabii bu bir tesadüften çok, NATO'nun en son olarak, gelişmeleri yerinde öğrenip, tavır belirlemesine hizmet etmesi amacıyla gerçekleştirilmiş bir ziyaretir.

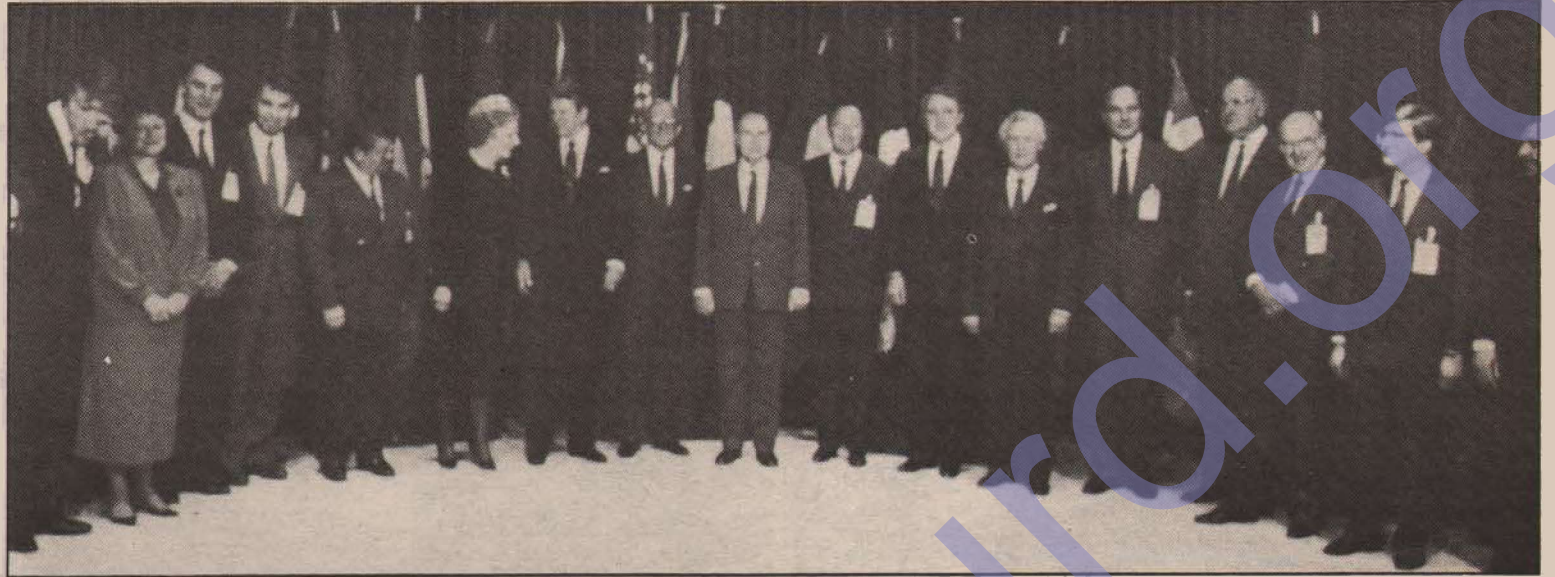
Wohlstetter Doktrini'ne göre, günümüzde NATO için en önemli alanlardan biri Basra Körfezi'dir. Wohlstetter, daha önce yaptığı bir konuşmada, "NATO ittifakının Güney kanadı Fulda Boşluğu (\*) haline gelmiştir" der.

gelmektedir.

NATO içerisinde en önemli rolü ise, bu bölgeye yönelik olarak Türkiye üstleniyor. Türkiye, hem bu bölgeye yakın olması, hem de büyük bir askeri güce sahip olması nedeniyle, bu rolü oynama bakımından diğer NATO üyesi ülkelere daha elverişli bir konumda bulunuyor. Bütün bu koşullar biraraya gelince de, Türkiye'nin bu rolü oynaması kaçınılmaz oluyor. Türk burju-

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi gibi bir direniş gücü ile karşı karşıya bulunmaktadır. Kürdistan'da yoğunlaşarak devam eden gerilla savaşını durdurmak bir yana, güçlenmesinin bile önüne geçememektedir.

Bu gelişmelerin bir sonucudur ki, faşist Başbakan Turgut Özal, NATO zirvesinde, "Türkiye'nin doğusunu" koruma taahhüdünü almaya çalıştı. Türkiye'nin doğusu demek ile nerenin kastedildiği bilinmektedir. Türk burjuvazisi, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı



ta hepsi elini açmış, ABD'den sadaka dilenecek bir durumdadır.

ABD ise, NATO'nun kuruluşunda kabul edilen 52. maddeyi bir kez daha yineleyerek, söz konusu ülkelere karşı görevlerini yerine getireceğini taahhüt etti.

NATO toplantısının gündemi tabii ki yalnız bu sorunla bitmiyor. Birçok sorunun yanı sıra, esas olarak Basra Körfezindeki gelişmeler üzerinde durulduğu da dikkaten kaçmadı. Türk Başbakanı T. Özal, toplantının hemen öncesinde İran'a resmi bir ziyarette bulundu. Tahran'da sürdürdüğü temasları tamamlanır tamamlanmaz Brüksel'e

Buradan hareketle de, NATO'nun stratejisini Doğu Almanya'dan veya onun üzerinden gelecek saldırıdan çok, Basra Körfezi'ni elde tutmaya göre oluşturmasını önerir.

Bu stratejiye göre, Basra Körfezi'nin elde tutulması ve bu alanda NATO'nun aleyhine olan gelişmelerin durdurulması büyük bir önem taşımaktadır. Hiç kuşku yok ki, NATO, bugün bu alanı elde tutmak için büyük bir çaba harcamaktadır. ABD ile İran arasında başgösteren çatışmalara daha sonra sırası ile İngiltere, Fransa, Federal Almanya vd. NATO üyesi ülkelerin de katılması, bu çabaların birer parçası olarak gündeme

vazisinin de böyle bir rolü oynamakta çıkarı var. Bunu da gözardı etmemek gerekir. Musul-Kerkük üzerinde öteden beri var olan emelleri de dikkate alındığında, Türk burjuvazisinin bu işe büyük bir hevesle girişeceğini tahmin etmek zor değildir.

Türk faşist sömürgeci rejimi de bugün bu rolüne dört elle sahip çıkmaktadır. Ancak, bu rolü istediği gibi oynaması önünde engeller var. İran'la bir türlü istediği tarzda bir ilişki kurmaktan uzak bulunuyor. Yine, Suriye ile anlaşmazlığı devam ediyor; Irak üzerinde istediği sonuçlara varmış değil. Bütün bunlardan daha önemlisi ise,

NATO'nun desteğini almak istiyor. Bunu, Basra Körfezi'ndeki görevini tamamlamak için de kaçınılmaz bir koşul olarak görüyor. NATO toplantısında sonuç, Türk Başbakanının dayattığı bu gerçeklerin NATO tarafından da görülmesi ve Türkiye'nin korunması görevinin her koşul altında yürütüleceğini taahhüt etmesidir. NATO toplantısı sonuç bildirgesinde bu konuya ilişkin açıklamalar da, genel değinme niteliğinde de olsa yer aldı.

(\*) *Fulda Boşluğu: Almanya'da bir bölgenin adından yola çıkılarak oluşturulmuş deyim. Bunun anlamı ise, saldırı için en elverişli olan alan demektir.*

ABD hükümeti, FKÖ'yü (Filistin Kurtuluş Örgütü) terörist ilan ederek, örgütün New York'taki bürolarını kapatması, tüm dünya ülkelerinin tepkisini aldı. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nda yapılan oylamada 1'e karşı 143 oyla, FKÖ'nün Birleşmiş Milletlerde temsilci, dolayısıyla New York'ta büro bulundurma hakkı olduğu kabul edildi. ABD temsilcisi, oylamaya katılmadı. Red oyu veren tek ülke İsrail oldu. Perez de Cuellar, konuyla ilgili yaptığı açıklamada, "FKÖ, Birleşmiş Milletler'de gözlemci bulundurma hakkına sahiptir. ABD, FKÖ'nün temsilcilik açmasına izin vermekle yükümlüdür" dedi. Teşhir olan ABD, kararında diretiyor. FKÖ'yu otonomi görüşmelerine oturtmaya yönelik ABD baskıları sonuçsuz kalıyor. Gelen baskılar üzerine, ABD Adalet Bakanlığının, büroları kapatmak için harekete geçmesi bekleniyor.

Öte yandan, 1 Mart'ta Tunus'un başkentinde Fransa, İngiltere, Yunanistan, İspanya ve Türkiye'nin büyükelçileriyle görüşen Yaser Arafat, bu ülke hükümetlerine, "ABD'nin FKÖ'yü Filistin halkının tek yasal temsilcisi olduğuna ve Filistin halkının devletini kurma hakkını yadsıdığını" içeren bir mesaj iletti.

## Filistin Halkı Uluslararası Alanda da Başarı Gösteriyor



Filistin gerillalarının Dimona otobüs baskını

### SHULTZ; ORTADOĞU'DAN BAŞARISIZ DÖNDÜ

Şubat sonlarında Ortadoğu'da Tel-Aviv, Şam, Amman ve Kahire'yi ziyaret eden ABD Dışişleri Bakanı George Shultz, Belçika'da katıldığı NATO zirvesinden sonra tekrar İsrail, Mısır, Ürdün ve Suriye yetkilileriyle görüşmek üzere Ortadoğu'ya gitti.

Shultz'un önerdiği Filistin sorunu ile ilgili çözüm planı şöyle; birinci aşamada, Cenevre'de uluslararası bir konferans topla-

nacak, bu konferansa İsrail ve Ürdün'ün yanı sıra, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi daimi üyeleri katılacak. FKÖ'nün katılamayacağı konferansta, SSCB'nin de rolü, gözlemciliği geçmeyecek. İlk adımda İsrail, Gazza'dan tümüyle, Batı Şeria'dan ise kısmen çekilecek. Burarlarda Filistinlilere dar bir idari özerklik verilecek. Planın ikinci adımında olacak görüşmeler İsrail, Ürdün ve idari özerklik temsilcisi Filistinliler arasında olacak ve kalıcı bir özerkliği hedefleyecek. Kudüs statüsü ise, bu

plana bağlı olarak, üç yıllık görüşmelerle Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin 242 sayılı kararı doğrultusunda çözüme kavuşturulacak.

ABD'nin, Camp-David ruhunu temsil eden planını Suriye ve FKÖ ilk günden reddettiler. Hafız Esad, "Öneriler hep aynı, sadece kelimeler değişmiştir, İsrail Araplarla barış istemiyor, teslim olmalarını istiyor" açıklamasında bulundu. Ürdün ve Mısır, planın yükü altına girmek istemediler. İsrail hükümeti de yaptığı açıklamada, planı red-

detti. Koalisyon hükümeti, seçimlerden önce bir karara varmak istemiyor.

Öte yandan, Filistin halkının direnişi sürüyor. Üç Filistinli gerilla Necef Çölü bölgesinde Dimona'daki bir nükleer tesiste çalışanları taşıyan bir otobüse saldırı düzenlediler. Saldırıda üç gerillanın yanı sıra, biri asker üç İsrailli öldü, 8'i yaralandı.

İsrail'de polislik yapan 1000 Araptan 250'sinin istifa etmesi Filistin direnişine yeni boyut kazandı. Tel-Aviv'de binlerce İsrailli, hükümeti, güttüğü uzlaşmaz ve baskıcı politikasından dolayı protesto etti. Son gelişmeler İsrail hükümetinin İşçi Partisi ve Likud Partisi kanatları arasında gerginliği iyice artırmış bulunmaktadır. Hükümetin Dışişleri Bakanı Şimon Perez, Washington'u ziyaret eden Yitzhak Şamir'in hükümeti değil, kendi partisini temsil ettiğini söyledi.

Sosyal-demokrat partilerin birliği olan Sosyalist Enternasyonal ise, Filistin sorunu görüşmek üzere toplanmaya hazırlanıyor.

İsrail fantom uçaklarının Güney Lübnan'da (Sayda'da) Ayn Helve ve Miye Miye mülteci kamplarını bombalaması, siyonist devletin teşhirini daha da yoğunlaştırmış bulunmaktadır.



Asıl adı Vissaryon Jozef Cugaşvili olan Jozef Stalin, 21 Aralık 1879'da Gürcistan'ın Gori kentinde doğdu. Ayakkabı tırmircisi olan bir baba ve köylü bir ananın çocuğu. Halkın sefalet içinde yaşadığı devrim öncesi Rusya'da Jozef'in çocukluğu da aşırı yoksulluk içinde geçti.

Dinin etkisi altında olan ailesi Jozef'in rahip olmasını ister. Stalin, ilahiyat okuluna altı yıl gider. Dersler Rusçadır. Stalin, anadili olan Gürcüceyi anasından öğrenecekti.

Rus toplumunun Çarlık istibdadından kurtulma çabaları dini okulları da sarmıştır. Sınıf ve ulus ezilmişliğini birden yaşayan, sefalet içinde büyüyen Jozef, çelik bir irade ve direngellik edinecekti. Anasının sevgili "Soso"su, Darwin'i okuduğunda henüz 14 yaşındaydı. Ama bu dini dünyasını altüst etmeye yetecek ve kesin yönünü seçmesine yol açacaktı. Stalin, artık bilimsel kitapları arar. Okulda bulamadıklarını şehirde çalışma yürüten devrimcilerden temin edecek ve kısa sürede okulda ilerici bir çevre kuracaktı. Jozef'in çalışmaları, okul idaresinin gözünden kaçmayacak, uyarı ve uzaklaştırma cezası alacak, nihayet okuldan kovulacaktı.

#### SAVAŞ HATTININ MİLİTANİ STALİN

Stalin denince akla gelen özellikler, en cesur pratik, devrimci ciddiyet ve hiçbir görev altında yıkılmamak olmalıdır. Stalin, okuldan kovulduktan sonra Tiflis'te illegal çalışma yürüten RSDİP gruplarına katılacak ve Rusya sosyalist hareketinde Gürcistan'ın ve özellikle Tiflis'in önemli odaklardan biri haline gelmesi önemli oranda onun büyük örgütçülüğüne bağlı olacaktır.

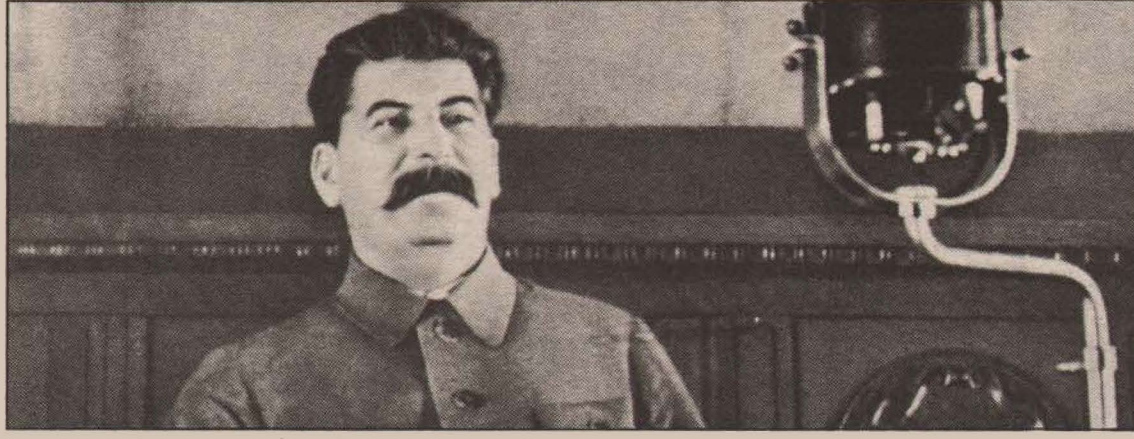
Stalin, Lenin'in Halkın Dostları Kimlerdir ve Sosyal Demokratlara Karşı Nasıl Mücadele Ediyorlar? adlı broşürünü okuduğunda Lenin'in görüşlerine sıkı sıkıya bağlanacaktı. Lenin'in yazıları, Stalin'deki güçlü örgütçülük ve propaganda özelliklerine daha da güçlü muhteva kazandırır.

Stalin, durmamak, hep ilerlemek ve eylem demektir. 1900 yılının 1 Mayıs'ında 500 kişilik bir işçi kitlesine yaptığı konuşma ilk kitlesel konuşmadır. Daha sonra 2000 kişilik bir gösteri daha düzenler. Stalin Çar polisinin hedefi haline gelmiştir, silahlı saldırıya uğrar ama yara almadan kurtulur.

Başyazarlığını yaptığı, Gürcü dilinde yayınlanan Brdzola (Mücadele) adlı gazeteyi çıkarır. Yönetici yetenekleri onu Kafkaslar komitesinin yöneticiliğine getirir.

Stalin, sık sık yer ve ad değiştirerek, Çar polisini atlatır. 5 Nisan 1902'de önder parti grubunun bir toplantısında yakalanır. Tutuklanma ve sürgün Stalin'in devrimci yaşamında fazlasıyla yer tutacaktı. İlk tutuklanmasında Stalin, diğer Rus devrimcileri gibi Sibiry'a sürülecekti. Burada Lenin'den bir mektup alacaktı. Stalin, bu anı anlatırken müthiş etkilendiğini yazar. Stalin için hapis tekrar kaçıştır. 4 Ocak 1904'te Sibiry'dan kaçır. Gürcistan'da tekrar devrimci çalışmaların başına geçer.

### 35. Ölüm Yıldönümünde Proletaryanın ve Ezilen Halkların BÜYÜK KOMUTANI STALİN



1902

1922



1922'de Lenin'le Gorki'de beraber

**Oportünizm ve tasfiyeciliğe karşı Bolşevik Disiplinin militanı; faşizm ve iç karşı-devrime karşı proletaryanın ve tüm Sovyet halklarının etrafında kenetlendiği büyük önder Stalin**



1945

Rus devrimcileri 1903'te ikiye bölünmüştür. Bütün bölgelerde bu ayrılık yaşanmakta, her bölgede ayrılıklar olmaktadır. Stalin, Bolşevikleri tutacak, Rus devrim tarihinde önemli yer tutan Alvabara adlı yeraltı matbaasını kurar. Bu basımında Rusça, Gürcüce, Ermenice ve Azerice çok sayıda bildirir, kitap, broşür ve gazete basılır.

#### LENİN'LE TANIŞMA

Stalin, Bolşeviklerin, devrim fırtınasının yaşandığı 1905 yılının Aralık ayında yapılan Tüm Rusya Konferansı'na katılır. Lenin'le karşılaşması burada olur. Stalin, artık Lenin'in sadık bir izleyicisi ve devrimci düşüncelerinin yılmaz bir bekçisidir. Stalin, Lenin'den o kadar etkilenecektir ki, onun için "... partimizin dağ kartalı" tanımını yapacaktı.

Stalin, 1905 devriminde aktif rol oynar. Çarlığa karşı mücadelenin yanısıra, Menşeviklere karşı da bir mücadele bürosu kuracak, ayrıca silahlı ayaklanma müfrezeleri örgütleyecekti. Stalin, Gürcistan ve Kafkaslar'da devrimci örgütlenmeyi o kadar sağlam örecektir ki, 1908-12 arasında tüm Rusya'da devrim ateşi 'söndüğü' halde, Gürcistan'da alev alev yanacaktı.

#### SÜRGÜN TANIMAYAN DEVRİMCİ

25 Mart 1908'de yakalanıp sürgün edilir. 1908 Haziran'ında tekrar kaçır. 23 Mart 1910'da tekrar yakalanan Stalin, 1911 yazında Sibiry'a'dan kaçır ve parti kararıyla parti örgütünde görev alır. Fakat çok geçmeden yine yakalanır.

1912'de Bolşevikler örgütsel olarak Menşeviklerden mutlak bir şekilde ayrılırlar. Lenin, bir temsilciyi sürgündeki Stalin'in yanına yollar. Stalin Bolşevik Partisi-MK'si Rusya Bürosu başkanlığına getirilmiştir. Stalin, sürekli kaçma planları yapar ve 1912 Şubat'ının çok soğuk bir kış günü kaçış gerçekleşir.

22 Nisan 1912'de Pravda (Gerçek) gazetesi Stalin başkanlığında yayınlanmaya başlar. Stalin, bir daha yakalanacak ve bir daha sürgünden kaçacaktı. Stalin, aynı yıl parti merkez toplantısına katılmak üzere yurtdışına çıkar. Stalin, Lenin'le beraber kaldığı birkaç aylık süre zarfında, Lenin'in yardımıyla Marksizm, Ulusal Sorun ve Sömürge Sorunu kitabını hazır-

lar. Bu tezle Stalin, SSCB'nin halklar topluluğu olarak kurulmasında önemli roller oynayacak ve ulusal sorun uzmanı olacaktı.

Lenin, Maksim Gorki'ye yazdığı mektuplarından birinde Stalin'in çalışkanlık ve yaratıcılığına hayranlığını dile getirecek, onun için "yanımda harika bir Gürcü var" diyecekti.

Petersburg'a dönen Stalin, parti MK'ne sızan ajan Manalovsky'nin ihbarıyla 1913'te tekrar yakalanacaktı.

Ekim Devrimi patlak verdiğinde, Stalin Sibiry'a'da sürgündedir. Şubat 1917 burjuva devrimiyle Stalin, Petersburg'a döner. Kamenev'le beraber Pravda'nın ve Bolşevik örgütlenmesinin başına geçer.

Menşevikler ve Sosyalist Devrimciler, devrimi burjuva aşamada bırakmak isterler ve emperyalist bir politikaya yönelirken, Lenin, Nisan Tezleri'yle, sosyalist devrimi öngörür.

1917'de toplanan Bolşevik Partisi Tüm Rusya Kongresi'nde Stalin, Politbüro'ya seçilir, aynı zamanda partinin üç sekreterinden biridir. Gerçekte ise Stalin, 1912'den itibaren pratik merkezin başındadır. Ayaklanma zamanı geldiğinde Stalin, oluşturulan Savaş ve Ayaklanma Komitesi'nin başındadır.

1917 Ekim Sosyalist Devrimi ile oluşturulan ilk Sovyet hükümetinde Stalin Milliyetler Komiserliğini yapar. Böylece Stalin, SSCB'nin oluşturulmasında temel rollerden birini oynar.

1917-21 iç savaşında karşı-devrimin bastırılmasında Stalin eşsiz örgütçülüğü ve komutanlığı ile Lenin'le beraber belirleyici rol oynar. Troçki'nin savaş cepesindeki tahrifatlarını Stalin öder. Stalin'in öncülüğüyle, başkanlığına Cerjinski'nin getirildiği ÇEKA (Olağanüstü Hal Komisyonu) kurularak karşı-devrimci çetelere yaşam hakkı tanınmaz.

1924'te Lenin, bir Sosyalist-Devrimcinin kurşunlarıyla yaralanıp sonradan öldüğünde, yük ve sorumluluk Stalin'in omuzlarına biner. Stalin, sadece açık karşı-devrime değil, parti içinde devrimi geri çekmek isteyen Troçki'ye ve uzantılarına karşı da başarılı bir sınav yürütür.

Kendi deyimiyle Stalin, Lenin'in sadece bir izleyicisi ve Leninizmin uygulayıcısıydı. Stalin'in öncülüğündeki SSCB ve Komünist Enternasyonal'in desteği ile dünyanın çoğu halkı emperyalist ve sömürgeci esaretin zincirlerini kırdılar. Stalin yaşamı boyunca, enternasyonalist dayanışmayı en güçlü şekilde temsil etti.

1939'da Hitler faşizmi, diğer emperyalist ülkelerin himayesiyle SSCB ve dünya ezilen halklarına saldırınca, yine sosyalist anavatanı ve dünya demokrasisini korumak Stalin'in başkanlığındaki Sovyet Kızıl Ordu'su ve Sovyet halkının omuzlarına bindi. Sovyet halkları on milyonlarca evladını kaybetti, ama savaştan zaferle çıkan sosyalizm oldu. Bu zaferin en önemli payı kuşkusuz sarsılmaz komutanı Stalin'e aitti.

6 Mart 1953'te Stalin öldü, ama ardında yaşayan ve gelişen bir sosyalizm, halkların enternasyonalist kardeşliği, militan sosyalist kişiliği, engin bir devrimci deneyi, sarsılmamayı, ateş hattında militanlaşmanın eşsiz bir örneğini bıraktı.



## KAWA EFSANESİ

Newroz deyimi Kürtlerde yeni gün anlamına gelen nûrojdan türetilmiştir ve yeni gün anlamında kullanılır. Bu yeni günün anlamı nedir? Yüzyıllar önce, M.Ö. 612 yılında, kölecî bir imparatorluk olan ve zulümkarlığı ile meşhur Asur imparatorluğunu yıkan ve bu imparatorluğun başkentini Demirci Kawa önderliğinde ayaklanarak yerle bir eden Kürtler, yeni bir günün doğmasını da birlikte getirdiler. Bu, köleliğin sona erdiği, özgürlük dolu günlerin açıldığı bir dönemdir. İşte bu yeni günü ifade etmek için, bu güne Newroz adı verildi.

Her yıl 21 Mart geldiğinde ateşler yakılarak, Newroz bayramı kutlanır. Ateş yakma geleneği ise, Kürtlerin Aryen (ateş) asıllı olarak kendilerini kabul etmelerindendir. Ateş, Kürtlerde kutsaldır. Ateşe tapılır. İşte, tarihin o döneminde Kürtler bugünü dev ateşler yakarak kutlarlar. Aynı şekilde Ortadoğu halkları da Kürtlere minnetarlıklarının bir sonucu olarak, ateş yakarak bu günü kutlarlar. O günden bu güne, Kürtler ve Ortadoğu halkları, her 21 Mart'ta ateş yakarlar.

Newroz'un asıl gelişimi ve doğuşu böyledir. Ama bu masallara da konu olmuş ve mitolojik masallarla da anlatılmaya başlanmıştır. Asur'un başı olan Dehak'ın zalimkarlığı, zulmü ile Kawa'nın direnişi bu masallarda dile getirilir. Sonucu aynı olsa da, iki türde masal anlatılır. Birinde Dehak amansız bir hastalığa yakalanır, diğerinde ise omuzlarında iki tane zehirli yılan çıkar. Her ikisinde de Dehak'ın genç insan beynine ihtiyacı vardır. Dehak genç insan beyinlerini ise Kürtler arasından bulur. Her gün iki genç kendisine kurban edilir. Beyinler, bir masalda Dehak'a, diğerinde ise yılanlara yedirilir.

Her gün iki gencin götürülmesi halkta büyük bir tepki doğurur. Herkes bu Dehak belasından kurtulmaya çalışır. Ama kimse ne yapacağını bilmez. Zulüm öyle boyuta gelir ki, artık dayanılmaz bir hal alır. Sıra Demirci Kawa'nın oğluna gelir. Kawa'nın bir tek çocuğu vardır. Çocuğunu önce vermek istemez. Fakat başka çaresinin olmadığını da düşünür. Derken, Kawa bunu Dehak'tan kurtulmanın fırsatı olarak görür.

Çocuğunu vermeyi kabul eder, ama bir şartı olduğunu söyler. Bu ise, oğlunu kendi eliyle kurban edip, Dehak'a sunmaktır. Kawa'nın amacı saraya girmektir. Saraya girdikten sonra da Dehak'ı öldürecektir. Dehak, Kawa'nın bu isteğini duyunca, bunu bir hürmet sanıp, hemen kabul eder.

Demirci Kawa bu düşüncesini halka da açar ve saraya ancak böyle girebileceğini söyler. Halkla işaretleşir. Eğer Dehak'ı öldürmeyi başarır, sarayın balkonundan ateşle işaret vereceğini belirtir. Bu konuda anlaşılır.

Ve gün gelir, Kawa çocuğunu alarak saraya gider. Çekicini de birlikte götürür. Derken, Dehak'ın odasına alırlar. Kawa burada Dehak'a hürmet için geldiğini ve çocuğunu ona kendi elleriyle bahşedeceğini söyler. Tabii, Dehak, bütün olup bitenlerden habersizdir. Kawa'nın planlarını bilmemektedir. Kawa bir fırsatını yakalayarak, Dehak'ın başına çekicini indirir. Dehak'ın beyni parçalanır ve ölür.

Sarayın etrafını halk kuşatmıştır bile. Kawa'nın işaretini beklerler. Sarayın balkonundan ateşle birlikte Kawa görülür ve isyan patlak verir. Halk saraya yürür ve zulüm kalesini yerle bir eder.

Aynı gün bütün Kürdistan'da ateşler yakılır. Özgürlüğe ulaşmanın sevinci yaşanır, törenler düzenlenir, bir bayram gibi her yerde kutlanır. İşte o günden bu güne kadar her 21 Mart ateşler yakılarak kutlanır. Kawa'nın Dehak'ın başına indirdiği çekici ile halkımız da bu bayramlarda örs üzerinde kendisini döverek çelikleştirir.

### NEWROZ Ü AR

Rojek wekî çin û nivîşt  
Ew hat kolan tev dil birîşt  
Kawa rêzanê rast tuyî  
Bê-olê me Dehak te kuşt

Newroz tu tev çare û hoz  
Lewra divê bo gel pîroz  
Pir zorspas Kawayê bav  
Kurd bûn enî bilind û poz

Nêrgîz vebû got tev buhar  
Pîroz li we gelên hêjar  
Newroz azadî bo Kurd  
Lewma bo me liv û kar

Newroz tu stêrkek li jor  
Newroz xwînî rengê te sor  
Ey bavê Kawa, partîzan  
Kurd nagihên bê hêz û zor

Newroz te wek rojê hilat  
Şewqa xwe da gora jêhat  
Gora serleşkerê me bûnê  
Serdarê me Kawa-xebat

Newroz û ar cejnên me ne  
Rindî û qencî ji me ne  
Herdem bo aşitî bangdikin  
Lê ew ku bi şer em hene

Newroz buhar cejna me Kurd  
Ma man nezan em tev bi derd?  
Na na! Kawayê mêr  
Xortê te bûn pêşmerg û merd

Buhar ketî Newroz jî hat  
Kebaniya Kurd nan dipat  
Xortno ji xew rabin hemû  
Perwer bibin ji bo welat

Kurdîstana bîr û bawer  
Ew tê dîtin bi ceng û şer  
Newroz li te xorto pîroz  
Dengê welêt tu bîne der

Tevde dibên çiya û kaş  
Bijî perwer Kawayê baş  
Em xort û keç tev dibên  
Gustîlk evîn bo me tu qaş

Kawa tu naçî namirî  
Şikêrên te nav agirî  
Serdarê xurt bo me tuyî  
Jêhat û bavpîr û serî

Cejna me Newroz tim hebê  
Bîna gûlan bêhna xwe bê  
Tevhev bidin em Kawa soz  
Roja me Kurdan dûr nebê

## ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

## VAYE NEWROZ DÎSA HAT

Avê çemên toxumînim, çiku bilbil dixwîn  
Îsal serhev dibînim, wek wê rojê nabînim  
Heyva serê buharê, bistûyekê Adarê  
Vebûye pelê darê, Mazlum ji bîra me narê  
Berfa sipî kalûbuz, çiyayê sipî kalûbuz  
Va bûye îro Newroz, cejna we Kurdan pîroz



Yeni bir Newroz dönemine daha girdik. Halkımızın olduğu kadar, Ortadoğu halklarının da kutladığı Newroz bayramı, bugün anlamını daha da güçlendirmiştir. Biz her Newroz'u apayrı bir duygu ile karşılamaktayız. Bundan daha 10 yıl önce Newroz'un anlamı bizim için neydi, bugün anlamı nedir? İşte bütün bunları düşündüğümüzde Newroz'un derinleşen anlamını görüyoruz. 21 Mart 1982'de Mazlum DOĞAN'ın Kawa'laştığı Newroz, 1985 21 Mart'ında ERNK'nin ilanı ile daha bir kıza bürünmüş, 1986 Mart'ında ise, şehitler şehidi Agit'in şahsında halkımızın özgürlüğü için şahlanışına ve ihanetin üzerine yürütmesine tanık olmuştur.

Her Newroz, bahara açılan ve toprağın altından hızla gün yüzüne çıkan çiçekler gibi, bizim umudumuzu tazelemektedir. Bahar gelince nasıl ki, çiçekler toprak altında saklı tuttukları özgürlük aşkı ile gün yüzüne çıkıyorlarsa, halkımız da her Newroz'da tıpkı bu çiçekler gibi gün yüzüne çıkmak için her baharda umudunu tazeler.

Newroz, bizde bahara açılmanın, yeninin de adıdır. Kışın beyaz örtülerini kaldırdığı, eriyen kar sularının yükseklere vadilere doğru aktığı ve yeşilin başını uzattığı dönem, Newroz'un, yani baharın başlangıcıdır. Bizde baharın da başlangıcı olarak 21 Mart alınır. 21 Mart geldiğinde havanın iklimi değişir, ılık bahar havası her tarafı sarar. Doğada ve yaşamda bir canlılık, bir hareket başlar. Bir gün öncesine kadar adeta nefes

bile alınmadığı sanılan havadan geriye eser bile kalmaz. Kışın yorgun ve durgun insanları baharda birden canlanır, her taraf cıvı cıvı olur.

21 Mart günü gelip de çatığın da kimseyi evinde oturur görmezsiniz. Herkes kırlara koşar. Doğa beyaz gelinliğini çıkarmış ve rengarenk giysilerini giymiştir. İnsanlar ise, yerinde durmazlar, kimi dağlara çıkar, kimi kırlara açılır, kimi hayvanlarını dışarı salar. Her yerde bir canlılık olur. Doğa bugün bambaşka olur. Adeta her şey kışın acısını çıkartırcasına dışarı açılır, hareketlenir.

Kürdistan kışlarını bilmeyenimiz yok gibidir. Yaşam bir odanın dışına taşmaz. Kırsal alanda böyledir. En fazla hayvanlara yem vermek için dışarı çıkar. Her taraf bembeyazdır. Bu kışlar, bizde her yıl aynı şekilde yaşanır. Bütün ev ahalisi bir odaya toplanır. Kış günlerini atlatmak için ocağın başında toplanır, oyunlar oynanır, masallar, hikayeler anlatılır. Ama hep bir gün baharın geleceği umudu ile insanlar yaşarlar. Artık her şey baharın bir an önce gelmesi üzerine kurulur. Konuşmaların büyük bölümü hep "bu habar başka olacak baharda çok işimiz olacak..." sözleri ile başlar ve devam eder. Kürdistan'da kışın doğa güçlüdür, insanları içerde kalmaya mahkum eder, ama bahar bambaşkadır. İnsanlara büyük nimetler verir. İşte, bundan dolayı bizde kış, yeni bir bahara hazırlık ve yeni bir baharın gelişi ve müjdecisidir. Bunun için, bizde

kış daha anlamlıdır. Kıştan nefret edilmez, ama bu mevsimde umutlar toplanır, biriktirilir. İnsanlar öyle bir duygu ile dolar ki, onları tutmak zorlaşır. En büyük sellerden daha çok çağlamaya hazırdırlar. İçlerine adeta bir atom bombası kadar güç yerleştirilmiş denilse, abartma olmaz. En büyük patlama gücünün insanda olduğunu bilmeyen yoktur sanırız.

İşte, yeni bir 21 Mart daha geldi. Ülkemizden biraz uzakta olsak da, bu duyguların ne demek olduğunu çok iyi biliyoruz. Belki aynı koşulları bugün halkımızla yaşamıyoruz ama onların özlem ve duygularının en derinden paylaşıyoruz. Baharın gelişi, şimdiden tatlı kokularını ülkemizin üzerine salarak, kendini müjdelemektedir. Baharın ilk şafak ışıkları, o güzelim dağlara ve kırlara kendini salmış, beyaz örtüye son kalk işaretlerini vermektedir.

Bu Newroz, bizim duygularımızı daha canlı kılıyor. Halkımızın bir volkan gibi patlamaya hazır oluşuna, gerillalarda aynı duygu ile katılıyorlar. Bu bahar, bir önceki bahar gibi, halkımızın doğa ile kucaklaşmasına, buluşmasına ve bağımsızlık savaşçıları ile daha da bütünleşmesine hizmet edecektir. Tıpkı, bundan yıllar öncesi gibi, zalim Asur despotluğuna karşı, olduğu gibi. Bir bahar günü, yeni bir güne açılırken Kawa, Med kabile ve aşiretlerini ayaklandırmış ve zulmün kalesi olan Dehak'ın üzerine sürmüştür. Kalenin yerinde yıkıntı taşlardan başka bir şey kalmamıştır.

Kürdistan tarihinde birçok isyan, başlama dönemi olarak baharı seçmiş ve 21 Mart'ta ilk isyan kıvılcımları tutuşturulmuştur. Yıllar önce Asur'a karşı verilen savaş, daha sonraları da yeni egemenlere karşı devam etmiştir. Dersim isyanı da 21 Mart akşamı Laçık Köprüsünün havaya uçurulması ile başlamıştır. Neden hep bahar, baharda da 21 Mart seçilmiştir?

Kürt halkı 21 Mart'ı yeniyi, güzele, bahara ve özgürlüğe açılmanın başlangıcı olarak almıştır. Bunun için, her bahar, bu duyguya öncülük etmiştir. Baharın bu öneminden dolayı da isyanlar bu tarihe denk getirilmek istenmiştir. Kürtler bunun için baharı bir uğur, bir bereket mevsimi olarak da görür. Baharda yapılan işlerin daha düzgün ve kolay olduğu söylenir. İnsanlık yaşamı için baharın anlamı biliniyor, Kürtlerde ise bunun anlamı daha derindir.

Halkımız, bugüne kadar bu geleneğinden uzaklaşmamıştır. Her bahara böyle yaklaşmıştır. Tabii bugün biz Newroz'u sadece bu anlamı ile kutlamıyoruz. Yazımızın başında da belirttiğimiz gibi, bugün bizim için anlamı daha da derindir. Halkımızı bağımsız, özgür ve insanca bir yaşama yöneltmenin temel doğrultusudur. Mazlumların, Mahsumların Newroz'unun, bugün halkımızın bu geleneğini en canlı bir şekilde yaşattığını, görüyor ve bizzat bu gelişmeleri en derinden yaşıyoruz.



## Yurtseverlik üzerine...

Baştarafı 14. Sayfada

den İstanbul'da bir mahallenin oluştuğunu yazıyordu. Ve bunlara "bir daha dönermisiniz" denildiğinde, utanmadan sıkılmadan "eh oraları, geleneklerimize bağlıyız, ama çocuklarımız başta olmak üzere dönmemiz olanaksızdır" diyorlar. Bu, kesinlikle son zamanlarda, özellikle geliştirilen göçebeliliğin sonucudur. Kürdistan'da 12 Eylül buna güçlü bir itim verdi. Bazı alanları göç ettirmenin planı içine aldı; zor, kıt yaşanan yörelerimizi, Türkiye'nin gelişmiş bölgelerine, deniz kenarlarına başta Bursa ve Eskişehir ovası olmak üzere, İstanbul, Kadıköy, Sarıyer, Bakırköy gibi yerlere taşıdı. Tabii bunları öldürsen buradan kopartamazsın. TC vatansızlaştırmayı çok usta yöntemlerle yürütmektedir. Çoğunu Mersin'e, deniz kenarına yolluyor. Bazı uşak veya işbirlikçiler "Biz bağımsızlık istermiyiz efendim. Ayrılırsak bu şevkati nerede bulacağız" diyor. Bu kişilerde geliştirilen kişiliğimizin çapını ortaya koyuyor.

Kürdistan bir sürgün yatağına dönüştürülmüştür, buraya gelen bir memur, burayı bir işkence alanı olarak görmektedir, yani göç ettirme çift yanlı olmaktadır. Anadolunun memurlarını, askerlerini buraya gönderiyor, yaşam, burada onlar için zehirdir; oraya giden Kürdistanlılar ise kendi yurtlarına ihanet ettiriliyor, bu da tabii ki, çok büyük bir düşkünlüktür. İşte yurtseverlik davamız bunları hem bilinçte ortaya çıkarmayı, hem de bu olumsuz süreçleri durdurmak için mücadele etmeyi içeriyor. Halkımızın yoğun bir vatansızlaştırılma, göç ettirilme sürecini yalnız maddi fiziksel anlamda değil, ruhen koparılması olarak da

değerlendiriyoruz. Yani gelenekler ve kültürden kopmanın da bir vatansızlaştırma olduğunu belirtiyoruz. Çünkü, yurtseverlik yalnız toprak meselesi değildir, bir kültürel meseledir de. Geleneklerinden, dilinden, kültüründen koparılma, göçerliktir. Özellikle de emek alanı olarak burası artık umut vaat etmiyor. O zaman herkesin bu topraklara ihanet etmesi bir alışkanlık haline getiriliyor. İşte burada düşkünlüşme hadsafhaya ulaşıyor. Özellikle toplumun aşiret yapısı, bu yapının elebaşlarının çoğu büyük kentlere taşınmıştır. TC, bunların içinde en kabiliyetli, zeki ve işbilir olanları kendisine bağlıyor, bunları kendisine bağladığı oranda aşireti bağlıyor, aşireti bağladığı oranda tabii ki kendi politikasını istediği gibi sürdürme şansını elde ediyor. Bunlar son derece ince bir tarzda ve uzun bir süreden beri sürdürülüyor. PKK bütün bu dalavereleri ortaya çıkardı. Bütün bu konularda işlenen suçları, olumsuzlukları sergiledi. Bir yandan sosyal-şovenizmle, bir yandan sömürgeci şovenizmle mücadele ediyoruz ve diğer yandan ilkel milliyetçilikle mücadelede, biz bu sonuçlara ulaştık. Kavga nedenleri olarak bunları gördük. İşte enternasyonalizme de sızmamız bu yurtseverlik mücadelemizle bağlantılı olarak gelişti.

Bugün PKK'nin yürüttüğü yurtseverlik mücadelesi, eğer uluslararası alanda saygı görüyorsa, ilkeli olmasından ötürüdür. Biz enternasyonalizmi bu temelde kendi mücadelemizin haklılığını görme ve destekleme biçiminde değerlendiriyoruz. Bunun dışında kendimizi ucuz memurlar olarak ne sosyalizme, ne kapitalizme bağlama biçiminde asla

görmüyoruz. Bunların doğru olmadığını defalarca vurguladık. Enternasyonalizm kavramına verdiğimiz anlam mücadelemizin doğru tanımı ve desteklenmesidir.

Bir gerilla yaşamı daha çok yurtsever bir yaşamdır. Gerilla özellikle dolaştığı bütün alanları yeniden yurtseverliğe açma, bir parça özgür vatan yaratma göreviyle yükümlüdür. Bütün mücadelemizin, özünde bir karış toprağı özgürleştirmektedir. Buda yurtseverlik mücadelesidir, bu mücadeleyi son derece tutkulu bir biçimde yürütmek, buna gereken değeri vermek ve halkı buna katmaktır. İşte yurtdışında mücadeleyi benimsetmek için yürüttüğümüz çabalar, bunun bütün çalışmalarımızın merkezine oturtmamız yine bu alanda yürüttüğümüz bütün çabalar ve ülkeyi direnişsiz bırakmama gerçeğimiz yurtseverlik ilkelerinin gereklerinin yerine getirilmesidir.

Bir yurtsever gibi yaşamak önemlidir. Bu, bütün tarihi yaşamaya bizi götürmelidir. Eğer bu ülkede başarılı bir ve özgür bir ülke konumuna gelebilirsek, burada emeğimizi yoğunlaştırdığımız —buna düşüncemizi yoğunlaştırmak da dahildir— açıktır. Ve özgür insanların mutlu olabileceği bir ülke yaratmaktan başka ilgimizi, çabamızı yoğunlaştıracığımız alan olamaz. İşte enternasyonalizm dediğimiz gibi bundan kaçınma değil, tam tersine burada yoğunlaşmayı şart kılıyor. Bütün tarihini halkını, dağını, taşını sevmek; gerçekten tutkuyla sevmek konusunda bazı küçük örnekler verirsek: Bir zaman bu topraklarda yaşayan Ermenilerden bazıları doğdukları köye geliyorlar, bir avuç toprağı mendillerine koyupta Amerika'ya kadar götürüyorlar. Ülkesinden kopmuş birçok halkın doğduğu topraklara dönüşü böyledir.

İş yerinde, koyunlara yem verirken, her zaman, her yerde rahatsız eder. Halk ayrılmaya zorlanıyor, göç kararnamelerini imzalamak zorundadır. Bir köylü 'ya ölürüm, ya giderim' diyor. O ayrıldığında ona evini göz yaşları içinde kendi eliyle yıktırdılar. Bu yeni bir politika değildir. Geçen 5 seneden bu yana 15'ten fazla köy halkı, köylerinden ayrılmaya zorlandı. Bu yeni döküman, hükümetin şimdiye kadar hali hazırda yaptıklarının bir topal iskeletidir."

Bize devletin karar alarak, hiçbir zaman hizmetleri -yol, elektrik, su, sağlık gereçleri, okul vb.- götüremeyeceği 20 köy ismi verildi. Bu köylerde yaşayanların hiçbir gelecekleri yoktur. Bölge halkı, bu köylere 'Enfiye köyler' diyor. Buralarda yaşayanların hiçbir geleceği olmadığı gibi, köylerinden dışarı çıkmaya da zorlanacaklar.

Bizimkiler toprağı gidiyorlar, bazıları sanki zibilhaneye girmiş gibi değerlendiriyor. Buna esef etmek gerekiyor. Bunun devrimci militan bir yaklaşımla alakası yoktur. Birçok arkadaşımızın mücadele içinde dünyada eşine ender rastlanan manzaralarla, ülkemizin çok çeşitli alanlarıyla karşılaştıklarını görüyoruz ama, en ufak bir duyarlılık gösterilmiyor. O zaman bu konuda ne kadar bir duyarsızlığın yaşandığı ortaya çıkıyor. Kesinlikle yanlış bir yaşamdır bu. Bukadar görkemli tariheserler, doğal görünümle karşılarında heyecana kapılmamak devrimciliğimizin ne kadar eksik olduğunu ortaya koyar. İnsanlarımızın söylenecek birçok yanları olduğu halde bunları görüp değerlendirmek, yine o devrimcinin ne kadar duyarsız olduğunu, tıkanmış olduğunu gösterir. Tarih harabelerden ibaret olsa, tarihin anıtları üzerinde düşünmek tarih bilincinden ne kadar yoksun olduğumuzu gösterir. Kaldı ki, Kürdistan'da tarih, insanlık tarihi kadar eskidir. Bugün oradaki tarih kalıntıları dünyanın dört bir yanında insanların yüksek ilgisini çekmektedir. Biz, bunu daha duyuyormuz bile. Halbuki bu topraklar üzerinden çok güçlü imparatorlukların gelip geçtiğini ve burada gerçekten sayısız tarihsel çarpışmaların yapıldığını, kahrmanlıkların sergilendiğini bilirsek, belki günümüzde yine cüceliği de yaşayabiliriz ama, ona layık olmanın bu büyüklükle orantılı bir çabayı gerektirdiğini, ona ulaşmamız sonucunda ortaya çıkarırız. Bütün bunların yurtseverlikle ilişkileri vardır. Tarihin derin etkisi altında olmadan, ülkenin doğal güzelliklerinin derin etkisini yaşamadan, tabii ki, halkın gerçekten özgürleştirilmesi gereken çok soylu bir halk olarak görmeden bir militan, savaşımında elbette ki, duyarsız ve içtenlikten uzak olur. Tutkuları olmaz. Bu da tabii ki, eyleme ve örgütlenmeye zayıf

yönelmesine yol açar. İşte bütün bunların da devrimci görevlerden bizi ne kadar uzak tuttuğu açıktır.

Kürdistan yurtseverliğinin modern temellerde bir yandan ilkel milliyetçiliğin olumsuzluklarına karşı diğer yandan sosyal-şovenizmin inkarcılığına ve sorunu sahte konuşuna karşı ve de enternasyonalizm maskesi altında kozmopolitizme karşı geliştiğini bu konuyu özenle işleyeceğiz. Özellikle de devrimci mücadelemizin en önemli bir alanı olarak bunu her zaman sağlam tutacağız, henüz iyi işlenmemiş, halen sonuçlarını tam ortaya koyamadığımız bir konudur. Lafta ve genel ana doğrularla koymakla birlikte özellikle güncel olarak bu konudaki durumlar nedir? Sömürgecilik nasıl çalışıyor, devrimciler nasıl çalışmalıdır? Bu konuda eksiklik var ve ortadan kaldırmak gerekiyor. Gittikçe daha derin bir ilgiyle yapmamızı bu konuda silahlandırmakla uğraşmamız boşuna değildir. Çabalarımız ciddi bir boşluğu ortadan kaldırmak kadar, Partimizin ilkesel bir yaklaşımına somutluk kazandırmaktır. İlgi merkezinizi gittikçe daha fazla bu konuya hasretmek, bütün faaliyetlerimizde bunun insanımıza yüklediği görevleri ortaya koymak ve herkesi bu temeldeki mücadeleye bağlamak önem taşımaktadır. Çünkü herkesi biz genel demokrasi ve sosyalizm temelleri içinde bir araya getiremezsek yurtseverlik meselelerinde hainden daha iyi hesap sormazsak, kazanılabilecek en geniş kesimleri kazanmayı gerçekleştiremeyiz. Bu konuyu doğruca ortaya koyduğumuzda, çok az sayıda hain dışında bütün ülke mensuplarını, bu ülkede yaşamak isteyen herkesin destekçilerimiz olacağı kesindir. Bu açıdan konuyu bütün önemiyle tekrar tekrar ortaya koymak ve devrimci faaliyetlerimizin, bu konudaki görevlerini iyi yerine getirmesi çok önemlidir.

## Helsinki Gözlem Grubu'nun Kürdistan...

Baştarafı 12. Sayfada

Elgin ise, "Göç kararnamelerinin halka zorla imzalatıldığını ve 'teröristlerden kaçıyoruz' dedirtilildiğini söyledi. Yenibaş köylüleri de, köylerini terk etmek istemedikleri için dövülmüşler, sonra da gitmeye zorlanmışlar."

Tunceli'de, bize, 1986'da Hozat'ın Asitli köyüne yapılan bir jandarma baskının nasıl yapıldığı şöyle anlatıldı: "Sabahın erken saatlerinde güneşin doğmasıyla birlikte jandarmalar, kadın ve çocuklar da dahil tüm köylüleri köy meydanında topladılar. Güneş batana kadar bütün gün gölgesiz, ağaçsız güneşin sıcaklığı altında yüzüstü yatırıldılar. 'Siz Kürtsünüz. Burayı terk etmek zorundasınız. PKK'liler burada olduğu için, burada kalmaya devam ediyorsunuz. Siz onlara yemek veriyorsunuz,

yaksa PKK dağlarda yaşayamaz' denildi."

Tunceli'de genç bir öğretmen şunları söyledi:

"Halkı iyi yerlere, verimli topraklara yerleştireceklerini söylediler. Fakat söylediklerinin aksine, yolun, suyun, elektriğin vb. hiçbir hizmetin olmadığı yerlere yerleştirdiler. Bu yetmiyormuş gibi devlet, 'Siz buna alışkınsınız, o halde burada yaşayabilirsiniz' diyor ve halk, kendilerini göç ettirenleri canavar olarak görüyor. Çünkü aynı dili konuşmuyorlar."

Tuncelili bir avukat, halkı göç etmeye zorlayan baskıları anlattı:

"Tunceli'de yaşam hakkı yoktur. Jandarma, hiç beklemediğin anda, bakarsın gece vakti evine gelir ve seni rahatsız eder.

## BERXWEDAN

### ABONE FİŞİ

Adı, Soyadı: .....  
Adres: .....

#### 6 Aylık

Almanya içi:

DM 30 ☐

Almanya dışı:

DM 35 ☐

#### 1 Yıllık

Almanya içi:

DM 60 ☐

Almanya dışı:

DM 70 ☐

#### Abone Hesap Numarası:

BfG. - Bonn

Konto Nr: 1205242100

BLZ: 3801011

#### Yazışma Adresi:

Feyka-Kurdistan

Postfach 1531

5300 Bonn 1

Not: Bu fişi doldurarak ödeme makbuzu ile birlikte yazışma adresine postalayınız.

Impressum:  
M. Atar  
Göttinger Chausse 75  
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:  
Feyka-Kurdistan  
Postfach: 15 31  
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:  
BfG.-Bonn  
Konto Nr: 12 05 24 21 00  
BLZ: 380 101 11

Avustralya 3.— \$  
Avusturya 18.— s.  
Belçika 60.— bfr.  
Danimarka 8.— dkr.  
Fransa 6.— ff.

Hollanda 3.— hfl.  
İngiltere 0.80 £  
İsveç 6.— skr.  
İsviçre 2.50 sfr.  
Norveç 10.00 nkr.



Destpêk rûpela dawî de

rêkxistin, di vê barê de belavokê belavkirin. Di belavokê de, pêwisti û naveroka Newrozê a diroki wusa anîn zimên:

"Newroz, di dîroka gelê me de bûye navê serhildana li dijî nîr û pîkolîyê, bûye navê jiyanê neke serbixwe û azad. Agirê serhildana ku KAWA'yê hêşinger li dijî sitembariya Aşuriyan bilindkiriye, rojeka nûh ji bo gelê me daye destpêkandin. Di vê rojê de, gelên êrdimê xwe ji bin destê Dehakê xwîn-xwar rizgarkirine. Ji vê rojê vir de, gelê Kurd jî vê rojê weke cejnêkê pîrozdiye."

Herçûqasî Newroz xwe digihîne gelek salên borî jî, di şerê rizgariya netewî de, iro gihaye hinde naverokên nûh jî. Piştî gelek salan du KAWA'yê hêşinger, vê carê jî agirê serhildanê, roja 21'ê Adarê li zindanan Amadê pêtgirt û geşbû. Bi vê serhildanê, gelê me xwedî li serpêhatina xwe derket û di kesaniya Mazlum DOĞAN de, KAWA'yê hemdemî xelatê cihanê kir. Bi danezanakirina ERNK, di mêjûya 21'ê Adarê 1985'ê de, Newroz giha taybetiyeka dinê jî. Bi vî awahî agirê serhildana KAWA'yê hêşinger, bersiva xwe a bi rûmet di vê dema nûh de jî girt.

Iro gelê me li beramberê

## Serpêhatina yekîtî, serhildan û berxwedanê-NEWROZ bi hêviyên rizgariya netewî ên berz, ji hêla gelê me tê pîrozkirin

hinde dijinên xwîn-xwar diraweste, ku ji Dehakê mejî-xwar ne kêmîtin, di hovî û dirindetiya xwe de. Ji bona bi kalûçan perçiqandina Dehak'ên hemdemî, gelê me tevgera Newrozê a nûh birêxistîye. Tevgera Newrozê a hemdemî, iro gihaye gihanekên bilind. Deng, bal, xeml û rêdana Newroza gelê me çingîniya xwe li çar deverên cihanê belavdike û dilên neyaran di-sotîne..."

Welatperwerên Kurd ên li Ewropa, bi hisreta welatekî serbixwe, hemû derfetên xwe ên diravî û giyanî dilivînin û alîkariyên xwe ji bo pêşmergekî li serê çiyê birêdixin. Çêkirina şevên Newrozê li derveyî welatê vî yekê rind datînin pêşiya çavan. Gelê me bin rêberiya ERNK, cejna xwe li hemû deran pîrozdiye. Gelê me bi pîrozkirina cejna Newroza sala 1988'ê, bi şeweyeka zanatir, bi qinyattir û bi gavên bawerî ber bi pêş ve dibize.

Li hinde bajarên Ewropa Newroz, bi serbilindî û bi bernameka dewlemend hat pîrozkirin. Bi hezaran dilxwazên Kurd, beşdarî cejnan bûn. Gelek rêkxistin, sazî û hêz



alîkarî û hevkarîyên pîroziyê digihênin komîta sazîkirinê. Cejna serpêhatina yekîtî, serhildan û berxwedana gelê me heya niha li van êrdimên jêrîn, hatiye pîrozkirin.

### BERLÎNA ROJAVA

Dora 1200 kes beşdarbûn. Şev bi leyistokên folklorî, ji hêla koma "Qulîkên Newroz" destpêkir. Ji bo şehîdên şoreşan cihanê û Kurdistanê keliyek li silavê hat rawestandin. Bernama şevê, bi zimanên Kurdî, Almanî û Tirkî hat xwendin.

Piştî ku koma sitranan 3

xoşxanên şoreşgerî xwendin pêde, koma govenda zarokan ji bajarê Berlîn, leyistokên dilanî û gelêrî pêşkêşkir. Berî ku axafa konevanî bi zimanê Tirkî bê kirin, koma muzîkê a bi navê "Koma Botan", sitranên berxwedanê xwend. Axaf, li ser gihaneka Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan û li ser komployên ku li Ewropa tundedibin, bû.

Di şevê de, 13 welatperwerên ku ji 13 rojan virde bû li Berlînê berxwedaneka birçîmayîne bilindikin, govendek kişandin. Govenda van welatperweran, bersiva xwe bo kutana çepikan û bangdana duruşman girt. Dure hozan Sefkan, kilamên şoreşgerî û berxwedanê xwend. Li du axafa bi zimanê Almanî, şîno (temaşê) destpêkir.

Piştî ku dengbêj Dilgeş helbestên xwe xwendin pêde, koma govendê a Hunerkomê, leyistokên renga-reng pêşkêşkir. "Koma Berxwedan" jî, bi sitrana "Apo hate Hilwanê" dawî bi şevê anî.

Ev rêkxistinên jêrîn namên xwe ên hevkarîyê gihandin şevê: Yekîtiya Xwendevanên Sosyalîst ên Kurdistan, THKP-C/Acilçiler, Av. Dev-Genç, Partiya Komünîsta Tirkîyê (Yekîtî), Navenda Karkeran li Berlînê, Komela Xwendevanên Kurdistan li Derveyî Welat (AKSA), Jinên Kreuzbergê (Kreuzberger Frauen), dilxwazên Eniya Gel a Filistinê, Eniya Têkoşîna Gelê Filistinê, Xwendevanên Komara Gel a Ereben Libya li Almanya Rojhelat, FAU/R-WB, BWK û Dostên Gelê Kurd li Berlînê.

### GENK-Belçika

Roja 27'ê Sibatê li welatê Belçika bajarê Genk, Newroz bi tîkiliya 500 kesan bi şahî hate pîrozkirin. Ji ên hatibûn şevê, dora 150 kes demokratên biyanî bûn.

Bernama ku ji hêla Hunerkomê hatibû amadekirin, dilê mēhvanan xweşkir. Koma govendê ji bajarê Stuttgart, koma sitranan ji Belçika, koma sitranan ji Stuttgartê a bi navê "Koma Jiyan", ji Hollanda koma sitranan a bi navê "Koma Zilan" û koma govendê ji Hollanda şahî anîn şeva pîrozkirina cejna Newrozê.

Tiştêkî pêwist di şevê de ev bû; demokratekî ji Belçika ku birayê wî di berxwedana Nicaragua de şehîd ketiye, di şevê de axafekî hevkarîya Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan kir. Axafa vî demokra-

tî, ji hêla vexwendiyar hat silavkirin.

Dilxwazên Dev-Sol li Belçika û 10 rêkxistinên Hollandî namên hevkarîyê hinartin şevê.

### NÜRNBERG-Almanya Rojava

Berî şevê bi rojekê, polêsên Bavyera duxuyankirin ku, şeva li bajarê Nürnbergê hatiye qedexekirin. Ev biryarekî dijî demokratîyê bû. Komela Karkerên Kurdistan li Nürnberg bi lez giliya xwe ba dadgehê kir, serî da saziyên dadiyê. Herwusa, welatperwerên Kurd bi dijarî amadekariyên xwe bo pîrozkirina şevê berdewamkirin. Dawiyê de, bi şev dora seet 8'an, ji dadgehê destura çêkirina şevê derket.

Lê polêsan bikaranînin xwe ên dij-demokratî domandin. Li dora cihê şevê kozên xwe danîn. Hiceta ku cihê şevê nehatiye kirêkirin, avêtin pêş. Bi vî awahî xwestin şevê belavbikin. Belê liva welatperweran a bi biryar û qinyad, polêsan rawestand û necar man ku, gavên paşve bavêjin.

Şeva li bajarê Nürnberg roja 5'ê Adarê, dora seet 18'an destpêkir. Dora 700 kes vexwendî bûn. Li kêlaka hozan Cemal, Xemgîn û Zozan, koma govendê ji Nürnbergê eywana şevê bi şahiyê xemilandin.

Rêkxistinên bi navê BWK-U, VSP, TKP (B) û Av. Dev-Genç namebrusk hinartin şevê.

### SAARBRÜCKEN-Almanya Rojava

Roja 6'ê Adarê Newroz li bajarê Saarbrücken hat pîrozkirin. Dora 500 kes vexwendî bûn. Bernama ku ji hêla Hunerkomê amadebibû, dilê mēhvanan şakir. Gava şîno hat pêşkêşkirin, heycana mēhvanan giha bilindahiya xwe. Piştî 8 seetan dawî bi şevê hat, lê mēhvan hîn jî dixwestin ku bername bidome.

### KOLN-BONN-Almanya Rojava

Şeva Newrozê li vî êrdimê li bajarê St. Augustîn hat pîrozkirin. 1500 kes beşdarbûn. Bernama şevê ji hêla Hunerkomê hatibû amadekirin. Li derî ve bernamê, koma govendê ji bajarê Koln leyistokên gelêrî pêşkêşkir û hozanekî welatperwer jî helbest û sitranên xweragirtinê xwend. Welatperwerên ku li bajarê Bonnê dest bi rojiya mirinê kirine, beşdarî şevê bûn. Berpirsiyarê van welatperweran, axafekê çêkir. Duxuyankir ku, heya xwestek bicih bîn, ew wê livbaziya xwe bidomînin û axafa xwe bi duruşma "Berxwedan Jiyanê" qedand. Mēhvanan ji dil û can wan pîrozkirin û hevkarîya xwe bi lédana çepikan danîn holê. Dure axafek bi zimanê Tirkî çêbû.

Yekîtiya Xortên Sosyalîstên Kurdistan û Partiya Sosyalîsta Kurdistanê Iraqê namên hevkarîyê gihandin şevê.

Pîrozkirina şevên yekîtî, serhildan û berxwedanê-Newroz, li hemû welatên Ewropa didome.

## Li zindana bajarê Eskîşehîrê nakokî didomin

Malbat, meriv û nasên girtiyan xwe li dora girtigahê civandine. Berxwedana malbatan di avahiya SHP de li Eskîşehîrê û li bajarê Ankara, bi gelek terz û şeweyan berdewamdiye. Dora 100 mlabatan dustura dîtina zarokên xwe hîn negirtine; mētinger vî mafê nadin wan.

Bilî hemû keftûlaftên dew-

leta xwînexwar, berxwedan tevayî girtigahê girtiye û hemû girtî berxwedana xwe didomînin.

Zindanê Eskîşehîrê bûye qada vebirînê. Ji ber vî sedemê bin pêşengiya dîliyên şerê endamên PKK, berxwedanek berz û geşbû. Leşkerên dijmin xwestin berxwedana qulîkên azadî û serxwebûnê,

bi rêtina xwînê vemirînin. Belê berxwedan berdewame, tu hêz nikare dengê tēkoşeran bibire...

Dijminê hov, bi destê leşkerên xwe ên xwînêrê, 12 girtiyan cengê xedar birîndar kiriye. Herçûqasî berpirsiyarê dewleta mētinger vî rûdanê dîvêşerî jî, gelê me pêhesiyaye. Birîndar ranakin nexweşxanê.

## Polêsan êrîşî berxwedana zindana Sagmalcılar kirin

Berxwedan, bi tîkiliya bi sedankes didome. Hevkarî ji derve bilindtir dibe. Malbatên girtiyan, endamên TAYAD, hinde wēneyên bi xelek û zencîran avêtin hewşa girtigahê.

Polês serî dan kotek û lédanê.

Herwusa polêsan lédan li endamên rojnaman jî kirin, ku dixwestin wēneyan bikişînin.

Li Tirkîyê bo piştigirtina berxwedanan, gelek livbazi

çêdibin. Xwendevan derdikevin kuç û zikakan. Hinde girtiyan derketin pêşiya dadgehan, rejîma 12'ê Êlûnê seranser protesto kirin û li dijî pirsîyariyê derketin.

## Li girtîgaha Buca berxwedan didome

### Malbatên dixwestin zarokên xwe bibînin hatin girtin

Berxwedana ku li girtîgaha Buca de li dijî pîkolîyên faşîst hat pêşvebirin, didome. Berpirsiyarên girtigahê ji bo hevdiyê gedexê danîn. Malbatên girtiyan xwe li dora girtigahê komkirine. Livbaziyan protesto bilinddikin. Polêsên Tirkan, êrîş birin ser malbatan. Dora 100 kesî hatin girtin û dixwazin wan ji ber sedema xwepêşdana bêdestur, derxînin pêşiya dadgehê.





## Welatperwerên Kurd ên li Frense, Îsvîçre, Holland û Danîmarka heya tixubên Almanya Rojava rêveçûn

Welatperwerên ku li gelek welatên Ewropa dijin, bi komên mezin ber bi tixubên Almanya Rojava ve rêveçûn û pikolîyên konevanî û girtinên Almanya protesto kirin. Şanî-kirin ku, ji bo parastina mafên xwe wê heya dawî liberxwe bidin.

### ÎSVÎÇRE:

Rêveçûn roja 12'ê Adarê ji bajarê Baselê destpêkir. Navbera 800 û 1000 welatperwer beşdarbûn. Xwepêşdan gelek bi disiplîn destpêkir. Pêşî de zarok û jin, du wan koma govendê tevî dahul û zurnê û dure jî xort û mêran xwe rêzkiribûn.

Li kêleka alên ERNK, duruşmên nola "Dawî bi terora polîsan li Almanya bînin", "Welatperwerên hatine girtin, giringe bi lez bînin berdan"

hatibûn bilindkirin.

Welatperwerên Kurd bi bangdana duruşman û leyistokên govendê xwe nêzîkî deriyê tixubên Almanya kirin. Gava gihan ber derî, rastî bi hezaran polîsên Alman bûn. Dewleta Alman ji bajarê Mûnchen hêzên taybetî anîbû û amadekariyên mezin bi rê xistibû.

Komek ji welatperweran û demokratên Îsvîçre nameyeka protesto ji bo sawciyê Federal û wêzîrê karên hundurî dan berpirsiyarên Alman. Di namê de ev hatibûn nivîstin:

"1- Welatperwerên ramyarî ên Kurd, giringe bi lez bînin berdan,

2- Divê dewleta Alman dev ji êrîşên xwe li dijî welatperwerên Kurd berde,

3- Divê dewleta Alman dawî bi hevkarîya bi MÎT'a Tirkî re bîne,

4- Divê heyetek bê damezrandin, ji bona ku rewşê hurbikolîne."

Gelek demokratên Îsvîçre têkilî xwepêşdanê bûn. Doman rêveçûnê de belavok hatin belavkirin. Gelek endamên rojnaman, xwepêşdan şopandin.

Reveçûnên her bi vê armancê, li Frense, Hollanda û Danîmarka jî çêbûn. Revêçûna li Frense ji bajarê Strasbourg destpêkir û 200 welatperwer beşdarbûn. 16 km. ketin axa Almanya û dengê xwe gihandin gelê Almanya jî. Li Hollanda 150 û li Danîmarka jî 20 kes têkilî rêveçûnan bûn.

Livbaziyan vênolê, û livbaziyan weke xweragirtinê birçîmayîne, civîn, vegirtin, civînên bo rojnaman, heya hîkariyên xwe bidin bi gelek şeweyan wê berdewam bikin.

## Rewşa nûh a welatperwerên ku li bajarê Bonnê xweragirtina birçîmayîne pêşvedibin

Berxwedana ku 20'ê Sibatê destpêkiribû û destpêka meha Adarê de qulibibû rojiya mirinê, berdewam dike. Berxwedana ku di mezelen Feyka-Kurdistan de tê çekirin, piştgirtineka mezin digire. Welatperwerên Kurdistanî, ji çarhelên Almanya Rojava serî li berxwedankaran didin û alîkariya xwe ji bo wan pêşkêşdikin. Gelek demokratên Alman ji tîhê xweragirtinê û hevkarîya xwe datînin holê. Cihê xweragirtinê, her êvarê diqulibe cihê numayîşekê. Her rojê rewşa rojenîn tê şirovekirin û alema giştî tê haydarkirin.

Doxtorên Kurd ên welatperwer, roj bi roj tîhê bûyerê. Heya ku daxwazên jêrîn bicîh bînin wê xweragirtin bidome:

1- Berdana welatperwerên ku polîsên Alman wan girtiye,

2- Dawî bi êrîşên polîsan li ser welatperwerên Kurd û hêzên pêşengî ên Kurd anîn û rawestandina hevxeatkariya digel MÎT'a Tirkî,

3- Avakirina komîsyonekê, ku wê bikaranîn dij-demokratî ên dewleta Alman hurbikolîne.



### Xweragirtina birçîmayîne li Genf (Cenevre)



Roja 29.2.1988'ê, li bajarê Genf (Cenevre) welatê Îsvîçre 20 welatparêzên Kurd dest bi berxwedana birçîmayîne kirin. Xweragirtin ji hefteyekê vir de ye didome. Armanca xweragirtinê, protestokirina biryarên bidervekirinê li derheqê dîliyên şer ên endamên PKK ye. Herwusa, rabirina êrîşên emperyalîstan û hevkarîya bi berxwedana li zindanan, armancên vî livbaziyan ne. Di roja destpêka xweragirtinê de, civînek bo rojnaman hat çekirin. Bêhtirî 30 endamên rojnaman beşdar bûn. Gelek kesên demokrat û mirovên humanîst hatin cihê livbaziyan û piştgiriya xwe diyarkirin. Hinde rêkxistinên demokrat ên Îsvîçre jî, hevkarîya xwe danîn holê. Xweragirtin bi biryar û qinyadê berdewame.



### Xweragirtina birçîmayîne li Norveçê

Li bajarê Trondheim welatê Norveçê, roja 24.4.1988'ê 3 dîlxwazên ERNK dest bi berxwedana birçîmayîne kirin. Armanca xweragirtinê hevkarîya bo berxwedana dîliyên şer di zindanan Amedê ye, alîkariya bo doza wan a mafdarê û dengê wan di nav alema giştî de bilindkirine.

Livbazî, ji ber rewşa xwe a nav netewan û ji ber rojenîna rewşa xwe, posîdeyeka gewre li du xwe hêla. Gelek mebusên

Norveç û serekê belediya Trondheim serî dan livbazîkaran û hevkarîya xwe pêşkêşkirin. Herweha Wezîra Karên Derve yî ê Norveçê, sozda livbazîkaran ku ewê bi rêya balayozxana xwe a li Ankara, wê bala dewleta Tirk bikişîne ser bûyanan û ewê xwe bi pîrsê mijûlbike. Roja 2.3.1988'ê de jî civîneka haydarî û agahdariyê digel endamên rojnaman hat çekirin û dawî bi livbaziyan hat anîn.



### Yekîtiya Jinên Welatperwerên Kurdistan, Ji ber 8'ê Adarê, roja jinên cihanê ên xebatkar, li bajarên Koln û Duîsburg'ê civîn çekir

Nêzîkî 100 jin beşdarî herdu civînan bûn, ku roja 13'ê Adarê hatin çekirin. Di civînê de li kêleka roja 8'ê Adarê, roja jinên cihanê ên xebatkar, li ser jinên Kurdistanê di Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan de û li ser xebatên Yekîtiya Jinên Welatperwerên Kurdis-

tan (YJWK) axaf hatin çekirin. YJWK, ku ji roja dameziriye civînen duhev çêdike, ji bona ku hemû jinên welatperwer di bin banê xwe de rêkxistin bike û wanan tîhê nav şerê rizgariyê, wê xebatên xwe berdewam bike.

### Li Îsvîçre şeva hevkarîyê çêbû

Roja 5'ê Adarê 1988'ê li bajarê Lugano kantona Îsvîçre û Îtalya, li ser daxwaza demokrat û pêşveçûyên Ewropî şeveka hevkarîyê hate çekirin. Dora 150 demokratên biyanî û welatperwerên Kurd beşdarî şevê bûn.

Şev, bi silava ji bo şehîdên cihanê û Kurdistanê destpêkir. Axafeka konevanî hat pêşkêşkirin. Pêşveçûnên vî dawiyê hatin nasdan. Dawiya axafê de, banga hevkarîya ji bo Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan hat çekirin. Gelek

rojnamevan û abukat jî hatibûn şevê. Radyona Îtalya RSTI bernama şevê kişand û kire filmek, ji bo weşandinê. Bernama wê di radyona Îtalya de bê weşandin.

Koma govenda Kurdî ji Îsvîçre, dilê mîhvanan şakir. Hozan Seyidxan û hozan Azadî bi sitranên xwe ên şoreşger şahî anîn eywana şevê.

Li ser daxwaza mîhvanan koma govendê, cara duwemîn govend kişand. Şev bi sitrana "Apo hate Hilwanê" dawibû.

### Civînen bo girsên gel

Li ser berxwedana birçîmayîne li zindanan Amedê û li ser konevaniyan jî rê derxistinê ên bi destê hêzên "çep" ên girêdayî burjuvaziya Tirkî (mîna SHP), civînen

fireh li gelek bajaran ji bo girsên gel hatin çekirin.

Li bajarê Baselê 300, li Zûrichê 200, li Fribourgê 200 û li bajarên Genf û Laussane 100 kes beşdarî civînan bûn.



## Li Swedê welatperweran avahiya Yekîtiya Netewan vegirt

Roja 15.2.1988'ê li Swedê bajarê Stockholmê, komek ji 25 kesan ji welatperweran, avahiya Yekîtiya Netewan vegirtin. Livbazîkar hevka-

### Li bajarê Basel civînek bi navê Banket de Republîk (civîna komarê) çêbû

Roja 4.3.1988'ê, civînek ku Kurdistan û Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan dide nasîn û êrişên li dijî Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan dirabirîne, hat çêkirin. Civîn ji hêla Komîta Kurdistanê li Îsvîçre, Komela Kurdistan li Îsvîçre (Dostên Gelê Kurd) û CEDRÎ hat çêkirin. Dora 200 demokratên Îsvîçre beşdarî civînê bûn.

Civîn bi navê "Banket de Republîk" hat çêkirin. Ango "Civîna Komarê." Ji 150 salan vir de ye, şoreşgerên Frense bin vî navê xebatên xwe li dijî emperyalîzmê pêşvedibin û ev civîn ji bo gelek kesan bûye serpêhatinek.

Lê isal di civînê de bi girani li ser Kurdistanê gotûbêj hatin kirin. Rewşa pêşveçûna têkoşîna rizgariya netewî li Kurdistanê, êrişên Komara Tirk û emperyalîzmê hat naskirin. Bi navê ERNK, abukat Hûseyîn Yildirim axafek çêkir. Di axafa xwe de, li ser gihaneka têkoşîna rizgariya netewî ma. Êrişên emperyalîzmê bi dijarî protesto kir. Duxuyankir ku, tu hêz nikare pêşveçûna têkoşîna gelê Kurd birawestîne. Herwusa hikûmeta Îsvîçre bi dijarî rexnekir, ji ber ku karbidestên wî welatî, êrişên xwe li ser malên welatperweran û komelên Kurdan berdewam dikin. Di meha Hazîranê sala 1987'ê de ji avêtibûn ser malan û dest danibûn ser tiştên welatperweran. Berpirsiyarê ERNK wusa got: "Divê hîkûmeta Îsvîçre dev ji pîkolîyên xwe ên li ser welatperwerên Kurd û konevaniya xwe a dij gelê Kurd berde. Ev konevanî tiştek bi destê vî karbidestiyê nikarê bîne."

Dora 10 endamên rojname beşdarî civînê bûn. Herwusa 2 profesorên ji bajarê Zûrich, keşeyekî bi navûdeng ji Îsvîçre, bi navê LİDLİP Faklîn Somalîn û berpirsiyarek bi navê CEDRÎ û abukatekî demokrat peyven ku emperyalîzmê dirabirînin, çêkirin. Ev berpirsiyar û kes, herwusa duxuyankirin ku hevkarîya xwe bi berxwedana li zindana Amedê, bi dîliyên şer ên şoreşger jî, bilinddikin.

Ji gelek parlamenteran û demokratên bi navûdeng namebrûsk hatin civînê. Dosyeka li ser pêşveçûnan, ji bo mehvanan hat belavkirin. Dawiya civînê de govenda Kurdî hat pêşkêşkirin. Di civînê de biryar hate girtin ku di dema pêşî de "Komela Dostaniya Kurdistan li Îsvîçre" bê damezrandin. Di dema pêşîya me de, civînek di vî barê de jî wê bê çêkirin.

riya xwe bo 2000 dîliyên şer, ên endamên PKK ên li zindanên Amedê bilinddikin. Her bi vî armancê, li cihê bûyerê konferansek ji bo rojname û weşanan hat çêkirin. Serokê Yekîtiya Netewan li Stockholmê di konferansê de wusa got: "Armanca ku Kurdan avahiya me vegirtine, eve, ku dixwazin bala alema navnetewan bikişînin ser rewşa welatê xwe. Ên ku ev livbazî pêkanîne, Kurden li Swedê ne. Dixwazin hevkarîya xwe ji bo 2000 dîliyên şer şanîbikin. Li derheqê 20 ji van girtiyan, Komara

Tirk biryara bidarvekirinê daye." (Svenska Dagbladet)

Gelek şaxên weşanan û endamên rojname beşdarî civînê bûn. Radyo û televizyon hevpeyvîn (roportaj) digel welatperweran çêkirin.

Welatperwerên ku livbazî pêkanîn, duruşmên nola; "Bijî Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan", "Em hevkarîya xwe bo dîliyên şer ên ku di zindanên dewleta Tirk a faşîst de liberxwedidin, bilinddikin" ûhw., ku bi zimanê Swedî hatibûn nivistin, hildan joran. Livbazî bi çalakî û jêhatibûn biserket.



### Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan li Frense Komcivîna xwe a Yekemîn çêkir

Di mējûya 28.2.1988'ê li Parisê, Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan li Frense Komcivîna xwe a Yekemîn çêkir. Dora 60 jinên welatperwer beşdarî komcivînê bûn.

Piştî axafeka destpêkirinê, civîn bi silava bo şehidên şoreşên cîhanê û Kurdistanê destpêkir. Dure mercên rojenîne hatin duxuyankirin.

Di rapora komcivînê de, li ser rista jinan di civakê de ji dîrokê virde; bindestiya jinan, û rewşa jinên Kurdistan hate rawestandî. Bi awakî eşkere

hat şirovekirin ku, rizgariya jinan bi bi serfiraziya şerê rizgariya netewî ve girêdayî ye.

Komcivîn biryar girt ku, ji bo pêşvebirina Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan li welat, xebatên rizgarîxwazên netewî li Frense jî wê bîn pêşvebirin. Ev biryar ji hêla hemû encumanan hat pejirandin.

Dawiyê de, Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan, koma birêvebirina xwe hilbijart û civîna xwe kutand.

### Karkerên ku li Libya dixebitin, bin serokatiya ERNK di şerê xwe de biserketin

Em karkerên ku bi gelek hêviyan hatine Libyayê û di firma "Saraçoglu" de dixebitin, ev bû demeka dirêjê li dijî vî firma Tirkan liberxwedidin.

Herçûqasî serê çend salana bin hoyên zehmettîrîn em dixebitin jî, tu hêviyên ku me dikir, bidest me neketin. Bi salan ji bo kartol û şorba savarê em dan xebitandin. Di dema xebata me de, me çerxiyek jî pere negirtin. Li hembera vî rewşê jî, patronan li ser piştî me kêfa xwe dikir. Rewşa me bibû, rewşas dîliyên reş wek Kunta-Kinte. Weke tê zanîn ling û destê van dîliyan bi xelex û gulleyan hatibûn girêdan. Em ji bi pasaportên dewleta Tirk hatibûn girêdan, ku li ser dinivîse; "nikare bixebite, nikara xwe bilivîne." Rastî, bi gotinan em nikarin derd û kovanên xwe binin zimên.

Firma ku bi salan xwîna me mijand, taliyê de xwarina me jî biri. Me serî da bal-yoxana Tirkan û me rewşa xwe ji wan re got. Lê guhdariya me nekirin. Konsolosê

Tirk, pir eşkere wusa got: "Hun ne bi dilxwaziya me hatine vira." Bi vî awahî, me rastî piçeke din fahmkir.

Di van rojên teng de ERNK giha hewara me; rê şanî me kir, em ronahî kirin. Bo berxwedanê bang li me kir. Dilxwazên ERNK bi hedar û xweragirtinê alikariya me kirin. Di her livbaziye de û li her derê pêşengiya me kirin. Tu alîkarî ji me dur negirtin. Encamê de em biserketin û bi biryara dadgehê, me firma derxist firotinê. Niha li Libya yê, firmek bi navê "Saraçoglu" ê din nîne. Me xwe kire yek, me liberxwe da û me mala mejokdar û kedxwaran li ser serê wan hilweşand.

Belê berxwedana me biserket. Lê heke ERNK nebûya, me wê çî kiriba? Em ji dil serkeftina ERNK dixwazin. Em karkerên Tirk û Kurd, çêtir di barê rastiyan de haydar bûn.

- Bijî Kurdistaneka serbixwe!  
- Bijî PKK û ERNK!

150 kargerên firma "Saracoglu" li Libya

## Komela Dostên Gelê Kurd li Swêd bajarê Stockholmê damezirî

Li Swêd bajarê Stockholmê Komela Dostên Gelê Kurd hate damezrandin. Civîna damezrandina komelê roja 28.2.1988'ê de çêbû.

Roja damezrandinê de serê komîta kargêriyê Tom Carlson di axafa xwe de wusa got: "Di vî rojê de, bûdusa ku serekwezîrê Swêd Olof Palme hatiye kuştin." Paşê axafa xwe wusa domand: "Lê bi vî kuştinê hinde hêzên nenasê demokratî û mafên mirovan, xwestin ku welatê Swêd ji hindek mirovan re bîkin girtigeh. Xwestin bi şeweyeka kîret, çend sempatîzan û layangirên şerê serxwebûna Kurdistanê, reşbîkin û di kuştina Olof Palmê de vî rûdanê ji bo hundakirina şopa rastî bikarbin. Lê ev welatperwerên Kurd bîrek ji mirovên penahin, ku wekî her penahberê dinê dixwazin hay ji rewşa welatên xwe hebin. 'Sucê' wan ev tenê bû! Me vî neheqiyê û bédadiyê dît û lewma em dixwazin li hemberê vî yekê derkevin."

Piştî vî axafê, civîn dest bi desturê kir. Dû rusipikîna desturê, komîta birêvebirinê (kargêriyê) hat hilbijartin. Komîta birêvebirinê jî, bi piraniya dengên Tom Carlson ji bo serokatiya komelê hilbi-

jart. Paşê komîta birêvebirinê, digel hemû rojnamên Swedî, li ser vî rûdanê hevpeyvîn çêkir û rojname gotar û nûçe anîn nav pelên xwe.

Komela Dostên Gelê Kurd, dixwaze ji bo rakirina cezayên ji hêla belediyên Swedê ku li ser 8 welatparêzên Kurd bi neheqî hatine danîn, xebatê bike. Herwekî dinê jî, ji bo rakirina navdana "terorîstiyê" li ser van 8 Kurdan, wê li Swêd bixebite. Bi tevayî û gelemperî jî, ji bo ragihandin û agahdariyê li ser rewşa Kurdistanê ji bo bigihîne gelê Swêd, dixwaze bixebite; hêz û derdoren pêşverû û demokrat baldar bike.

Bi vî civînê rûdaneka herî taybetî jî derkete ser avê, ku heya niha dora 20 kesan, bext-xwazên ramyarî, ji ber dilxwaziya xwe bo şerê gelê Kurdistan, nedikarin bîn komela welatperweran. Karbidestiya Swêd destur nedida wan. Rojnamegerên Swêdî ku digel komîta birêvebirinê axifin, dure jî bi çend hevalên di vî rewşê de jî, hevpeyvîn çêkirin û roja dure, rojname li ser van tiştan jî man.

Çend welatparêz  
Ji Komela Dostên Gelê Kurd  
li Stockholm

### Heyeta Komîta ji Kurdistanê têkilî civîna Komisyona Mafên Mirovan a Yekîtiya Netewan (Koma Milletan) bû

Komisyona Mafên Mirovan a Yekîtiya Netewan, ku her salê mēha Sibatê de xwe dicivîne, isal xwe li bajarê Genf (Cenevre) li welatê Îsvîçre civand. Di civînê de li ser bûyerên li cîhanê hate rawestandin û birîndarkirina maf û azadiyên mirovan ji ber çavan hatin derbaskirin.

Ji ber ku civîna isal, di vî demê de bikartê, ku tēkoşîna berxwedana gelê Filistinê li dijî siyonîzma Îsraîl bilinddibe, konevaniya pîkolîger, nijadperest û faşîst a Îsraîlê hat protestokirin. Komisyona civînê bēhtirîn li ser welatên mîna Efrika Başûr, Filistin, Namîbya û Qîbrîsê man. Pirsên rizgariya gelan û perçiqandina mafên mirovan li van welatan bûn babetên gotûbêjan.

Serekê Rêkxistina Rizgariya Filistinê, Yaser Arafat ji bo civînê hatibû vexwendîkirin. Lê li ser pîrsa protokolê lihevhatin çênebû, û roja ku Yaser Arafat hat, heyeta USA xebatan protesto kir û tēkilî civînê nebû. Lê hemû berpirsiyarên dewlet û rêkxistinên ku tēkilî civînê bibûn, serekê PLO silavkirin. Hevkarî ji bo berxwedana gelê Filistinê hate eşkerekirin. Arafat qedera seetekê peyivî. Rewşa Îsraîl danî holê û bang li gelê xwe kir, bo berdewamkirina berxwedanê. Herwusa ji bo destpêkirina avakirina konferansek navnetewan, daxwaza xwe danî holê.

Komîtên ji Kurdistanê, tēkilî xebatên komisyona 44. an

a mafên mirovan jî bû. Berpirsiyarên Komîta ji Kurdistanê, endamên delegasyonan û endamên komisyonan li ser rewşa Kurdistanê ronak kirin. Di hevpeyvînan de behsa berxwedana li zindanan hat kirin. Li ser vî bûyerê, bangê ji bo hemû dewletan re hat şîyandin. Di vî bangê de, ji wan hat xwestin, ku ji bo rawestandina bidarvekirinan, ji bo dawî bi hingavtin û sitembariyê anîn û ji bo rakirina qedexa ser zimanê Kurdî di zindanan de, xebatê bikin.

Digel rêkxistina bi navê "SOS-Torture" a cîhanê, li ser hingavtînan hevpeyvîn hatin çêkirin. Miduriyeta liqa aşîtiyê û mafê mirovan a rêkxistina UNESCO, guhdariya berpirsiyarên Komîta ji Kurdistanê kir. Midur profesor Pierre de Senardens ji ber hingavtînan bang li hemû liqên OMCT (Rêkxistina li dijî hingavtînan li cîhanê) kir, ku ji Tirkiyê, rawestandina hingavtînan bixwazin. Ji wan xwest ku hinde heyet û telgrafan bişênin Ankara. Ev banga di mējûya 17'ê Sibatê 1988'ê de derketî, ji bo 250 rêkxistinên endamên OMCT hat hinartin.

Di komisyonên rêkxistina ONG (Organisations gouvernementales) de jî li ser pîrsa Kurdistanê gotûbêj û xebat hatin çêkirin. Rêkxistina bi navê LİDLİP jî, sernivîsa gelê Kurd anî zimên û mafê çare-nusê xwest.

Komîtên ji Kurdistanê, raporekê ji bo hemû endaman û rêkxistinên belavkir.



# B A W E R Î

## Gelo divê mirov bawerî bi çi bîne?

Li hemû derên dinyayê, mirovên li ser ruyê erdê bawerîya xwe bi tiştekî dihênin. Ger aşkere ne bibêjin jî, her kes bawerîyeke xwe yî veşartî heye û ew bi tiştekî bawer e.

Ev tişt çi ye?

Ev tiştên ku mirov pê bawerîya xwe dihênin, cihêreng in. Ji bo hindek mirovan ev tişt **Siruşt-Sirûc** (tebîet) e. Ji bo hindek mirovan **Yezdan-Xweda**. Ji bo hindek mirovan ev tişt **Şer û nakokiya di navbera qencî û xerabiyê de** ye. Ji bo hindek mirovên dinê jî ev tişt; **mirovayetî** (humanîzm) û **rastî û xweşî** ye.

Neha em bi dorê behsa van tiştan bikin. Siruşt çi ye? Yezdan kî ye? Şer û nakokiya di navbera qencî û xerabiyê de çawa ne? Mirovatî, rastî û xweşî çi ne?

Ev çar dîrîşme (şîr), bineretin û nimûneyên çar babet bîr û baweriyê ne.

Ger em ji siruştê dest pê bikin; siruşt bi kurtî hebûn û tevgera dinyayê ye. Wekî ku dar, ber, av, ax, çiya, daristan, mirov û heywan, hemû bi serê xwe parçeyek ji cihanê ne û yek bê yekî nabe. Yanê her tişt û her kes pêdiviya xwe bi yê dinê heye. Ev hebûn û tevger dibe siruştê dinyaya ku em li ser dijîn. Siruşt ev e.

Li ser ruyê erdê gelekî mirov hene ku bîr û bawerîya wan tenê li ser siruştê heye. Qedr û nîrxê wê berz û bilind digirin û jê re nimêj û taetê dikin. Ev mirovên ku bi siruştê bawerî dihênin, aşîq û evîndarê siruştê ne û jê re dêlîndêzan (merasîm, ayin) saz dikin û qurban pêşkêşê wê dikin.

Îro tenê li Efrîkayê, li dora 100 milyon mirov hene ku xwedîyê ev olên siruştî (dînen tebîetî) yên cûrbecûr in.

Dûrîşmeyên ev hemû olên siruştî bi nêzîkî ev in:

Olperestên siruştîyên Afrîkî dibêjin: *"Bi siruştê re, jiyanê neke tîkelbûyî, jiyanê herî xweştirin e!"*

Olperestên siruştîyên li rojhelata dîr-Hindistan û Çînê jî dibêjin: *"Her tişt pîroz (muqaddes) û serteser (bêdestpêk û bêdawîbûn) e. Ne pêşiyekî hebûye û ne jî dawiyekî heye!"*

Olên siruştîyên Efrîkî, gelek tiştên xwe di vêjeya (edebiyat) devkî de parastine. Lewra gelek mirovên pîr û gîhaştîyên wan, gelekî tişt dizanin. Ger dema pîremirovekî wa bimire, dibêjin **pirtûkxaneyekê gerek, bi hemû pirtûkên xwe wenda bû!**

Çawa perestîngahên (mabed, îbadetgah) cihû, file û musulmanan kenîşt (sînagog), der û mizgefte, her wusa peres-

tingehên olên siruştî yên rojhilata dîr, yên olên hindû-hindûperestî û konfîçiyus re; tempel dihê gotin, ku manaya wê bi xwe perestîngah e.

Ji bilî olên siruştî yên li Efrîkayê, sê olên siruştî, yên mazin û bi nav û deng hene. Wekî ku me navên wan li jorê jimart ew; hindûperestî, bûdaperestî û konfîçiyus in. Olên hindûperestî û bûdaperestî ji Hindistanê derketine û li hemû Rojhelata Dîr belav bûne. Ola konfîçiyus jî li Çînê derketiye.

Divê neyête ji bîr ve kirin, ku peyambir (peyam=mesaj, mizgîn+bir) Zerdeşt (zerdeştê yekem B.Z.-berî zayin'a Îsa 3000 sal berê jiyaye) belkubêrî ev olan dest bi belav kirina bîr û bawerî û ew peyama xwe ya şer û nakokiya di navbera qencî û xerabiyê (dualîzm), li nav gelên rojhelata navîn belav kiriye.

### Yezdan

Em neha bihêne ser ew kesên ku bi Yezdanekî bawerî tînin. Yezdan kî ye?

Ew çêkrox û afirendeyê hemû cihan û fezayê ye, li gor kesên ku bi wî bawerî dihênin. Yanê Yezdan ew kes e, ku dinya û ezmanan afirandiye, çêkiriye.

Ew kesên ku bîr û bawerîya wan li gel Yezdan heye, ji wan re çi dihête gotin? Ew kî ne?

Li gor dora xwe ew kes; cihû (mûsewî, yahûdî), File (îsewî, hiristîyan) û musulman (mihemedî) in, ku dibêjin berî her kesên cihanê, me bi yezdan bawerî anyê û hemû emir û fermanên wî bi cih anîne.

Me gotibû ku li gor dor û rêza xwe ew kes... Ev ji ber vê yekê ye; ji ber ku li gor rêza xwe ya dîrokî, pêşiyê cihû, paşê file û dawiyê jî musulman bi yezdan bawerî anîne.

### Cihû

Berî hemû gelan, ew kesên ku ji wan re Îsraîlî dihête gotin, bawerîya xwe bi yek yezdanekî anîne. Yanê dîtina pê bawerî anîna bi yezdaneke nexuyayî û li her der û ciyê amade û çavdêrê her tiştî-hazir û nazir, yekemîn car ew mirovên ku îro ji wan re cihû dihête gotin, bawerîya xwe bi yezdaneke nexuyayî anîne. Jê re Yehova gotine. Di wan deman de, ji bilî cihûyan, hemû gelên dinê, bi çend yezdanan bi hev re bawerî dihanîn. Mîna yezdanê ronahiyê, yezdanê tarîtiyê û hwd. Piştî

cihûyan, file û musulman di olên xwe de, vê dîtîne pejirandine û parastine. Dîtina xwedî yezdaneke li her der û ciyê amade û çavdêr, bûye himê herî mazin û beşdar di ev her sê olên mazin de.

Heta îro jî, ji bilî cihû, file û musulmanan, hindek mirov hene ku bi yezdanokan bawerî dihênin. Yanê yezdanên wan, ji yezdanê cihû, file û musulmanan biçûktir in. Li gor van mirovan, her tişt yezdanê xwe heye... Wekî ku me berê jî gotibû, mîna yezdanê başî û xerabiyê, mîna yezdanê şev û rojê, mîna yezdanê ba û baranê û hwd. Ev babet ol û olperestî, bi piranî di nav indîanan-çermşoran de, berfirehtir e. Cih û warên wan, Emerîkaya Başûr e.

Em piçekî dinê jî li ser bawerîya cihûyan rawestin û guhê xwe bidin hindek gotinên wan yên belkubêrî interestant: Cihû dibêjin ku, *Yehova-Yezdan me cihûyan ji bo parastina dinyayê hîlbijartiye. Em xelkeke bijarte ne û em xelkê yezdan bi xwe ne."*

Peyambir Mûsa bi xwe ji Îsraîliyan e. Ji pirtûka pîroz ya cihûyan re **Tewrad dihê gotin**. Bajarê Ûrşelîmê-Qudsê, bajarê wan yê pîroz e.

### File

File jî dibêjin *"... û herî mezintirîn evîn e."* Navê pirtûka wan ya pîroz **Încil** e û navê peyambirê wan yê hezkirî; Îsa ye. Li gor tilmîzen Îsa (Markos, Mattias, Luktas û Yohannes) û Încilê, Îsa bê bav ji dayik bûye. Loma dihête gotin, ku bavê wî yezdan e. Lewra yezdan xwestiye ku Îsa wilo "bêbav" ji diya xwe bibe. Yanê ev dihê wê manayê, ku yê Îsa bi destên xwe, bi şîn û tewaneya xwe afirandiye yezdan bi xwe ye. Ji bo vê yekê hemû mirovên cihanê, ji hêla fileyan mîna zarokên yezdan dihên dîtin. Diya Îsa Meryem (Maria) e. Meryema qîz, bakîre... Hindek file hene, ku ji fileyên dinê cihê, ji Meryem re: Diya-Meryem, ji yezdan re Bav-Xwedê û ji Îsa re jî Law-Îsa dibêjin. Ji van hersê "hebûnan" re giyanên pîroz-rûh el Quddûs dibêjin. Hemû êrdmên (navçe) welatê Filistînî û yên Îsraîlî, bi taybetî jî bajarê Ûrşelîmê jî bo fileyan wargehên pîroz in.

### Musulman

Musulman dibêjin *"Yezdan mazin e-Allahû ekber!"* Peyambir Mihemed bi xwe ji neviyên peyambir Îbrahîm e. Piştî jimartina heft bavên peyambir Mihemed, mirov digihîje peyambir Îbrahîmê ji Heranê! Peyambir Îbrahîm li Kurdistanê, li Edesa (Ruha'-ya îroyîn) jiyabû. Lê peyambir Mihemed êleke Erebfî ya Qureyşiyên li nîv- girava Erebiştanê bû û li bajarê Mekke'yê dayik bû (571 P.Z.) Pirtûka pîroz ya musulmanan Quran e û xwe xwendin e. Bajarê Mekke'yê pîrozê musulmanan e. Loma yê ku li kîjan derê

dinyayê dibe bila bibe, dema musulman nimêjê dikin, berê xwe didin vî bajarî û kevirê reşê tê de-hecer ul eswed.

Neha em werin ser peyambirêkî dinê û pirtûka wî ya pîroz, ku jê re dibêjin Zebbûr. Ev peyambir Dawûd e. Ew bi xwe ji Îsraîliyan bû. Li gora hindek mirovan ew jî padîşahên cihanîyên herî pêşîn bû, ku hikum û dolîwgeriya wî, digihîste hemû axa cihanê. Lê qet oleka wî ya bi navkirî nîne. Li gora dîtina file û keniseya wan; wekî ku me li jorê jî gotibû. Dawûd bi xwe padîşahê navdar bûye, ne peyambir! Pirtûka wî ya Zebbûr, ji Tewrad, ji Încil û ji Quranê kevintir e. Li gora dora xwe peyambir û pirtûkên wan yên pîroz bi vî rêzê ne:

"Peyambir" Dawûd û pirtûka wî Zebbûr,

Peyambir Mûsa û pirtûka wî Tewrad,

Peyambir Îsa û pirtûka wî Încil û

Peyambir Mihemed û pirtûka wî Quran.

Xaxam ji mirovê olperestê pêşeng yê cihû re dihê gotin. Ji yê file re Papa, Keşe û ji yê musulmanan re îmam, mele dihê gotin.

## Şer û nakokiya di navbera qencî û xerabiyê-dualîzma Zerdeştî

Zerdeşt ew sê kes bûn ku di tarîtiya rojgariya dîrokê de, mirovan gazî ser jiyana rastî û durustiyê dikirin. Dihête gotin, ku Zerdeştê yekem 3000 sal B.Z. jiyaye. Zerdeştê duwem 2040 sal B.Z. û yê sêyem jî 660 sal B.Z. jiyaye. Zerdeştê sêyem li dorhêla gola Ûrmiyê dest bi şîret û nesihetên xwe kiriye, ku mirov hez ji hevdu bikin, hîle û fêlbazî li ser alay û pergalên pîvanê; wekî qapan û mîzîne nekin. Berê nîşan û lewhayê ku li ser rîya bajar û gundan agahdarî didan, ji qazî û mexsûsî, ji bo kêfê wan ne guherînin. Her wisa Zerdeşt bi van şîretan mirovan gazî jiyanê neke qencî kiriye. Lê mixabin wekî li serê hemû qasid, resûl û peyambiran hatiye, pêşiyê kes ji xewa kibîr û xefletê şîyar ne bûye û bawerî bi wî ne aniye. Zerdeşt ji ber vê çendê jî wê derê koç dike û berê xwe dide rojhelatê, Rojhelata Dîr û li wir jî peyama xwe ya şerê di navbera rastî û şaşiyê de belav dike. Paşê diisa dizivire dihê welatê xwe, Rojhelata Navîn. Li ser bingeha dîtin û bîr û bawerîya zerdeştîyê, ku ew şer û nakokiya di navbera çeyî û xerabiyê de ye, ev sê dîrîşme jî hene: **Pendarî nîk, guftarî nîk û kirdarî nîk**. Yanê; Hîzîr-kirina (fikira) baş, Axatîna baş û Kirîna baş.

Şer û dijîtî û nakokiya di navbera qencî û xerabiyê de çi ye? Ev tişt wekî ku navê wî jî li ser e; mîna başî û nebaşî, reş û sipî, şev û roj, tarî û ronahiyê, çi tiştên ku li hember hêla zelalî û delalîyê ne, ji hêla zerdeştîyê ve mîna nîşana nebaşiyê dihête dîtin. Hêla dinê jî

mîna nîşan û nimûneya başiyê dihête hez û bawer kirin. Li gor vê yekê wekî xwedî û xwedanê qenciye, xwedî û xwedanê neqencbûnê jî heye, ku ev şeytan bi xwe ye. Di zîmanê fîlozofiyê de, ji vî tiştê re; dualîzm, mîna du alîbûn dihête gotin. Heke bal û serîncax xwe li ser tişteke înteressant bidin, ku ev dualîzm himê beşdarê hemû olan û bawerîya wan ya qenc e.

## Mirovayetî rastî û xweşî

Neha dora ew kes e yên ku tenê bi rastî û xweşiyê û bi rastî û xweşîya mirovayetî bawerî dihênin. Çi ye ev rastî û xweşî bi tenê?

Rastî û xweşî ew tişt in ku mirovên li ser ruyê erdê bê şer û şerrûtî, di aştîyeke bêdawî de, bi dîlxweşî û kêfxweşî bi hev re bijîn. Kes li kesê dinê tade û zilmê neke. Kes serdestî û neheqiyê li ser heval û cîranên xwe neke. Dadimendî û heqnasî xwedî soz û hikum be, ku dinya ji bo hemû mirovên xwe re bibe bihiştê rastiyê.

Lê belê, pîrs û problem ev e; ku îro roj di nav ev gelemşeyî û tofana bêdadî û neheqiyê de, rastî û xweşî dikare bi çi awayî xwedîyê gotinê be û dinya ji bêdadiyê rizgar bike?

Bersiva ev celeb pîrs û gelşan, ew yên ku ji xwe re dibêjin Marksperest-Marksî didin.

Bawerîya wan ya Marksperestî dibêje: *"Herine Şer! Herine şerê xerabî û bêdadiyê bikin! Tenê bi vî rîyê ve, dinya ji bêdadiya xwe ya kûr rizgar dibe!"*

Bi vî yekê ve girêdayî, van pîrsan ji mirovê civata hemdemî dikin:

"Çima civata me weha ye?

Çima gelek ji mirovên civatê neçar û bêxwedî ne û li hêla dinê, hindekî mirov, çi hêz û dewlemendiya welêt û dinyayê heye di destên xwe de dicivînin? Ev mirovên ku hemû dewlemendiya welêt û dinyayê di nav lepên xwe de digirin, bi xwe kêmanî ne!

Civata bi dad û bi heq çawa ye? Bi çi awayê mirov dîsa dikare ew kêfxweşîya xwe ya berê, ya kêferata karkirinê bi şun de bigire?"

Pîrsên Marksperestiyê ev in û bersivên van pîrsan yek bi yek tê de (di tîz û teoriyên Marksperestiyê de) dihête dayin.

Pîraniya teoriya Marksperestiyê, derheqê bersivdayîna van gelş û pîrsan û derheqê bingehevan van pîrsan (wekî aborî û politikaya wê- ya aborî) de ye. Di hemû tîz û teoriya Marksperestiyê de, mirov dikare li ser gotûbêjên zanî û rastiya dîrokê, li ser pêşeroj û ayendeya bajarvaniyê (civilisation), dîtineke berfireh bibîne. Marksperest dibêjin: *"Ev tişt e ku îro jîrî ye û dermanê pîrs û problemên insan û mirovatiyê pêşdide û serketina dîtina Marksperestî-dîtine modern-, bi xwe rîya rizgarbûna mirovatiyê ye."*

Bruska azadiyê davêje îroj li welat  
Em nasnakî diplomasiyên reformîst  
Rextên xwe girêdin li ser bejna xwe  
Xwedî derkevin birano li hatina xwe  
Wan mîrxwazan başkir şur dayin stuyên me  
Emê binivîsinin dîroka xwe bi xwîna xwe  
Dijmin ditirsîn ji deng û şewqa me  
Artêşa me tola asran dipîrsî ji neyarên me  
Neyarno! Bikşînin destên xwe ji ser Kurdistana me



## Hefte ya Kurdistanê li Hamburg

Cankurd

06.02.1988 - 09.02.1988

Di bin sî û basikên partiya GAL -Lista Alternativ a Kesk- de hefteyek ji 4 rojan bo pişt-girtiya Kurdistanê li bajarê Hamburgê hate sazîkirin.

Di belavoka "komîteya pişt-girtiya Kurdistanê!" de, wilo hatiye gotin:

"Eger hun xwe bo gelê Kurd û Kurdistanê berpirsiyar dibînin, de werin û pişt-girtiya vê komîtiyê bikin. Li vir hun di-kanin viyan û hêza xwe bi-karînin"

Li dawiyê dibêja:

"Pişt-girtiya têkoşîna riz-gariyê bo gelê Kurd di hemû Kurdistanê de û bo mafê çarenivîsê bikin!"

Armanca partiya Keskên en ku li Hamburgê bi navê GAL tîna nasîn, bi banglêkirin a ge- lek partî û komikên Kurdî du armanc bûn:

1— **Armanca aşkere:**

Xwe diyar bike mîna heval û dostekî gelê Kurd û hemû tevgera Kurdî- bi kêmasî nû-neriyên partiyên Kurdî yên li Hamburgê tîxîne bin basikên xwe, ku Alman wê GAL'ê mîna berdevkekî bo Kurdan li wir binasin û pêdivî nebe ku Alman li komik û partiyên Kurdan bigerin. Çi alîkarî bo Kurdan pêwîst be, bi rêya GAL'ê be.

2— **Armanca veşartî:**

Bi duxistina mazintirîn hê-za Kurdî ya ku li Hamburgê, Feyka-Kurdistan, ji civînê û bi tenêhêştina vê hêzê li hember hêrişên faşîstên Tirk, împeryalîstên Ewropî û xwefiroş û nandozên Kurd. Loma GAL tenê bi va hêza Kurdî re li ser hefteya Kurdistanê neaxivî.

Lê hemû bizav û pîlanên GAL'ê pûç û badilhewa çûn. Bi serneketina pîlanên wê ji bi xebata dostên Feyka-Kurdistan û komika "Dostên Gelê Kurd" a Almanî li Hamburgê bû.

Civîn a ku mîna hefteka miriyan bi gelek "goşt" û dilsarî destpêkir û derbas bû. Te digot kotirê (teyrê) mirinê li ser serê endamên komîtiyê digere. Bi endamên partiyên, bi mîhvanên Kurd û Alman û bi kesên ku "donerkebab" difrotin dora 100 kesî hebûn. Dest-pêkeka kin û kurt ji aliyê jin-keka "Kesk" de hat gotin, ji aliyê endamekî komîtê de be-lavoka "heftekê!" hat xwen-din û pişt-re endamekî KKDK dest da nava xwe û du şor kirin, demekê çavê xwe di civatê de gerandin, dît ku ge- lek dostên Feyka-Kurdistan hene, piçekî rawestî û got: "Eve bû gotina min û supas ji we re." Bû tîqtiqa mîhvanan.

Ji roja yekemîn de, ji ber-nameya xwe derketin, xwestin ku çî caran şor û gotinên ram-yarî netên kirin, ji ber ku pira-nya mîhvanan dostên Feyka-Kurdistan bûn, çî Alman û çî Kurd. Jinika "Kesk!" bi dizî yekoyek ji endamên komîtê birin quncikên û bi wan re kire pispis... Pişt-re destpêkirin bi saz û awazan, bi şanîkirina filmên ku berî niha gelek ca- ran hatine dîtin û li Almaniya di her maleka Kurdan de hene. Tîştê ku hişê wan ji roja ye- kemîn de kelandî belavokeka dij komîtiyê û dij pîlanên GAL

bû, ji aliyê Dostên Gelê Kurd de hatibû belavkirin, têde di- bêjin:

"Çawa GAL bang dike bo pişt-girtiya komîtiyeka nenas û guh nade banga gelê Kurdis- tanê yê ku bo rizgariya xwe di bin ala ERNK de li Kurdis- tanê, dûrî Hamburgê xwinê dide û çima GAL tenê bo mafê zimanê dayikê bo Kurdan li Almaniya dixebite, bo radio û bernameyên televîsyonê di de- ma ku gelê Kurd tê wenda û mehfîkirin û çima dij xebata ERNK derdikeve?" û pêre di- here, li ser rewşa bakurê Kur- distanê dibêje û li dawiyê:

"Li ser van bingehan em baweriyê bi diristîya pişt-gir- tiya GAL nakin û di wa bîrû baweriyê da ne, ku ev 'hefte- ya Kurdistanê!' bo cudakirin û kerkerkirina tevgera Kurdî ye û bidûrxistina xebata rizga- riya netewa Kurdistan ji pişt- girtiyeke dirist."

"Bi rojekê berî destpêka va civînê, faşîstên Tirk bo 20 Kur- dan darvekirin dan û bo gele- kê din bendîkirina ta ebed. Ma bo çî kesek ji van Kurdper- weran tiştêkî li ser van qehre- manan nabêje?"

Bi rastî civîna ku çar rojan bi navê Kurdistanê berdevam kirî civîneka nehêja bû. Par- tiyên ku hebûn, mîna Yekîti Nîştîmanî Kurdistan (PUK), Komele (niha Partiya Komo- nîsta Iran), Partiya Demokra-

ta Kurdistanê Iraq (PDK) û komikên mîna KKDK û Kom- kar di va civînê de, tenê ar- mancek dabûn pêş xwe: razî- kirina berpirsiyara Keskên. Wan dizanî ku mazintirîn hêz di Hamburgê de Feyka-Kurdis- tane, wan dizanî ku duxistina PKK ji civîneka wîlo karekî dij demokratiyê û Kurdîniyê ye, lê ji ber ku daxwaza jinika Kesk û daxwazên wan ji civînê ne mîna yên PKK'ê bûn. Dos- tên PKK, çî Kurd û çî Alman dixwastin li ser tîkiliyên dew- leta Almanî bi a Tirkî re biaxi- vin, li ser şerê îro yê li bakurê Kurdistanê tî ajotin û li ser bîr û baweriyê serxwebûnê...

Hevalekî Feyka-Kurdistan li ser daxwaza berpirsiyarê PUK bi wî re rûnişt û demeka dirêj bi hev re axivîn û li da- wiyê gihan biryarekê, ku pê- wîste berhevhatina hêzên Kur- dî ne di bin basikên biyanîyan de be û herdu hêzên Kurdî di- karin bi hev re bingeheka hev- kariyê li dervey welêt deynin. Berpirsiyarê Komele piştî ci- vînê bi çend rojan xwe rexne kir û xwe ji kirinên komîtiya pişt-girtiya Kurdistanê daw- şand.

Di wan çar rojan de, du caran axaftinên ramyarî bi dirêjî hatin kirin, hinde hêzan bi rêya berpirsiyara civînê a kesk, xwastin dostên PKK ji komîtiya axavtîne bidûrxînin, loma gotin: "Emê kêfxweş bin

ku filan kes bi navê Kurdistana Sûriyê biaxeve!"—Ew ji dok- torekî xort û tîgîhêştî bu- ku bi wî komîtiya xwe dagirin û ber- gehê bo dostên PKK nedin. Lê gava wî xwast destpêbike, ku li ser Kurdistanê Sûriyê tiştêkî bêje, nehêştin. Tîgîhêştin û bihistin ku ew xorta dostekî diriste bo Feyka-Kurdistan û PKK. Û weke berpirsiyarekî komela Kurdên Sûriyê mafê wî bû, ku biaxeve, lê dîsa ji gelek pîlan gerandin, çûn mi- rovekî di anîn, ku çî caran ne endamê partiya bû û ne jî en- damê çî komelan bû, û wî tişt- tekî nivîsandî li ser Kurdistana Sûriyê xwend. Hinde mîh- vanan gotin: "Ev tiştê va mi- rova dixûne, berê hatiye çap- kirin". Li dawiyê mîkrofon bi dest xortê di ket, ewê ku dostê Feyka bû. Bi her şoreka wî re mîhvanan da çepikan, dirêj û fireh li ser xebata gelê Kurd axivî, li ser dîroka PKK, li ser şerê serxwebûn û azadiyê, li ser pîlanên GAL dij Feyka- Kurdistan di Hamburgê de û li ser gelek tiştên din ên ku bala gelê mîhvanan kişandin ser wî û baweriyê wan bi xebata PKK mazintir bû.

Di roja sisîyê de, gava pîrsa kongira netewî Kurdistanî hat ser zimanan, diyar bû, ku gava hinde hêzên başûrê Kurdistana dibêjin "Em bo mafê çarenivîsê dixebitin" dîsa ewan mebesta autonomiyê ne a ser-

xwebûnê dikin. Li wir newek- hevî di gotinên wan hêzan de diyar bû û partiya Komele got "Em hêzekî îranî ne, ne Kurdis- tanî ne..."

Di roja çarê de, roja axaf- tinê li pêş rojnamevanan, he- mû hêzên Kurdistanê Iraqê şora xwe kirin yek û gotin: "Nabe kes li ser Kurdistanê Sûriyê biaxeve." û çî pêdivî nîne em şirûve bikin bo çî ewan naxwazin kesek li ser Kurdis- tana Sûriyê biaxeve!"

Gava dîtin ewê nikanibin li pêş rojnamevanan dij xebata PKK tiştêkî bêjin an çavên gel kûr bikin an jî devên rojname- vanan bigirin, bi hev re careka di kirin pispis û li dawiyê gotin "Rabin em hindirê salona xwe bimalin û herin mal." û dev ji sozê ku dane berdan û bang li rojname û kovaran nekirin...

Em li dawîya vê gotinê di- karin bêjin, ku wê zehmet be, hebûna hêzeka mîna PKK a xort û hişyar di xebata gelê Kurd de bite duxistî û tenê- hêştin... wê çetin be, ku komi- kê mîna Komkar & Co. ciyê tevgera mîna Eniya Rizga- riya Netewa Kurdistan—ERNK bistîne û tenê bi folklorê û ke- babfirotinê bala gelên Ewropî bikşîne ser xebata gelê Kurd. Em dikarin bêjin, ku gotinên mîna mafê çarenivîsê ciyê ser- xwebûnê nagrin û çî caran rum di çîwalan de nayên ve- şartin.

### Welat nadim

Welatê min buhayê ew  
Bi misk û ênberê nadim  
Wekî dayka min û bave  
Bi zêr û cewheran nadim  
Dema cejnê û şehyanê  
Bi keçkên nazînin nadim  
Çi zore ev? Çi talane?  
Piyala kewserê nadim.

Bi ava kewser û zemzem  
Welat hersal ditê şuştin  
Xwîna lawik û keçkan  
Ji boyî gel ditên kuştin  
Ji dildarî û xembarî  
Bi rext û xencer û piştin  
Ji boyî Kurd û Kurdistan  
Hemî dinya li şûn hêştin.

Welatê min bilindî tu  
Wekî Agri ji zozana  
Bi êşqa xwe tu namdarî  
Wekî Xani bi destana  
Gelek mîrxas û dîlşêra  
Ji Kurmanca û Sorana  
Ji boyî te dibin gorî  
Li qadên şer, li zîndana.  
Bi hezaran wekî Evren  
Bi hovîtî û talanê  
Ketin cengê li Kurdistan  
Ku rakîn Kurd ji meydanê  
Li hember wan serî hildan  
Wekî şêran li çolanê  
Keç û lawên gelê Kurdin  
Dikin qîrîn li cihanê.

Neyar hatin bi pîlanan  
Bi zêr û mal û davên xwe  
Hema Kurdên welatê min  
Welat nadin bi çavên xwe  
Neyar hatin bi sedrengî  
Bi rovîtî û cîlkên nû  
Hema keçkên welatê min  
Welat nadin bi zavên xwe  
Neyar hatin me berdîn hev  
Kur û bavan li dij hevdu  
Hema lawên welatê min  
Welat nadin bi bavên xwe.

Cankurd / 1988

### Gelî birayên hêja,

ez dilxwazekî ERNK me.  
Niha li Libya yê dixebitim.  
Dema ku ez li Kurdistanê bûm,  
min jî tîra qeweta xwe alika-  
riya şoreşa serxwebûn û aza-  
diya Kurdistanê dikir. Ez di-  
xwazim niha çend bûyerên ku  
ji serê min derbasbûne binivî-  
sinim. Bila hemû dost û heval  
bizanibin, ka tenê mirovek ji  
Kurdistanê ger bixwaze, dika-  
re çî bine serê hovên Tirkên.

Rojekê ji rojan bû. Ne ewir  
hebû, ne jî tav bû. Ji çend  
hefteyan zêdetirbû, min heval  
neditibûn. Bêhna min zahf  
tengbû. Ji ber ku berî wê  
demê, ji sê an çar rojan çarekê  
heval dihatin û diçûn. Ji ber vê  
yekê, min gote malîyên xwe,  
ezê herime nava warz (bos-  
tan). Ez çûm nava warz û ke-  
leşnikova xwe ji bin kevîran  
derxist. Min xwe berda nav  
gelîyê çîye. Gelî pir kure û  
zinare. Çemek ji nav gelî dibu-  
hure. Gava ku min xwe berda  
nava gelî, hinekê meşiyam. Ji  
nişkan ve, heşt esker derketin  
pêşîya min. Lê min jî wan  
dîtibû, ewan ez neditibûm. Lê  
li dora min kevîr û latên wusa  
jî nebûn ku ez xwe li wir veşê-  
rim. Tenê darek hebû. Ji bo  
veşartina min başbû. Ez der-  
ketim ser darê û li hevî mam  
ku, ew bîne û ji min derbasbin.  
Dure ez jî wê biçûwam ser  
rêya xwe. Lê ew hatin li bin  
darê sekinîn. Ji ber ku li binê  
darê sih hebû. Min ji xwe re  
got, wexta ku ew min bigirin,  
ez berdima wanan çetîre. He-  
ma min xwe ji darê avêt xwa-  
rê. Ew şaş û metal man. Ji  
desthilaniyê ketin. Qudumên  
congên wan qutbû. Min giştan  
teslîm girt û tivingên wan jî ji



wan sitand. Min bîrê wan ve-  
gerand. Rezil û ruswa şand.  
Pay vê bûyerê, min ji xwe re  
xoşxanekî Kurdî got û berde-  
wamê rêya xwe kir.

Ev bûyer, di nav gundiyan  
de jî belavbû. Eskeran ji tîrsa  
xwe ê din nedikarin rûdanê  
veşartana. Digotin; "ê din A-  
pocî ji asmanan jî dibarin."  
Daxwaza min bi vê bûyerê eve  
ku, ez dixwazim bîjim hemû  
dilxwazên Kurdistanê, ku or-  
diya Tirkên bî zirave û weke  
kevroskan tirsoneke.

Gelî hevalan, berê halê min  
başbû. Lê ji destê kedxwaran û  
axayê mejokdar, min barkî-  
riye gundekî dinê. Ji ber vê,  
niha ez gelekî feqîrbûme. Çar  
zarokên min ên çavreş hene.  
Rojê Newrozê bû, min nikarî-  
bû tiştêk bikiriya. Herwusa berî  
çendekê başçawîşê kedxwa-  
ran gazî min kir û xwest çavên  
min bitirsîne. Dizanîbû ku ez  
mîrovekî welatparêzim. Hema  
ew bû, ez biteqiyam. Weke ku  
dest û ling girêdayî bin, ru-  
niştandin nebaşê. Ji ber vê  
hesret û kederê ez nexweş ke-  
tim. Maliya min ji min re di-  
got, ev çî halê te ye. Min jê re

behsa Newrozê kir. Ew jî pir  
ber xwe ket. Dure min gotê;  
"Rabe nivînan bişewitîne!"  
Wê got; "Ez kîjanan bişewi-  
tînim." Ji ber ku pênc deste  
nivînan me tenê hebûn. Min  
gotê; "Hema kîjan nûh be wî  
bişewitîne." Ez rabûm ji mal  
derketim. Jinikê jî zarok der-  
xistin derve û agir bera malê  
da. Cîran hatin hewarê û ve-  
mirandibûn. Dure ez çûme  
malê, jinikeka cîran ber mala  
min diket û digot; "Mala vî  
feqîrî şewitiye, weyla li min  
mehrumê!" Ez kenîyam û min  
got; "Bila welat û welatparêzî  
saxbin xaltî!" Dure başçawîşê  
Tirkên ez dîtîm û behsa berke-  
tina mala min kir. Ez kenî-  
yam. Ew şaşî-maşî bû. Rojekê  
kurê min digire dibêje; "Bat-  
tal ji ber çê agir bi mala we  
ketibû? Eger tu ji min re rast  
bêji, ezê şekir û peran bi te  
dim." Kurê min dibêje; "Ez  
nizanim." A rastî, ê din ew  
nikarin zarokên me jî bixap-  
înin.

Silavên şoreşgerî li hemû  
welatparêzan dikim.

Dilxwazekî ERNK  
Libya



## Em li dijî pîlanên tunekirina dîliyan şer bi destê mêtîngerîya Tirkên faşîst birawestin

Di navbera mîjûyên 8 û 22'ê Sibatê de, berxwedaneka birûmettirîn a dîroka Kurdistan û Tirkîyê, di zindanan de bilindbû. Dewleta Tirk necar ma ku, hinde gavên paşve bavêje û hinde daxwazên girtiyan bicîhbêne.

Lê rastî, dewleta Tirk civanokên xwe li mirovatiyê dike. Ji ber ku dixwaze dîliyan şer koçberbîke û pîlanên qirkirina dîliyan şer amadebîke. Li girtîgaha bajarê Eskişehirê, ku dîliyan şer ên endamên PKK li wir tên komkirin û bûye Diyarbekra duwemîn di barê navenda tunekirina de, hinde bûyerên birêvebirin, ku şik û gumana me îspatdikin. Ji niha ve, birekî pêwîst ji dîliyan şer ên li zindana Amedê, koçberê Eskişehirê kirine.

Hikûmeta Tirk a faşîst, weke ku ew bixwe dibêje, ji bo "îbreta alemê", amadekariyên bidarvekirina dîliyan şer birêdixe...

Dewleta Tirk, bîyî ku yek hoyeka navtewan binase, pîlanên qirkirina dîliyan şer dilezîne...

Em, gelê Kurd, xwedî li dîliyan şer, law û keçên xwe derdikevin. Em, bi navê dîliyan şer û gelê Kurd bang li Komîsyona Mafên Mirovan a Yekîtiya Netewan, Komên Şopandinê li Helsinkî, Rêxistina Azadiyê a navnetewan (AI) û hemû hêz û saziyên dinê, ên ku parastvanên mafên mirovanin, dikin, ji bona ku pîlanên tunekirina dîliyan şer bi destê dewleta Tirk a faşîst bîr rawestandin, mîsagoriyeka (garantiyeka) navnetewan bidine me. Di vê barê de, em van daxwazan datînin holê:

- 1- Divê li dijî pîlan û bikaranîna dewleta Tirk ên ji bo kuştina dîliyan şer bî rawestandin,
- 2- Divê li dijî koçberkirina dîliyan şer bî rawestandin,
- 3- Divê jiyaneka mirovî û hoyên pirsariyeka dadî ji bo girtiyan ramyarî bî mîsagorkirin. Divê ji bona vê, komîsyonên navnetewan ên kontrolê bî damezrandin,
- 4- Divê bikaranîna derî-mirovahi û gelkuştinê ên dewleta Tirk, ên ku tu pîvekên maf û dadî nasnakî, bîr mehkumînin. Divê dewleta Tirk, ji ber gunehên xwe di barên mafên mirovan û hoyên dadgeriyê de, bî pirsariyê kirin.



# BERXWEDAN

HER TIŞT JI BO ENIYA RIZGARIYA NETEWA KURDISTAN

## Berxwedana li Amedê tucaran namire

### Dîliyan şer, livbaziyeke balkişandinê bilindkirin

Malbatên girtiyan, ku bûne perçek ji dîliyan şer, tîkîli berxwedana di navbera mîjûyên 8 û 11'ê Adarê de, bûn. Dewleta kedxwar, mejokdar û mêtînger, bi lez girtiyan li Amedê belavdike. Endamên PKK, tîkoşerên şoreşa Kurdistan, kom bi kom dişînin bajarê Tirkîyan. Daxwaz û armançên vê azîzê pîr êşkere ne. Dixwazin agirê berxwedana li zindana Amedê bîvîrin. Ên ku koçberdikin jî, rastî bikaranîna tunekirina dîliyan şer.

Dîliyan şer, bi livbaziya xwe a balkişandinê, xwestin bala gelê Kurdistan, alema gîştîya navnetewan û bala saziyên parêzkarên mafên mirovan bikişînin serxwe, daku hevkarîya xwe zêde û xurtbikin.

Bi hêzên leşkerî ên mezin û bi dizî, dîliyan şer tên koçberkirin. Malbatên hinek ji dîliyan şer, hîn nizanin lawên wan şiyandine kîjan bajarî. Serekwezîrîya dadgeriyê û berpirsiyarên girtîgahê, bersiva pîrsên malbat û abukatan nadin.

### Divê doxtor li Sabrî Ok binêrin!



Sabri Ok, di meha Sibatê sala 1985'ê de bîrîndar kete destê dijmin. Çend meh jî lêdan û hingavtînan hat derbasîkirin. Dadgeha leşkerî li Amedê, biryara darvekirinê li derheqê wî derxist. Dure koçberê girtîgaha bajarê Aydinê kirin. Ji ber hingavtînan û lêdanê birîna dijwar ji serê xwe girt. Niha xedar nexweş û divê bîlez doxtor lê binêrin.

Em bang li hemû saziyên ku parastkarên mafên mirovanin, bang li Xaça Sohra navnetewan û hemû rêxistinên bijîjkiyê ên navnetewan dikin ku, ji bona ku doxtor li Sabrî Ok binêrin, zorê bidin dewleta Tirk û delameta xwe bicîh binin.

## Livbaziyeke ARGK



### Li Hezêxê bajarê Merdînê kemînek li pêşiya karvanekî leşkerî hat vegirtin

Destpêka meha Adarê de, li Hezêxê (Îdil) kemînek li pêşiya karvanekî leşkerî hat danîn. Gelek leşkerên dijmin hatin kuştin. Mêtînger duxuyanîya 1 birîndar û 1 mirî kir. Pêşveçûnê li Merdînê ne tenê ev in. Ji ber hoyên zivis-

tanê, pêşmerge ARGK giranî didin civînen gundan û perwendekirina gel. Civînen çêdibin, posîdeyeka mezin li şun xwe dihelin. Weşan digihin hemû gundan û navçan. Pêwîst bîrên civan, bi lez hişyar dibin û xwe dilivînin.

### Li Gercewsê mamhostayekî sîxur hat cezakirin

Mamhostayê gundê Aydinca, Hûseyin Aydemîr, ji hêla komeka pêşmerge ARGK hat cezakirin. Ji ber ku ew sîxur, gunehên mezin birêxistibû, cezaya wî jî bû mirin. Pêşmerge, li cîhê rûdanê belavok li şun xwe helan. Êşkere kirin ku, guneh bî bersiv namînin.

Ev mamhostayê sîxur, li dibistana gund, ramyarîya Kemalîzmê dixist serê zarokên Kurdan. Herwusa giliya welatperweran dikira. Di-

xwest milîsiyê li gund dorfireh bike. Bêsimêk li ba xwe digirt û gava hewcebû, leşkeran haydar dikir. Tevlî yekîtiyên dijşoreşê xebat dikir.

Wekê tê zanîn, dijmin sîxurên xwe nola, mamhostayan, melan ûhw. dişîne nav gelê Kurd. Perwendekirin û çanda mêtîngerên faşîst jî, di nav hedefên ARGK de ne. Lewma ev rûdana dawiyê, di nav sîxurên vê nolê, rewşeka xofê a mezin belavkir.

### Li Pîranê belavok hatin belavkirin

Roja 25'ê Sibatê pêşmerge ARGK daketin navça Pîranê (Dêcle) û belavok belavkirin. Duruşmên ARGK û ERNK bi diwaran ve xistin. Domana livbaziye de tu şer derneketin. Li gund û navçên bajarê Amedê, xebatên ARGK zêdedibin. Berxwedana li zin-

danan û berxwedana malbatên girtiyan ve xebatê xurttir dîkin. Li navçan, gelek belavok tên belavkirin. Duruşmê tînan daleqandin. Şênîyên bajêr di barê konevanî de bêhtir pêdikevin. Xebatên ARGK ên bî rêxistinî, mîzgîniya pêşveçûnê nûn derdixin holê.

### Li Ovacikê ARGK duruşme daleqand

Yekîtiyeka ARGK, ku li derdorên Dêrsimê xebatên xwe birêvedibe, di meha Sibatê de li navenda navça Ovacikê, duruşmeka bo hevkarîya berxwedana li zindana Amedê û protestoya zîlmê, daleqandin.

Ji hêla din, ji ber perçebûn û belavbûna koma bi navê "Partîzan" û xwebidestdayîna wan, mêtînger operasyonên tunde birêvedibin. Pêş-

merge ARGK, van operasyonên leşkerî serjêr dîkin. Berî ku zivistan destpêbîke, hemû berpirsiyarên mêtîngeran digotin ku, "emê di vê zivistanê de wan tunebikin." Lê niha dengê wan rind hatiye birîn.

Bilî bîdengîya di eniya dijminê de, yekîtiyên ARGK rojbiroj bêhtir dadikevin gund û navçan û li hemû gundan civînen konevanî çêdikin.

### Operasyonên dijmin li Sêwrekê pûçbûn

Ji ber ku li navçên Hilwan û Sêwrekê şerê me e rizgariya netewî tûnedibe, mêtînger ketine nava tîrsê. Şehîd M. Emin Yavuz, bi tîkîliya gîrsên gel tevlî numayîşekê di axê de hat veşartin. Pêwîst xort xwe bi dijarî dilivînin. Weşanên digihin wan, ji destan derbasî destan dibin. Ne tenê mêtînger, milîs û cahş jî ketine nav

tîrsa mirina xwe. Çeteyên malbata Bucak hîma xwe hundadikin. Çeteyên ku tevlî tîkoşer Bilge Yumuşak 3 şoreşgeran şehîd kiribûn, girêdayî yê eşîra Kirvar in. Mêtînger çekên nûn belavdikin. Operasyonên ku di meha Adarê de li derdorên navçên Sêwrek, Hilwan û Çermûkê dihatin birêvebirin, serjêr ketin.

## Serpêhatina yekîti, serhildan û berxwedanê-NEWROZ bi hêviyên rizgariya netewî ên berz, ji hêla gelê me tê pîrozkirin

Newroza ku di dîroka gelê me de cihekî pêwîst digire, bi şahî û dilsoziyê tê pîrozkirin. Welatperwerên Kurdistanî, bi zanatî û hisreta şerê li Kurdistanê û rizgariya netewî, Newroza ve salê, serpêhatina yekîti, serhildan û berxwedana gelê Kurd, pîrozdikin.

Şevên Newrozê îsal ji hêla Feyka-Kurdistan û Hunerkomê tînan amadekirin. Herdu Dûmahîk rûpela 23. de

### Li zindana Eskişehir hovitiya mêtîngeran

Leşkerên Tirk bi çekan êrişî girtiyan kirin. Gelek birîndar hene. Navê 11 endamên PKK ên ku xedar birîndar ketine evên jêrîn in:

- 1- Şûkrû Goktaş
  - 2- Saîd Korkmaz
  - 3- Hasan Şerîk
  - 4- İbrahîm Bubaaslan
  - 5- Mahmud Aktaş
  - 6- Mustafa Özdemîr
  - 7- Mehmet Şah Sûrek
  - 8- Hûseyin Acar
  - 9- Recep Nurengîz
  - 10- Mehmed Dogan
  - 11- İsmet Açıkça
- Birîndar Şûkrû Goktaş ji serê xwe birîngirtiye. Bilî rapora doxtor wî raneke nexweşxanê.

## NEWROZ PÎROZ BE

